

Tribuna școlii

Revistă editată de
Ministerul Educației și Învățământului
și Uniunea Sindicatelor
din Învățământ, Știință și Cultură

ANUL XIII (XXXIV) Nr. 257 (1 343)
Simbătă 19 noiembrie 1983

16 pagini — 2,50 lei

1918 • 65 de ani de la făurirea statului național unitar român • 1983

LA 1 DECEMBRIE ANIVERSĂM ÎMPLINIREA A 65 DE ANI DE LA FORMAREA STATULUI NAȚIONAL UNITAR ROMÂN — MOMENT DE IMPORTANȚĂ ISTORICĂ HOTĂRITOARE PENTRU DESTINELE ÎNTREGULUI NOSTRU POPOR. SĂ ÎNTIMPINĂM ACEST EVENIMENT CU REZULTATE CIT MAI BUNE ÎN TOATE DOMENILE DE ACTIVITATE!

NICOLAE CEAUȘESCU

(din Cuvântarea rostită la Plenara Comitetului Central al
Partidului Comunist Român din 15 noiembrie 1983)

UNIREA TRANSILVANIEI CU ROMÂNIA — FILĂ DE AUR ÎN ISTORIA POPORULUI ROMÂN

General-locotenent dr. I.I.E. CEAUȘESCU

Sărbătorim împlinirea a 65 de ani de la marele eveniment istoric al unirii Transilvaniei cu România, al făuririi statului național unitar român, al împlinirii uneia din aspirațiile fundamentale ale luptei românilor de pe vatra lor strămoșească multimilenară. Este un prilej cu totul deosebit ca, în lumina faptelor și a înaltelor semnificații istorice ale Unirii, să intensificăm activitățile educative, să dezvoltăm mindria națională și patriotismul socialist ale tineretului și întregului nostru popor, factori ai întăririi unității poporului, ai colaborării internaționale cu toate națiunile lumii.

Faptele istorice arată că românii și strămoșii lor nemijlociți din spațiul carpato-danubiano-pontic, cu o vechime de mai multe ori milenară, au o zbuciumată și glorioasă istorie. Noile generații ale României socialiste au încorporat în profilul lor spiritual conștiința adevărului incontestabil al vechimii, unității și continuității neîntrerupte în aceeași vatră dacică milenară a poporului cărui îi aparțin. Realitatea, dovedită prin mărturi și aprecieri de tot felul, evidențiază cu claritate faptul de necontestat că poporul român, prin strămoșii săi cei mai îndepărtați, s-a aflat aici, în spațiul carpato-danubiano-pontic, din vremuri imemorabile.

Continuitatea, ea și vechimea poporului, conștiința unității, ea și lupta pentru înlăturarea acesteia, constituie una din cele mai pregnante realități care a străbătut întreaga istorie a poporului român — înlăturarea Unirii din 1918 — și, prin aceasta, constituirea statului național unitar român se inserie ca una din filele de aur ale istoriei noastre.

Să ne reamintim că la începutul secolului al XX-lea, dezvoltarea social-economică pe ambele versante ale Carpaților, progresul societății românești în toate domeniile ridicau în fața națiunii române, în ansamblul ei, necesitatea desăvârșirii unității național-statale. Așa cum subliniază președintele României „Unirea într-un singur stat — aspirație seculară a românilor, cauză înălțătoare pentru care au luptat nenumărate generații de înaintași — devenise un obiectiv imediat, o necesitate stringentă impusă de însuși mersul înainte al societății românești”.

Declanșarea primului război mondial a făcut ca acest obiectiv de ordin general să devină un imperativ al momentului istoric respectiv. De aceea, decizia luată de România de a participa activ la război alături de Antantă se impunea ca un act legitim, justificat istoric, determinat legic de necesitatea desăvârșirii unității statale. De altfel, în convenția de alianță încheiată la 4/17 august 1916 de România cu Rusia, Anglia, Franța și Italia, Antanta a recunoscut dreptul României de a-și uni la sfârșitul războiului toate teritoriile românești din Austro-Ungaria. Pentru aceasta a intrat România în război, pentru aceasta au luptat soldații români în trecătorile Carpaților, pe Jiu și pe Olt, în Dobrogea, pe Argeș, în campania din 1916 ori la Mărăștii, Mărășești și Oituz, în vara anului 1917.

Actul intrării României în primul război mondial — justificat de evoluția legică spre unitate a poporului român — a fost întimpinat cu entuziasm de opinia publică națională, care a înțeles pe deplin imperativul istoric al acțiunii neîntârziată pentru împlinirea idealului național prin unirea Transilvaniei cu patria mamă. Cunoscutul militant politic Nicolae Filipescu, unul din conducătorii „Ligii pentru unitatea culturală a tuturor românilor”, dădea expresie acestui puternic curent de opinie, într-un discurs rostit la 15 martie 1915, răspunzând întrebării: ce este România fără Transilvania?: „O absurditate geografică. O fișie de pământ întortocheată și frântă în semicerce”.

În aceeași zi, într-o adunare publică desfășurată la București, profesorul universitar Ioan Ursu adresa următoarele cuvinte participanților la Congresul românilor din teritoriile aflate sub dominația austro-ungară: „Pentru noi Ardealul e nu numai o chestiune de viață, dar și o chestiune de dreptate. N-aveți decît să vă uitați pe harta țării noastre și veți vedea la mijloc o scobitură, un gol, care arată că forma de azi de semilună a țării noastre e necompletă și că n-avem decît un arc din cercul complet care trebuie să fie în mod firesc forma țării noastre. Carpații ardeleni sînt destinați de natură să formeze diametrul cercului românesc”. Iar la unirea Transilvaniei cu patria mamă — continua profesorul I. Ursu — „ne mai îndeamnă (...) sentimentul dreptății și spiritul vremii care cere ca toți cei locuiesc un teritoriu compact și au aceeași origină și vorbesc aceeași limbă să fie uniți sub același drapel (...). Poporul nostru simte prin instinct că a venit ceasul ca să răzbuim suferințele și nedreptățile trecutului și prin jertfe extraordinare să facem ca toți ai noștri să fie aduși sub acoperișul statului și culele drapelului nostru”.

În ultima etapă a primului război mondial s-a intensificat mișcarea popoarelor asuprite din cadrul imperiilor multinaționale pentru autodeterminarea națională și înlăturarea dominației străine. După ce revoluția din Rusia din octombrie 1917 a proclamat dreptul popoarelor la autodeterminare, iar președintele S.U.A., Thomas Woodrow Wilson, a pus acest principiu, în ianuarie 1918, la baza condițiilor de negociere a păcii cu Puterile Centrale, mișcarea de eliberare a popoarelor a marcat un avînt fără precedent. Rînd pe rînd, cehii,

(Continuare în pag. a 16-a)

100.000 de tineri veniți din toată țara, pionieri, elevi, studenți, muncitori, țărani, intelectuali, o mare de tinerete revoluționară, impetuoasă, hotărîtă, a străbătut în dimineața zilei de 12 noiembrie 1983 Capitala, într-un grandios marș al păcii, al speranței, al frumuseții și luminii, al dragostei pentru dreptate, prietenie și înțelegere. Desfășurat sub egida „Tineretul României dorește pacea” la acest marș, plin de înalte semnificații în efortul pe care întreaga omenire îl depune pentru liniștea și pacea planetei, s-a lansat, în numele milioanei de tineri ai patriei, Apelul adresat organizațiilor naționale, regionale și internaționale de tineret cu care Uniunea Tineretului Comunist, Uniunea Asociațiilor Studenților Comuniști din România și Organizația Pionierilor întrețin relații de colaborare, pentru unitate și solidaritate în fața marelui pericol ce amenință pacea.

În imagine, un aspect de la Marele marș al tineretului și copiilor pentru pace și dezarmare.

CREATIVITATE ȘI EFICIENȚĂ ÎN ÎNVĂȚĂMÎNT

Noua ediție a acțiunii „Creativitate și eficiență în învățămînt”, organizată de Ministerul Educației și Învățământului și Uniunea Sindicatelor din Învățămînt, Știință și Cultură se desfășoară în cadrul temei „Educația științifică și tehnologică a elevilor și studenților”, ca o modalitate nemijlocită de mobilizare a eforturilor cadrelor didactice pentru înlăturarea exemplară a sarcinilor ce ne revin în munca de formare și de pregătire a cadrelor necesare economiei naționale și tuturor celorlalte sectoare de activitate din cadrul societății noastre so-

cialiste, corespunzător politiciii Partidului Comunist Român, indicațiilor și orientărilor primite din partea tovarășului Nicolae Ceaușescu, secretarul general al partidului nostru.

După cum este cunoscut, acțiunea se desfășoară pe două secțiuni:

a) Învățămîntul superior și institutelor

Prof. DOBRITA ȚIGĂRAN
președinte al Uniunii Sindicatelor
din Învățămînt, Știință și Cultură

(Continuare în pag. a 13-a)

PERMANENȚA MUNCII EDUCATIVE

Este caracteristic Partidului Comunist Român și în mod deosebit secretarului său general, tovarășul Nicolae Ceaușescu, de a urmări cu atenție și de a analiza științific fenomenul apărute ca urmare a dezvoltării societății și, pe această bază, de a direcționa continua dezvoltare. Consfătuirea pe problemele muncii organizatorice și politico-educative din 2-3 august 1983 de la Mangalia, prin problematica abordată, prin modul în care s-a desfășurat și concluziile sintetizate de secretarul general al partidului, este un exemplu de spirit științific și creator în abordarea problemelor ce se cer rezolvate de poporul nostru în anii ce vin

și constituite, pentru noi toți, un prilej de a înțelege mai bine esența societății noastre în continuă dezvoltare, de a ne apropia viitorul ei. Dezvoltarea societății românești gîndită și înțeleasă ca o creștere armonioasă a tuturor domeniilor vieții economice și sociale impune fiecăruia dintre noi imperativul moral de a ne auto-depăși în gîndire și în faptă, de a munci cu toată dăruirea pentru a ridica țara pe noi trepte de bunăstare și civilizație.

DOMNICA MURGOCI
inspector școlar general al județului Iași

(Continuare în pag. a 15-a)

MANIFESTĂRI ȘTIINȚIFICE CU PROBLEMATICA DE ÎNVĂȚĂMÎNT

Predarea matematicii în învățămîntul primar și activități matematice ale preșcolarilor

În zilele de 27 și 28 octombrie a.c. s-au desfășurat în Capitală lucrările consfățuirii privind predarea matematicii în învățămîntul primar și activitățile matematice ale preșcolarilor, organizată de Societatea de Științe Matematice — Filiala București — de Inspectoratul Școlar și Casa Personalului Didactic ale Municipiului București. Au participat prof. Rada Mocanu, adjunct al ministrului educației și învățămîntului, alți reprezentanți ai Ministerului Educației și Învățămîntului, ai Societății de Științe Matematice, ai Inspectoratului Școlar al Municipiului București, ai Casei Personalului Didactic din Capitală, numeroși inspectori școlari de specialitate din țară, învățători și educatoare. În cadrul lucrărilor au fost prezentate comunicările: „Strategii și conținut în învățămîntul matematic preșcolar și primar” — acad. Nicolae Teodorescu, președintele Societății de Științe Matematice din R.S. România — „Probleme psihopedagogice ale învățămîntului matematic în ciclul primar” — lector univ. dr. Nicolae Opreșcu, Universitatea București — și au fost dezbătute unele teme privind perfecționarea conținutului învățămîntului matematic în clasele I—IV (prof. Petruța Găzdaru, inspector la Inspectoratul Școlar al Municipiului București, și inv. Elisabeta Gilcescu, Școala nr. 7, București), formarea limbajului logico-matematic la preșcolari (educ. Cornelia Cicolescu din Pitești), metodele și procedeele folosite în activitățile matematice pentru stimularea dezvoltării psihice a copiilor preșcolari (educ. Alexandrina Petrescu, Grădinița nr. 183, București), modele de activitate matematică în vederea pregătirii preșcolarilor pentru integrarea lor în clasa I (educ. Viorica Buganu, Grădinița nr. 52, Galați), munca independentă realizată în cadrul activităților cu conținut matematic la grupa mică (educ. Maria Tudor, Grădinița nr. 233, București), structura programelor și manualelor de matematică la clasele I—IV (prof. Virgil Tăgirtă, Liceul Pedagogic, București, și inv. Rodica Ghender, Inspectoratul Școlar Județean Arad) și inventarul de noțiuni de matematică în învățămîntul primar (prof. Constantin Cărbunaru, Liceul Industrial nr. 35 din București). De asemenea, au fost prezentate aspecte ale predării matematicii între clasic și modern (inv. Maria Prigon, Inspectoratul Școlar Bistrița-Năsăud), ale proiectării didactice și învățării matematicii (prof. dr. Ioan Negreț, Liceul Pedagogic București), ale rămînerii în urmă la învățatură în studierea matematicii la clasele I—IV: cauze, mo-

dalității de prevenire, depistare și tratare (inv. Vasile Avirvării, Școala nr. 11, Botoșani), ale realizării obiectivelor formative ale studiului matematic în învățămîntul primar, reflectate în actualele manuale școlare (inv. Victoria Toma și inv. Marin Toma, Școala Lupșanu, județul Călărași), ale folosirii jocului matematic în crearea și formularea problemelor (inv. Alexandrina Dumitru, Școala nr. 66, București), ale activității de rezolvare și compunere a problemelor (inv. Jenica Lupu, Liceul Pedagogic București, inv. Petre Teodora, Școala Dragoș Vodă, județul Călărași, inv. Lidia Mandric, prof. Dumitru Roșca de la Inspectoratul Școlar Județean Neamț, inv. Ștefan Smărăndoiu, Școala nr. 1, Rm. Vilcea, inv. Ioan Calotă, Inspectoratul Școlar Județean Vilcea, și inv. Florica Sitaru, Școala Lehlui-Gară, județul Călărași), ale activității diferențiate (inv. Lia Mesaros, Școala nr. 133, București), ale eficienței orelor de matematică (inv. Dafina Rusan, Școala nr. 20, București), precum și ale evaluării randamentului școlar (inv. Viorica Niță, Școala nr. 39, București). Participanții la consfătuire au asistat la activități demonstrative la Grădinița I.C.T.B.: „Formarea de mulțimi cu tot atâtea elemente” (echivalente), „Joc logic matematic „Șantierul de construcții”, prezentat de educatoarele Veronica Paul și Maria Papainopol, și la Școala nr. 201: „Numărul și cifra 7” (clasa I), „Înmulțirea unui număr natural cu un număr format dintr-o singură cifră” (clasa a IV-a) și „Operații cu mulțimi” (clasa a V-a), ținute de învățătoarele: Elena Spureaciu, Dolores Niculescu, Stela Ciobărean și Ecaterina Haiduc, precum și de profesoarele Hermina Cați și Helga Achim.

În încheierea consfățuirii, prof. Rada Mocanu, adjunct al ministrului educației și învățămîntului, s-a referit la preocuparea conducerii partidului și statului nostru, a tovarășului Nicolae Ceaușescu, secretarul general al partidului nostru, pentru continuarea perfecționării și modernizării învățămîntului românesc și pregătirea forței de muncă necesare tuturor sectoarelor de activitate. De asemenea, a subliniat importanța științelor fundamentale — în special a matematicii — în pregătirea tinerei generații, precizînd metodologia și formele de perfecționare utilizate și preocupările Ministerului Educației și Învățămîntului pentru creșterea eficienței și calității predării-învățării matematicii în școală.

VIOLETA ANDREESCU

Educația materialist-științifică a preșcolarilor, elevilor și studenților

La Orșova, în zilele de 4 și 5 noiembrie 1983, a avut loc faza republicană a Simpozionului „Educația materialist-științifică a preșcolarilor, elevilor și studenților”, ediția a V-a, în cadrul căreia s-a realizat un amplu și util schimb de experiență pe această temă.

Organizat de către Ministerul Educației și Învățămîntului, Uniunea Sindicatelor din Învățămînt, Știința și Cultură, Academia de Științe Sociale și Politice, Comitetul Central al Uniunii Tineretului Comunist, Consiliul Uniunii Asociațiilor Studenților Comuniști din România, Consiliul Național al Organizației Pionierilor și beneficiînd de sprijinul și contribuția deosebită a gazdelor, Inspectoratul Școlar Județean, Comisia pentru activitatea sindicatelor din învățămînt și Casa Personalului Didactic din județul Mehedinți, simpozionul a întrunit educatoare, învățători, profesori de diferite specialități, inspectori școlari, reprezentanți ai Organizației Pionierilor și ai Uniunii Tineretului Comunist, elevi și studenți.

Atît lucrările din plen cît și cele pe secții, acestea din urmă desfășurate pe trepte de învățămînt, au prilejuit un real și util schimb de experiență, privind modalitățile specifice vârstei copiilor și tinerilor, precum și diferitelor discipline de învățămînt, formării concepției materialist-științifice despre viață și societate, combaterii fenomenului religios în rîndurile acestora.

Pregătirea elevilor în școlile cu profil industrial-agricol din zona de munte

La Școala din comuna Dorna Căndrenilor, județul Suceava, pe această temă a avut loc o consfătuire organizată de Ministerul Educației și Învățămîntului în colaborare cu Ministerul Agriculturii și Industriei Alimentare, la care au participat directorii de licee agroindustriale, și școli cu clasele I—X, cadre didactice de specialitate și inspectori școlari din 24 de județe ale țării.

Lucrările au fost deschise de tovarășul Florica Leuștean, secretar al Comitetului Județean Suceava al P.C.R., care a evi-

debatat experiența unor școli în pregătirea forței de muncă pentru localitățile montane, subliniînd totodată că este vorba doar de un început bun, care trebuie extins și perfecționat de toate unitățile școlare situate în zona de munte a județului Suceava, exprimîndu-și convingerea că participanții la consfătuire vor avea posibilitatea să cunoască o școală cu rezultate meritorii în pregătirea și stabilizarea în localitate a forței de muncă tinere. Edificatoare în acest sens au fost atît referatul prezentat de directo-

Acastă prestigioasă manifestare a fost onorată de prezența tovarășelor Elena Catrina, secretar al Comitetului Județean Mehedinți al P.C.R., și Rada Mocanu, adjunct al ministrului educației și învățămîntului.

Deschizînd lucrările, tovarășa Elena Catrina s-a referit pe scurt la rolul și însemnătatea educației materialist-științifice în cadrul procesului de formare și dezvoltare a conștiinței socialiste.

Luînd apoi cuvîntul, tovarășa Rada Mocanu a înfățișat sintetic care sînt succesele școlii românești în educarea tinereții în spiritul concepției materialist-științifice despre lume și viață, sarcinile ce revin inspectoratelor școlare și unităților de învățămînt în lumina Cuvîntării tovarășului Nicolae Ceaușescu la Consfătuirea de lucru pe problemele muncii organizatorice și politico-educative, pentru intensificarea muncii de educare materialist-științifică, de prevenire și combatere a fenomenului religios în rîndul preșcolarilor, elevilor și studenților, precum și cele ce revin activității de propagandă ateist-științifică în rîndul tuturor categoriilor de oameni ai muncii.

Extrem de util prin multitudinea aspectelor prezentate și discutate, Simpozionul de la Orșova a prilejuit participanților o amplă documentare și îmbogățire a metodelor și mijloacelor de instruire și educare materialistă a preșcolarilor, elevilor și studenților, de formare a acestora în spiritul concepției științifice despre lume și viață.

C. G.

Școlii gazdă, prof. Mihai Carp, cit, mai ales, activitățile de instruire tehnologică și practică a elevilor, conduse de cadrele didactice de aici și vizitarea de către cei peste 200 de participanți a unor gospodării individuale model, aparținînd absolvenților școlii. De un real interes s-a bucurat pledoaria — prin cuvînt și imagine — a medicului veterinar din Vatra Dornei, dr. Radu Rey privind popularizarea munților noștri de către crescătorii de animale, realizarea unei agriculturi specifice zonei, în spiritul bunelor tradiții de peste 2.000 de ani și ținînd seama de cuceririle progresului tehnic, de exigențele vieții moderne.

În încheierea lucrărilor a luat cuvîntul tovarășul Iosif Tripsa, secretar de stat la Ministerul Educației și Învățămîntului. Școala montană, sublinia tovarășul

Iosif Tripsa, are un rol de primă importanță în pregătirea forței de muncă și a stabilizării ei în localitățile respective. Iată de ce, va trebui să-i acordăm toată atenția, atît sub aspectul perfecționării conținutului, cît și sub cel al procesului instructiv-educativ propriu-zis, avîndu-se în vedere specificul ei, condițiile vieții și activității montane. Reprezentînd o treime din suprafața totală a țării, această zonă va trebui să contribuie în mai mare măsură decît pînă acum la asigurarea unor producții sporite de carne și lapte. Iar dezvoltarea economico-socială a așezărilor montane este de neconceput fără aportul tinerilor, al elevilor ce astăzi se află pe băncile școlii.

MIRCEA ROȘOGA

Noi valori formative în predarea limbii și literaturii române în învățămîntul liceal

În preajma sărbătoririi a 65 de ani de la înfăptuirea Marii Uniri de la 1 Decembrie 1918, județul Bihor — unul dintre centrele în care a clocotit prin vremuri acel simțămînt, acel ideal exprimat prin cuvintele „Vrem să ne unim cu Țara” — a găzduit în zilele de 10 și 11 noiembrie a.c., o consfătuire la nivel național privind problemele actuale ale perfecționării instruirii și educării prin predarea limbii și literaturii române în învățămîntul liceal, ale aplicării programei îmbunătățite la acest obiect de studiu fundamental.

Organizată de Ministerul Educației și Învățămîntului, Inspectoratul Școlar Județean Bihor și Filiala Societății de Științe Filologice Bihor a reunit inspectori școlari județeni, directori și șefi de catedră de la liceele pedagogice și de filologie-istorie, reprezentanți ai facultăților de profil, ai Uniunii Scriitorilor, ai Societății de Științe Filologice, ai Editurii Didactice și Pedagogice, membri ai Comisiei de limba și literatura română, reprezentanți ai presei centrale, pedagogice, literare și ai Radio-Televiziunii Române.

Valoarea acestei manifestări științifice, înalta sa angajare patriotică și ținută didactică au fost determinate încă din deschiderea lucrărilor prin contribuțiile aduse de expunerea tovarășului Laurean Tulai, prim-secretar al Comitetului Județean de Partid, președintele Consiliului Popular Județean Bihor, de cea a tovarășului prof. univ. dr. ing. Iosif Tripsa, secretar de stat în Ministerul Educației și Învățămîntului.

Cuvîntul de deschidere a fost rostit de către prof. Viorica Pișcol, inspector general la Inspectoratul Școlar al Județului Bihor.

Lucrările în plen au avut ca material de referință o substanțială analiză și prospectare aplicată privind problemele actuale ale perfecționării, instruirii și educării prin limba și literatura română în învățămîntul liceal și aplicarea proiectului programei îmbunătățite, prezentat de către prof. dr. Constanța Bărbol, inspector general în Ministerul Educației și Învățămîntului.

Au fost susținute, de asemenea, de către profesorii Iuliu Pirvu, inspector școlar, județul Cluj, prof. dr. Pavel Petroman, inspector general-adjunct, județul Timiș, și prof. Eugenia Stoleru, inspector școlar, județul Iași, puncte de vedere în legătură cu elaborarea manualelor școlare de limba și literatura română, pentru clasele liceale, avînd la bază o concepție unitară elaborată în cadrul Comisiei de limba și literatura română de pe lângă Ministerul Educației

și Învățămîntului și supuse dezbaterii cadrelor de specialitate din toată țara. Prof. dr. Ion Negreț de la Liceul Pedagogic București a prezentat o interesantă comunicare cu tema „Activitatea de îndrumare și control în fața exigențelor tehnologiei educaționale. Calitate și eficiență în activitatea didactică”. Dezbaterile și concluziile consfățuirii au scos în evidență rezolvările pe care le aduce noul proiect de programă, cît și însemnate resurse de îmbunătățire ale acestuia în perspectiva viitorilor ani școlari.

La reușita acestei prestigioase manifestări a contribuit și schimbul de experiență realizat cu prilejul vizitării unor reprezentative unități de învățămînt din municipiul Oradea — Liceul de Filologie-Istorie, Liceul Pedagogic „Iosif Vulcan”, Liceul „Emanoil Gojdu”, liceele industriale: nr. 1, 2, 3, 4, 5, „Sinteza”, „Dăruirea”, Liceul Economic — unde, care, așa cum a subliniat în cuvîntul său primul secretar al Comitetului Județean al P.C.R., dispun de un corp profesoral animat de dorința de a realiza un învățămînt la nivelul noilor exigențe și de o bază materială didactică modernă, menite să contribuie împreună la formarea multilaterală a elevilor, în spirit revoluționar, novator, patriotic.

Dezbaterea pe tema „Ideea de unitate națională în cultura și literatura română” a constituit un alt moment relevant atît pentru caracterul de lucru al consfățuirii cît și pentru semnificațiile profunde ale organizării ei pe această străveche vatră a spiritualității românești și s-a desfășurat — în cea de a doua zi a programului — în orașul bihorean Beiuș, gazde fiind cadrele didactice și elevii de la Liceul „Samuil Vulcan” din localitate și din alte școli din zonă. Cei prezenți au urmărit cu viu interes participarea la dezbaterile acestei generoase teme, a unor prestigioși invitați precum academician Ion Coteanu, decanul Facultății de Filologie a Universității București, prof. univ. dr. Dumitru Micu, Universitatea București, Mircea Iorgulescu, critic literar, dr. Mircea Angheliescu, Institutul de Istorie și Teorie Literară „George Călinescu”, dr. Ion Hangiu, cretar al Societății de Științe Filologice din Republica Socialistă România.

Consfătuirea s-a înscris sub semnul eforturilor școlii, ale celorlalți factori educaționali de a-și optimiza căile de acces către o nouă calitate a învățămîntului și educației, ale formării tinerei generații, proces profund în care un rol deosebit revine studiului limbii și literaturii române, și istoriei patriei.

ANA NEGULESCU

LISTA PROGRAMELOR DE PERFECȚIONARE VALABILE ÎNCEPÎND CU ANUL ȘCOLAR 1983-1984

Începînd cu anul școlar 1983-1984, au intrat în vigoare noile programe de perfecționare a educatoarelor, învățătorilor și profesorilor de toate specialitățile, programe publicate recent.

În vederea reciclării, a susținerii examenelor de definitivare și gradele II și I în învățămînt, anunțăm pe cititorii noștri că pînă acum au apărut:

„Programe de definitivare, gradele II și I în învățămînt pentru profesorii de filozofie” (în „Tribuna școlii” nr. 251 din 21 mai 1983).

„Programe de perfecționare (definitivare în învățămînt, gradele didactice II și I) pentru profesorii de istorie și programe de perfecționare (reciclare, definitivare în învățămînt, gradele didactice II și I) pentru profesorii de geografie” (în „Tribuna școlii” nr. 253 din 16 iulie 1983).

„Programe de perfecționare (definitivare în învățămînt, reciclare și gradele didactice II și I) pentru profesorii de matematică și fizică” (în „Tribuna școlii” nr. 254 din 27 august 1983).

„Programe de perfecționare (definitivare în învățămînt, reciclare, gradele didactice II și I) pentru profesorii de chimie și biologie”. (Supliment al revistei

„Tribuna școlii” nr. 255 din 27 septembrie 1983).

„Programe de perfecționare (definitivare în învățămînt, reciclare, gradele didactice II și I) pentru educatoare și învățători”. (Lucrare apărută în revista „Tribuna școlii” nr. 256 din 15 octombrie 1983).

„Programe de perfecționare (definitivare în învățămînt, reciclare, gradele didactice II și I) pentru profesorii de desen — arte plastice, muzică și educație fizică”. (Supliment al revistei „Tribuna școlii” nr. 256 din 15 octombrie 1983).

„Programe de perfecționare (definitivare în învățămînt, reciclare, gradele didactice II și I) pentru profesorii de limbă și literatură română, engleză, franceză, germană, rusă”. (Supliment al revistei „Tribuna școlii” nr. 256 din 15 octombrie 1983).

În prima decadă a lunii decembrie a.c., vor apărea în broșură (ca supliment al revistei „Tribuna școlii”): „Programe de perfecționare, definitivare, gradele II și I în învățămînt pentru educatoare, învățători și profesori de toate specialitățile și de reciclare pentru maștri-instructori, la: socialism științific; probleme actuale ale construcției socialismului în Republica Socialistă România; pedagogie și psihologie.

PRIORITĂȚI ÎN MUNCA EDUCATIVĂ

Recent, la Ministerul Educației și Învățământului a avut loc o întâlnire a cadrelor de conducere ale ministerului, cu prorectorii institutelor de învățământ superior din toate centrele universitare, inspectori școlari generali adjuncți de la inspectoratele școlare din toate județele țării, precum și reprezentanți ai organizațiilor de copii și tineret, cadre din direcțiile ministerului și din alte foruri care participă la activitatea de educare a tinerilor generațiilor.

Desfășurată ca un amplu și rodnic schimb de experiență, întâlnirea a oferit unora dintre participanți, prorectori și inspectori școlari generali adjuncți de la inspectoratele școlare județene, prilejul să își prezinte activitatea desfășurată până în prezent și, îndeosebi, preocupările privind mereu mai buna organizare a

muncii educative în rândurile elevilor și studenților.

În încheierea lucrărilor, prof. univ. dr. doc. ing. Ion Teoreanu, ministrul educației și învățământului, s-a referit pe larg la realizările și situația actuală a muncii educative în unitățile de învățământ de toate gradele, la acțiunile organizate de Ministerul Educației și Învățământului și la sarcinile ce revin cadrelor didactice din întreaga țară pentru creșterea calității a activităților educative și înlăturarea cât mai grabnică a lipsurilor care încă se mai manifestă în acest domeniu, în unele școli, licee și facultăți.

Prezentăm, în continuare, unele din aprecierile și sarcinile pe care le-am reținut, cu acest prilej, din concluziile ministrului educației și învățământului.

Orientările fundamentale ale muncii educative.

Activitatea educativă desfășurată în rândul elevilor și studenților de către cadrele didactice, în strinsă colaborare cu organizațiile de copii și tineret, cu familiile acestora și cu alți factori educativi, contribuie efectiv la pregătirea elevilor și studenților pentru muncă și viață, la formarea profilului moral-spiritual al acestora în perspectiva valorilor etice revoluționare, la sădirea unor virtuți de bază ale personalității tinerilor educați în școli, licee și facultăți, ca patriotismul socialist, dragostea față de muncă, atașamentul necondiționat față de politica partidului și interesele întregului nostru popor, precum și hotărârea de a contribui cu întregul lor devotament pentru continuarea înfloririi și afirmare a României socialiste.

La baza întregii munci educative din ultimii ani de învățământ s-au aflat hotărârile Congresului al XII-lea și Conferinței Naționale din decembrie 1982 ale partidului, Codul principiilor eticii și echității socialiste, indicațiile și orientările tovarășului Nicolae Ceaușescu, secretarul general al partidului, date cu nenumărate prilejuri.

În prezent, odată cu anul de învățământ 1983—1984, la baza întregii munci de educație a elevilor și studenților, de cultivare a spiritului revoluționar, situăm direcțiile de acțiune ce reies din Cuvântarea rostită de tovarășul Nicolae Ceaușescu, secretarul general al partidului, la Consfățirea de lucru pe problemele muncii organizatorice și politico-educative din 2—3 august 1983. Orientările din această cuvântare au devenit program și direcții fundamentale de acțiune pentru întregul proces de educație a elevilor și studenților.

Un reper hotărâtor — Programul unitar al activităților educative

Elaborat de Ministerul Educației și Învățământului, Comitetul Central al Uniunii Tineretului Comunist, Consiliul Uniunii Asociațiilor Studenților Comunisti din România și Consiliul Național al Organizației Pionierilor, „Programul unitar al activităților politico-ideologice, tehnico-științifice, cultural-artistice și sportive ce se va organiza cu preșcolarii, elevii și studenții în anul de învățământ 1983—1984” constituie reperul de bază al întregii munci educative având atât o funcție hotărâtoare în ceea ce privește întreaga organizare a muncii educative în unitățile de învățământ, cât și o importantă funcție de evaluare a activității desfășurate de cadrele didactice în domeniul muncii educative cu copiii și tinerii.

După cum este cunoscut, „Programul unitar” a fost adus la cunoștința tuturor cadrelor didactice încă înainte de începerea anului școlar 1983—1984, și, pe baza sa, s-a elaborat la nivelul fiecărei unități de învățământ — împreună cu organizațiile de pionieri, U.T.C. și U.A.S.C.R. — câte un „Program comun” al unității respective de învățământ, pentru întregul an, cât și pentru fiecare trimestru.

Este necesar să se examineze cu înțelegere atenție modul în care s-au alcătuit Programele comune de activități educative la nivelul unităților de învățământ, astfel încât acestea să nu reprezinte doar o transcriere a prevederilor Programului unitar elaborat de minister și ceilalți factori educativi, ci să constituie o adaptare cât mai bine gândită, la cerințele reale de educație ale colectivului de elevi și studenți pentru care sunt alcătuite și cât mai judicios adaptate particularităților de vîrstă, de nivel de pregătire, de disciplină, de comportare și, în general, de cerințe etice. Programele comune la nivelul unităților de învățământ trebuie să asigure transmiterea, în rândul elevilor și studenților, a conținutului de valori educative cuprinse în „Programul unitar”, necesar a fi îmbogățit permanent pe baza sarcinilor care decurg din documentele de partid și de stat ce urmează să apară în timpul acestui an de învățământ, integrându-le ca un tot unitar în obiectivele, scopurile și acțiunile preconizate de „Programul unitar”. În „Programul comun” de la nivelul unității de învățământ este necesar să se reflecte antrenarea tuturor cadrelor didactice în conducerea, pregătirea și realizarea acțiunilor, asigurarea continuității muncii educative în rândul elevilor și studenților, precum și reperiile necesare muncii organizatorice ca responsabilitățile nominalizate pe persoane, ter-

menele precizate cu rigurozitate și sistemul de urmărire a realizării cantitative, calitative a acțiunilor respective. Realizarea sarcinilor din aceste programe constituie un indicator de cea mai mare însemnătate pentru evaluarea activității nu numai a unora, ci a tuturor cadrelor didactice pentru că toți cei ce lucrează în învățământ răspund de toate laturile procesului instructiv-educativ.

Disciplina — obiectiv, mijloc educativ și criteriu de evaluare al muncii educative

În unitățile de învățământ din țara noastră, disciplina constituie una din calitățile morale și trăsăturile organizatorice care izvorăște din însuși conținutul muncii cadrelor didactice și al muncii de învățătură depusă de elevi și studenți. Fiind o disciplină a muncii ea devine prin aceasta una din cele mai valoroase investiții educative, parte integrantă a pregătirii tineretului școlar pentru muncă și pentru viață.

În activitatea de fiecare zi a școlilor, liceelor și facultăților, pentru cultivarea și dezvoltarea spiritului de disciplină, normele desfășurării muncii tuturor celor care participă în procesul instructiv-educativ sînt cuprinse în regulamentele școlare, acte normative de bază. În prezent se aplică cu caracter experimental „Regulamentul privind activitatea elevilor din învățământul primar, gimnazial, liceal, profesional și de maștri”. Desigur, faptul că se aplică experimental înseamnă că este supus criticii și confruntării cu realitatea școlară în desfășurarea ei, tocmai pentru a putea fi îmbunătățit și definitivat. Dar, regulamentele școlare — chiar aplicate cu caracter experimental — se cer bine cunoscute de toate cadrele didactice și de toți elevii și studenții. Cu cât un regulament școlar este mai bine cunoscut și mai bine înțeles ca act normativ menit să asigure desfășurarea nestingherită a activității didactice a oamenilor școlii și munca de învățătură a tuturor elevilor, cu atât prezintă mai multe garanții de a fi respectat integral și cu rigurozitate de cadrele didactice, de elevi și de studenți. Este bine să menționăm că profesorului diriginte îi revine, în ansamblul muncii desfășurate de toate cadrele didactice, un rol important atât în ceea ce privește munca educativă în general cât și cunoașterea și respectarea cu strictețe a regulamentelor școlare în vigoare.

Disciplina muncii școlare presupune cultivarea dragostei față de învățătură, sarcină de bază a muncii fiecărui elev și student, dezvoltarea intereselor și motivațiilor pentru continuarea pregătirii și cultivarea respectului față de îndeplinirea responsabilă a îndatoririlor școlare.

Exigența presupune cu necesitate autoexigență

Cînd vorbim de disciplină e necesar să avem în vedere, în primul rînd, prezența la lecții și la cursuri și, totodată nivelul pregătirii și participării în procesul instructiv-educativ atât al cadrelor didactice, cât și al elevilor și studenților. Nu se poate vorbi de un nivel satisfăcător de disciplină, acolo unde întâlnim elevi și studenți care nu-și îndeplinesc obligațiile de învățătură în mod corespunzător, acolo unde se înregistrează absențe de la lecții, cursuri, seminarii, activități practice și activități educative. De asemenea, nu se poate vorbi de un nivel de disciplină satisfăcător acolo unde se înregistrează rezultate slabe la învățătură, corigență, restanțe și, ceea ce este deosebit de grav, repetenție.

Un nivel ridicat de disciplină presupune din partea cadrelor didactice, în mod obligatoriu, condiționarea reciprocă a exigenței cu autoexigența în îndeplinirea tuturor îndatoririlor. Cadrele didactice trebuie să manifeste o mai mare exigență în îndeplinirea îndatoririlor ce revin elevilor și studenților, precum și față de propriile îndatoriri. Nu putem manifesta exigență față de elevi fără creșterea autoexigenței cadrelor didactice. Este bine să înțelegem că exigența față de elevi presupune o bună cunoaștere a acestora, relații apropiate de muncă și cooperare în procesul instructiv-educativ, înțelegerea particularităților de dezvoltare ale fiecărui elev; exigența nu se poate împăca nici cu îngăduința față de lipsuri, dar nici cu severitatea nejustificată care, fără excepție, aduce grele prejudicii întregului proces instructiv-educativ și îndeosebi muncii educative. Astfel, nu putem să privim

cu indiferență faptul că unele cadre didactice ne pun în situația de a înregistra corigenți, restanțieri și repetenți în număr mare și uneori foarte mare, numai la disciplinele pe care le predau ei, printre elevii și studenții aflați în această situație majoritatea avînd rezultate bune și uneori foarte bune la toate celelalte discipline de învățământ.

Este bine să acționăm cu convingerea că disciplina în învățământ nu este un scop în sine, ci, în primul rînd, un mijloc educativ, o parte componentă a buneii desfășurări a muncii cadrelor didactice și a elevilor, care cuprinde o arie largă de componente de la prezența la timp la lecție, la curs, la activitatea practică sau educativă și pînă la asigurarea unui climat de muncă, de emulație, de înțelegere, de respect și intrajutorare reciprocă în toate colectivele didactice din toate unitățile de învățământ.

Dezvoltarea armonioasă și completă a personalității comuniste

Una din laturile de bază ale întregului proces educativ o constituie educația științifică a elevilor și studenților, formarea acestora în spiritul filozofiei materialist-dialectice, a concepției partidului nostru comunist despre lume și viață, a gândirii creatoare a tovarășului Nicolae Ceaușescu, secretarul general al partidului nostru, în toate domeniile vieții interne și internaționale contemporane. Formarea științifică a elevilor și studenților, ale cărei baze se află în procesul instructiv-educativ, e necesar să se desfășoare pe o arie cât mai largă, care să urmărească dezvoltarea creativității acestora, a imaginației și spiritului lor novator și receptiv la ceea ce este nou, precum și combaterea mentalităților inapoaite, a influențelor pe care le mai exercită concepțiile religioase, mistice, activitatea adeptilor unor secte religioase — toate aceste mentalități fiind incompatibile cu profilul moral-spiritual al omului nou al societății noastre socialiste. Este bine să particularizăm cu multă grijă, acțiunile de dezvoltare a spiritului de creație și a întreprinderilor de observare și de cercetare științifică ale elevilor și studenților, în primul rînd cu ajutorul științelor fundamentale și al activităților practice productive, dar și al cercurilor științifice ale elevilor și studenților pentru care — din cele constatate — încă nu se folosește îndeajuns toată baza materială de care dispune învățământul și imensul potențial uman al acestuia, dorința de cercetare și de investigare științifică care însușește, cu multă tuzență, tineretul școlar.

Pentru dezvoltarea armonioasă și completă a personalității comuniste a elevilor și studenților este bine să urmărim cultivarea, cât mai bine înțeleasă, a convingerilor din care se nasc atitudinile de dăruire și de apartenență la cauza generală a poporului nostru, la obiectivele și sarcinile construcției noastre socialiste. Din acest punct de vedere, de o reală forță educativă se dovedesc toate acțiunile întreprinse pentru popularizarea și asimilarea cât mai activă în procesul instructiv-educativ și în celelalte activități cu elevii și studenții, a creației originale românești și, nu numai a creației din deceniile anterioare, ci mai ales a ceea ce se creează în zilele noastre pentru a răspunde cerințelor celor mai actuale ale construcției societății noastre socialiste.

De asemenea, în ansamblul activităților educative avem largi posibilități de a integra toate acțiunile de autodotare și autogospodărire, îndeosebi în internatele școlare, cantinele și căminele studențești, fapt menit să creze deprinderi, atitudini corespunzătoare viitorilor absolvenți și care se dovedesc ulterior utile atât în muncă, indiferent de specialitate, cât și în viața de fiecare zi.

O reală contribuție la educația morală cetățenească a elevilor și studenților o aduce buna cunoaștere a reglementărilor în vigoare, a hotărârilor și legilor statului nostru socialist, condiție hotărâtoare pentru aplicarea și respectarea riguroasă a acestora.

Manifestări culturale artistice mai bine valorificate

În legătură cu munca cultural-artistică, în care realizările sînt numeroase atât din punct de vedere cantitativ cât și calitativ, este bine să semnalăm faptul că încă nu se asigură o îndrumare corespunzătoare tuturor elevilor și studenților în acest domeniu de activitate care exercită o mare forță de atracție și o remarcabilă influență educativă asupra tineretului. În unele școli și facultăți nu se asigură încă o suficientă atenție conținutului patriotic-revoluționar al programelor cultural-artistice, nu s-a ajuns încă la o permanentizare a acestei activități, înregistrîndu-se, îndeosebi în preajma unor etape finale de concursuri culturale-artistice, „asalturi” de pregătire și organizare a unor spectacole, care nu numai că nu-și realizează obiectivele educative propuse, dar pot chiar aduce unele prejudicii procesului instructiv-educativ și însăși muncii educative. Este necesar să se lichideze cu hotărâre aceste lipsuri.

Avem largi posibilități să folosim mult mai activ activitatea cultural-artistică, dar și alte forme și activități educative pentru a dezvolta comportamentul civilizat și respectuos al tuturor elevilor și studenților, stima reciprocă și căldura interrelațiilor de intrajutorare a spiritului colectiv.

Forța educativă a oricărei acțiuni pornește încă de la organizarea acesteia

Buna organizare a întregii munci educative cu elevii și studenții impune, în primul rînd, o planificare riguroasă și realistă, așa cum am amintit, cu participarea nu numai a unora, ci a tuturor cadrelor didactice, cunoscut fiind faptul că de educația elevilor și studenților răspund toate cadrele didactice.

Se impune o mult mai amplă colaborare cu organizațiile de copii și tineret, și o conlucrare corespunzătoare școlii — profesor-diriginte — familie nu numai în cazurile de prevenire a unor comportamente deviate la unii copii, dar mai ales pentru a dezvolta unitatea de acțiune a factorilor educativi și, prin aceasta, de a amplifica forța de influențare a tuturor manifestărilor educative organizate cu copiii și tineretul.

Munca educativă se desfășoară cu atât mai bine cu cât factorii răspunzători sînt mai receptivi la întreaga activitate și viață ale copiilor și tinerilor cu care lucrează. Iată pentru ce este de mare însemnătate cunoașterea preocupărilor și activităților pe care le desfășoară și la care participă copiii și tinerii, soluționarea rapidă, completă și eficientă a tuturor dificultăților sau preocupărilor care frămîntă colectivitățile de elevi și studenți, a fenomenelor care se manifestă în rîndul acestora. Este bine să acționăm cu convingerea că îndrumarea și controlul activităților educative trebuie să devină un obiectiv și, în același timp, o activitate permanentă a inspectoratelor școlare, a conducerii tuturor unităților de învățământ, precum și a tuturor cadrelor didactice. Să nu ne împăcăm deloc cu lipsurile în comportamentul unor elevi, studenți și cadre didactice și să căutăm, de fiecare dată, rezolvarea cât mai operativă și mai potrivită a situațiilor ce se ivesc, spre a înlătura cât mai grabnic lipsurile respective și, astfel, influențele negative ale acestora. În același timp, să valorificăm mult mai activ realizările și succesele obținute în munca educativă, să generalizăm experiența valoroasă dobîndită.

În unitățile de învățământ din țara noastră se muncește cu dăruire, cu pasiune și cu spirit de răspundere; această trăsătură generală constituie baza de la care pornim pentru dezvoltarea și continuarea perfecționare a întregii munci educative corespunzător politicii Partidului Comunist Român în domeniul învățământului.

COSTIN ȘTEFANESCU

ACTIVITĂȚI CU TRIPLU SCOP EDUCATIV

● Cunoașterea mediului înconjurător ● Preorientare școlară și profesională ● Stimularea vorbirii

De la începutul anului școlar, pornind de la prevederile Programei activităților instructiv-educative din grădiniță, ne-am preocupat în mod deosebit acțiunile de preorientare școlară și profesională a preșcolarilor.

Am desfășurat, cu grupa mare, unele activități printre care: a) vizită la poștă; b) vizită în locuința unui țaran cu gospodărie individuală; c) vizită la Școala din Zlatna; d) observarea unui mijloc de locomotie (trenul); e) vizită la Întreprinderea Metalurgică de Metale Neferoase din localitate (trei secții mai accesibile, unde lucrează majoritatea părinților copiilor); f) observări în pădure și pe cimp; g) întâlnire cu un reprezentant din conducerea orașului.

În vizitele efectuate, am orientat atenția copiilor spre ceea ce era mai reprezentativ, pentru fixarea cunoștințelor despre profesii, a sentimentelor față de acestea, precum și a dorinței de a se integra în muncă, atunci când vor fi mari.

Pentru fiecare loc vizitat s-au făcut, în prealabil, înregistrări pe banda de magnetofon (nu au fost făcute în prezența copiilor), care reconstituiau atmosfera locului.

După terminarea vizitelor și a înregistrărilor, în trimestrul al III-lea, am planificat activitatea de convorbiri intitulată „In vizitele efectuate în orașul nostru”, cu scopul de a sistematiza, preciza, verifica cunoștințele lor, de a educa dragostea față de muncă, față de profesii, de a le stimula vorbirea liberă în propoziții și fraze bine încheiate.

Introducerea în activitate s-a făcut simplu, prin surpriză: făcându-i atenți la ceea ce se aude la magnetofon.

a) În prima înregistrare, se auzea vocea unui om al muncii de la poștă, mama unui coleg de-al copiilor; s-a vorbit copiilor despre ce se lucrează la poștă, fără să se pronunțe cuvântul „poștă”, de exemplu: la acest ghișeu se pot cumpăra vederi, plicuri, telegrame, care se trimit rudelor sau cunoștințelor. (S-a oprit banda). Întrebați ce au de spus, a venit din partea copiilor o avalanșă de răspunsuri: „Este mama lui S”; „Am auzit-o pe mama lui S. cind am vizitat poșta etc.

În mod ordonat, apoi, copiii au spus cine lucrează la fiecare ghișeu. Am adus elementul nou în activitate, vorbindu-le despre disciplina oamenilor de aici, și de descoperirea telefonului, care a fost pentru toți oamenii un lucru minunat. (Tudor Argezi: „Se face depărtarea mai scurtă decît pasul / La mii de pași se-aude și se cunoaște glasul / Vorbești cu fundul lumii la tine în odaie, / Secunda-n-trece veacul și timpul se-nconvoaie”).

A doua zi, ne-am jucat în grădiniță, cu multă animație, de-a poșta.

b) Copiii au fost bucușori să asculte turma de oi, onomatopeele specifice (înregistrarea s-a făcut acasă la unul din colegii copiilor, unde a fost vizitată gospodăria individuală). De data aceasta, unii copii au spus că oile sînt cele de la ei de acasă sau cele văzute pe cimp. Le-am dirijat atenția, amintindu-le că noi toți am observat turma de oi. Am pus întrebări care să le solicite gândirea de genul: De ce părinții lui Petrișor cresc oi, porci pe lângă casă? Ce fac oamenii cu laptele sau brînză ce nu o pot consuma cei ai casei? La a doua întrebare, iată răspunsul venit prompt din partea unei fetițe de agriculor: brînză rămasă este dată la alimentara pentru cei ce nu pot crește animale. Le-am explicat că este bine ca oamenii să crească cît mai multe animale și că ei, copiii, își pot ajuta părinții la creșterea acestora.

c) Vocea pionierilor instructor, care se auzea de data aceasta la aparat, a trezit viu interes copiilor. Pioniera N. ne-a condus cu amabilitate prin coridoarele și clasele școlii din oraș și acum se auzea un fragment din ceea ce ne vorbea ea. Din nou, copiii au recunoscut vocea, locul unde s-a petrecut acțiunea, și, pe rînd, locurile vizitate. Întrebați ce le-a plăcut mai mult, au răspuns: „Ne-a plăcut ce frumos sînt aranjate coridoarele”; „Că aici a făcut

„Ne jucăm, construim, învățăm”

Pentru învățămîntul preșcolar a apărut cartea: „Ne jucăm, construim, învățăm”, a educatoarei Lidia Constantinescu, de la Grădinița nr. 193 din Capitală. Versurile se adresează în egală măsură copiilor și educatorilor. Pe copii îi îndeamnă să realizeze, din bucățele de hirtie colorată, imaginea unor obiecte, ceea ce contribuie la dezvoltarea spiritului de observație, la formarea capacității de a sesiza forma geometrică a obiectelor și la consolidarea cunoștințelor privind însușirile specifice fiecărei figuri geometrice (pătrat, dreptunghi, triunghi, cerc etc.).

Fiecare poezie se încheie cu cîteva versuri în care este argumentată funcționalitatea obiectului realizat, deschizînd în felul acesta perspectiva jocului, activitate ce favorizează învățarea și oferă copiilor posibilitatea interpretării unor roluri din viața socială, ca de exemplu: „Acum trenul este gata / Ceferist voi fi ca tata”. (Trenul). „Stegulețul este gata / Sus pe umeri mă ia tata / Iar eu flutur tuturor / Stegulețul tricolor”. (Stegulețul tricolor). „Cînd racheta-i pregătită / Numărăm pînă la trei / Și ea pleacă pe orbită”. (Racheta).

Versurile pot fi folosite de educatoare, parțial sau integral, în desfășurarea unor

școală și Avram Iancu”; „În clasele I, unde pe pereți erau planșe cu povești”. Am cîntat un fragment din cîntecul „Școlării și școlărițe” și am ascultat finalul expunerii pionierei: „Aceasta a fost școala noastră pe care v-am prezentat-o cu multă plăcere și v-așteptăm cu drag să creșteți mari să veniți și voi să învățați în această minunată școală”.

d) S-a auzit la magnetofon suieratul trenului.

La întrebarea: „Unde am auzit împreună acest fluierat?”, copiii au răspuns că au observat trenul mic, din uzină. „Mocănița”. Am purtat discuții despre faptul că trenul „Mocănița” Alba Iulia — Zlatna s-a scos, că în locul lui este altă linie și tren obișnuit. Copiii și-au amintit de plimbarea noastră la locul unde se construiește noua gară a orașului. Le-am explicat, apoi, că această construcție este necesară, pentru faptul că în zona Abrud s-a descoperit un zăcămint prețios: cuprul, necesar în fabrici și uzine, care va fi transportat cu ajutorul trenului, că trenul mare merge mai repede, cu combustibil mai puțin și minereul ajunge mai repede la destinație.

e) Doar o frază a subinginerului T., care ne-a condus prin Întreprinderea Metalurgică de Metale Neferoase, a fost suficientă copiilor pentru a le da prilejul de a-și aminti și de a expune cele petrecute la uzină: că le-a plăcut la atelierul mecanic, dar mai mult la cuptoare: că oamenii muncesc în cădura foarte mare; că podul rulant ajută la încărcarea cuptorului; că au înțeles aici părinți, bunici, rude, vecini... Surprinzător a fost că nu le-a scăpat nimic, nici blocul preuzinal în construcție, nici căprioarele din parcul uzinei. Și-au amintit cu drag că la panoul frunțașilor era și tatăl lui M., coleg de-al lor, și că, în fața panoului, au cîntat cîntecul „La Uzina”.

A doua zi după această vizită, au început lucrările pentru redarea machetei „Uzina”. Cu materiale ca: bețișoare, piele, cuie, oameni de porumb, cutii goale, preșcolarii au redat, după concepția lor, unele secții, cosurile, panoul frunțașilor, podul rulant, trenul mic ce intră pe poartă. Macheta a fost ulterior selecționată pentru a fi prezentată la expoziția pe oraș cu ocazia zilei de 1 Iunie.

f) De data aceasta le-a fost mai ușor ascultînd vocea bine cunoscută a educatoarei, care le-a cîntat cîntecul „În pădure”. („Pe cărarea-nrourată / Într-un cîmp prin brădet / Mergem toți cu voie bună / Și simim încet, încet”). Recunoașterea fiind ușoară, i-am întrebat: Ce schimbări observați în pădure? De ce oamenii plantează copaci și în oraș?

Copiii și-au amintit că au strîns plante pentru ierbar, gize pentru insectar, conuri de brad pentru a executa diferite lucrări. Am făcut apel la sensibilitatea lor, spunîndu-le că păsărelele ce le-au ascultat în pădure și la magnetofon, deși mici, cîntă frumos și că ei, deși mici, pot face fapte mari, demne de lauda celor din jur.

g) În final, copiii au ascultat vocea tovarășului Tomașă Valentin, secretar cu probleme de propagandă al Comitetului de partid al orașului Zlatna, care, în cadrul acțiunii desfășurate cu șoimii patriei de la grupa mare, le-a vorbit despre realizările din orașul nostru. Le-a plăcut faptul că le-a spus lucruri noi, necunoscute și au pus chiar întrebări de genul: „Cînd vom merge cu trenul din orașul nostru pînă la Alba Iulia?”. Au mărturisit că i-au mai văzut pe tovarășul Tomașă la grădiniță, la școală sau la serbări. Au spus că tovarășul secretar împreună cu tovarășul primar au grijă de orașul nostru să fie frumos, ca ei, copiii, să aibă tot ce le trebuie.

Activitatea aceasta, deși aparent complicată, dar foarte plăcută copiilor — prin descoperire, problematizare — a avut un cert efect educativ, solicitîndu-le memoria, gîndirea, atenția.

Educ. ELENA PUIULET
Grădiniță cu Program Normal din Zlatna
Județul Alba

activități cu conținut matematic, aplicație la jocurile de construcție.

Prof. ELENA MIHĂILESCU

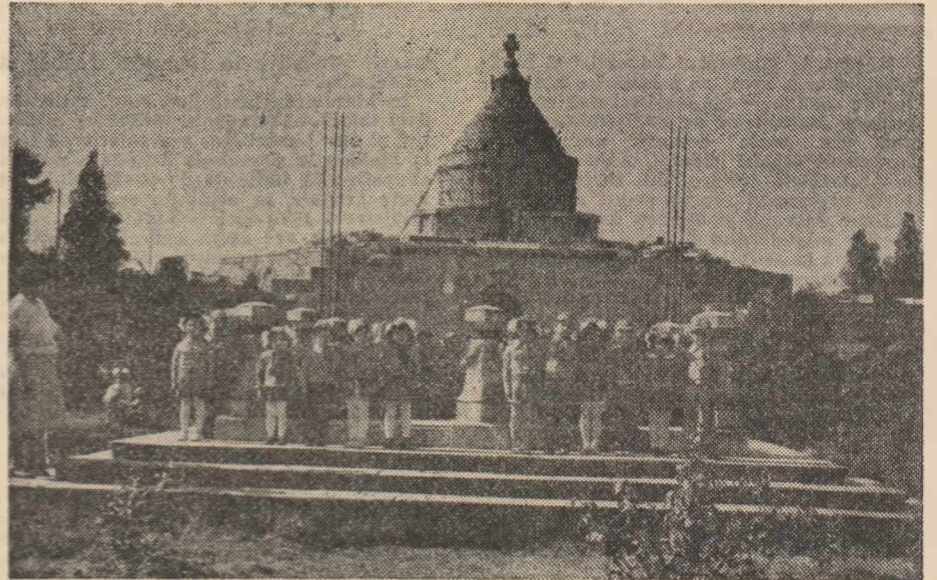
Jocuri muzicale și cîntece

Semnalăm faptul că revista „Șoimii patriei”, începînd cu nr. 9, 1983, publică material muzical și îndrumări metodice privind învățarea jocurilor muzicale cu copiii de vîrstă preșcolară.

Intrucît jocurile muzicale și cîntecele publicate se încadrează în prevederile programei activităților instructiv-educative în grădinița de copii și în cadrul organizației „Șoimii patriei”, respectă principiul accesibilității și succesiunii, recomandăm educatoarelor să urmărească revista, să alcătuiască mape cu materialele respective, să le programeze la activitățile de educație muzicală desfășurate în grădiniță, pentru a se realiza însușirea lor de către copii în scopul pregătirii programelor distractive și a serbarilor organizate în grădiniță.

De asemenea, recomandăm organizarea unor activități metodice în cadrul cărora educatoarele să-și însușească melodiile și metodologia jocurilor cu ajutorul profesorilor de specialitate.

MOMENT SOLEMN LA MĂRĂȘEȘTI

Omagiul copiilor la Mausoleul de la Mărășești, pentru jertfele străbune

În fața istoriei, pe cîmpul de luptă de la Mărășești, în sunet de fanfară, copiii și noi, fascinați de măreția Mausoleului, pășim plini de sfială.

Cu inimile pline de emoții, preșcolarii aduc un profund omagiu celor care ne-au dăruit, cu prețul singelui lor, fericirea zilelor de acum, așezîndu-le la cap jerbe de flori, cinstindu-le vitejia prin cînt și poezie.

Copiii vorbesc din priviri cu eroii Mărășeștiului.

Luăm în mină o cravată de șoim al patriei și le-o arătăm. Chipurile lor se înseninează. Careul se pregătește. Cere-monialul de primire a preșcolarilor de patru ani în organizația Șoimii Patriei începe.

Din piepturile lor se înalță Imnul de stat al Republicii Socialiste România.

Și iată, această clipă de fericire, de datorie supremă închinată celor care au făcut pacea României socialiste, clipă în care cravata de șoim al patriei este prinsă pe pieptul lor mic, dar cu un suflet mare și trecut.

Acum autocarul plin de lumină duce în cetatea marelui Ștefan, la Vaslui, la Podul Înalt, unde ne oprim, să ne povestească despre Moldova și vitejii ei.

După un lung și interesant dialog cu Ștefan cel Mare, șoimii patriei îi aduc un profund omagiu, prin cînt și poezie. Și cînd soarele se pregătește să coboare la asfințit, șoimii patriei își iau rămas bun de la marele domnitor.

Colectivul de educatoare
al Grădiniței Nr. 11 din Vaslui

ORGANIZAREA SIMULTANĂ A ACTIVITĂȚILOR ÎN GRĂDINIȚĂ

Predarea simultană a disciplinelor de învățămînt în ciclul primar comportă anumite imperative în organizarea lecțiilor, cunoscute, îndeobște, cititorilor noștri. Este vorba de dozarea minuțioasă, „milimetrică” aproape, a timpului predării și a celui destinat muncii independente a elevilor, de cunoașterea particularităților psihopedagogice ale acestora, de alcătuirea judicioasă a planurilor de lecții, de creativitatea, manifestată spontan, a dascălului, pe parcursul desfășurării procesului instructiv-educativ — condiții care permit evaluarea integrală a stadiului însușirii cunoștințelor de către toți elevii. Sînt aspecte pe care ni le-au înfățișat, cu exemple concrete, și învățătorii de la Școala din localitatea Geogin-Băi, Județul Hunedoara: directorul Ion Lal și învățătoarea Mărioara Lal.

Ce se poate spune despre rezultatele muncii didactice într-o grupă de copii combinată, din grădinița care funcționează pe lângă o asemenea unitate școlară, cum este cazul grupei de 30 de copii (12 de grupă mare și 18 de grupă mică), condusă de educatoarea Viorica Pirva, grupă care funcționează chiar în localul școlii? Am aflat că, în pofida condițiilor specifice care se ivesc într-o astfel de cuplare a activităților, solicitînd

o mult mai amplă arie de metode și procedee educative, obiectivele programei sînt parcurse în aceeași măsură ca și în cazul grupei obișnuite, de preșcolari aflați la același nivel de vîrstă. În primul rînd, copiii care nu corespund ca nivel de vîrstă (în cazul nostru, copiii de grupă mijlocie), dacă sînt mai puțini, sînt repartizați la una din subgrupele menționate, în funcție de nivelul lor de pregătire, atîns în mediul din care provin, de particularitățile lor individuale. Apoi, deoarece pentru grupa combinată orarul stabilit oficial este orientativ, programa activităților instructiv-educative se aplică creator, în funcție de caracteristicile aceluiași colectiv de preșcolari. Aceste aparente dificultăți permit totuși desfășurarea suplă, elastică, pe baza principiului tratării diferențiate a copiilor, a unor activități care să-i aducă pe aceștia la nivelul exigențelor pregătirii pentru școală, fără să se încalce cerințele accesibilității. De exemplu, educatoarea Viorica Pirva ne-a înfățișat o activitate de observare intitulată „Autobuzul” — care

DOINA STERESCU-SĂNTIMBREANU

(Continuare în pag. a 12-a)

A CREA DEPRINDERI DE EXPRIMARE

În grădinițele de copii, preșcolarii de 3-6 ani învață — încetul cu încetul — să se acomodeze cu stilul educatoarei, care, prin diferite mijloace, cucerește pe copil și-l face interesat și preocupat într-o activitate sau alta. Chiar dacă cunoștințele acumulate în grădiniță sînt elementare, ele au un caracter științific, reflectînd anumite însușiri ale obiectelor și fenomenelor realității obiective. La vîrsta fragedă a copilului, contactul nemijlocit cu obiectele și fenomenele are o deosebită importanță pentru îmbogățirea experienței senzoriale a copiilor. În activitățile de observare, copilul învață să cerceteze obiectele, fenomenele și locurile din jur, dezvoltîndu-i-se astfel spiritul de observație, dar acesta află și lucruri noi pe baza percepțiilor vizuale, tactice și i se îmbogățește vocabularul. Dacă, la începutul intrării în grădiniță, copiii au un bagaj redus de cuvinte (circa 900-1000), la sfîrșitul perioadei preșcolare, ei pot deține un număr de cuvinte de trei ori mai mare (circa 4000).

Impresionant este faptul că preșcolarul nu învață în mod mecanic cuvinte; el încearcă să și înțeleagă și să pronunțe corect cuvintele, reușînd să se exprime în propoziții simple sau mai dezvoltate.

Copilul este prin natura sa un „creativ”, iar tendințele sale creative se pot manifesta în diverse domenii: plastic, construcții, modelaj, povestiri ale copii-

lor etc. De exemplu, observăm că atunci cînd povestește o poveste sau un fapt petrecut, limbajul preșcolarului are o coloratură anume, el reușînd astfel să exprime anumite stări sufletești.

Și în cadrul activităților de lectură după imagini sau al povestirilor cu un început dat, copiii pot să redea expresiv emoțiile pe care le trăiesc, să-și aducă o contribuție, prin imaginația lor creatoare. În toate activitățile, preșcolarului i se dă posibilitatea de a judeca, de a evidenția singur însușirile și aspectele obiectelor, lucrurilor sau fenomenelor, educatoarea urmînd să dezvolte treptat memoria, conducînd gîndirea copilului spre generalizări și abstractizări, spre gîndirea logică în general.

Pentru corectarea unor greșeli de vorbire, pronunției incorecte, educatoarea are posibilitatea să organizeze convorbiri individuale sau cu grupuri mici de copii. În cadrul activităților liber alese, educatoarea poate pregăti, pe lângă alte forme interesante, exerciții de vorbire, care să și amuze, dar să aibă și un caracter cu rezultat pozitiv. De asemenea, poate organiza mici dialoguri cu copiii sau între un copil și altul, învățîndu-i astfel și cum să se adreseze între ei și celorlalți din jur.

Educ. ANGELA NEDELCU
Grădinița „I.P.C.M.” din București

„MULT E DULCE ȘI FRUMOASĂ LIMBA CE-O VORBIM...”

În scrisorile primite pe adresa redacției, profesorii de limba și literatura română ne scriu despre căutările în munca lor la catedră, privind cultivarea la elevi a deprinderilor de exprimare corectă și nuanțată în limba română, formarea capacității acestora de a receptiv critic opera literară, precum și a obișnuinței de a citi zilnic și sistematic literatură.

Conștienți de marele aport formativ al disciplinei de învățămînt pe care o predau, colaboratorii noștri ne fac cunoscută varietatea preocupărilor lor.

Grupajul de articole pe care-l publicăm în această pagină atestă și el — prin tema articolelor — tocmă această varietate și complexitate a activității profesionale de limba și literatura română în școală.

MULTIPLELE DIMENSIUNI ALE LECTIEI DE LITERATURĂ

Evident, lecția de literatură nu are numai dimensiuni istorico-literare și critice. Determinarea unei lecții este multiplă, ea incluzând o dimensiune psihologică, pedagogică, sociologică, una a istoriei sociale și politice, a filozofiei, a teoriei literaturii, a esteticii, a logicii, a mitologiei etc., bineînțeles fără ca aceste coordonate să apară toate la fiecare lecție. Altfel spus, perspectiva istorico-literară și cea critică — deși permanente și specifice — trebuie să-și impartă funcțiile, deci și spațiul, ponderea, cu multe altele, în cadrul lecției de literatură, privită nu doar ca un model general, ci și ca unul adaptabil, în funcție de autorul tratat, de subiectul lecției, de obiectivele ei imediate.

Este cunoscută importanța celor două dimensiuni ce stau în atenția noastră. Fără perspectiva istorică, elevii n-ar putea sesiza evoluția literaturii, în interdependență cu cea a structurilor sociale și cu istoria generală a societății; literatura le-ar apărea ca un conglomerat haotic dacă, de pildă, azi ar citi *Delirul* de Marin Preda și miine, fără nici o explicație, *Istoria terosifică*, poemine *Geniu pustiu*, *Nunta Zamferei*, apoi *Primăvara amоруlui* a lui Iancu Văcărescu și după aceea *Ostașii noștri*. Dacă ne gândim bine, așa citesc ei literatura contemporană de peste hotare și cele citeva opere cu care intră în contact din literatura universală: azi *Don Quijote*, miine *Iliada*, poemine un roman de Thomas Mann sau *Micul Prinț* de Saint-Exupery. Istoria literară introduce un principiu de ordine în evoluția fenomenului literar, o logică obiectivă (istorică), permite înțelegerea determinării sociale a artei și relevarea funcției acesteia nu doar de a obiectiva personalitatea autorului, ci de a implica adinc conștiința poetică în evenimentele epocii, ceea ce oferă elevilor atit un principiu fundamental al artei majore, cit și un principiu de conduită civică.

Firește, operele create într-o anumite epocă și chiar de către unul și același scriitor nu au aceeași valoare. Pentru a le distinge, structural și estetic, este necesară dimensiunea critică a lecțiilor.

O primă remarcă în legătură cu această dimensiune este necesitatea de a evita perspectiva apologetică asupra scriitorilor din manual, adică practica, încă foarte răspîndită, de a încărca orice opere cu toate elogiile, uneori prin simpla adăugare a unor și acelorași etichete. În felul acesta elevii riscă să devină sceptici fie cu privire la conceptul de capodoperă, fie cu privire la metoda profesorului de a o releva și, oricum, această absență a oricărui spirit critic față de unele scrieri mai modeste nu-i poate deprinde pe elevi cu o abordare nuanțată și cit mai obiectivă a unei producții literare. Sarcina aceasta, de a nu depăși limitele obiectivității în prezentarea succesivă a scriitorilor și a operelor, este, desigur, dificilă, mai întii pentru că programa nu prevede, de regulă, decit scriitorii și scrierile de certă valoare, în al doilea rind pentru că și manualele sint concepute în același fel, în al treilea rind pentru că nici dezbaterile literare din presă nu-i oferă întotdeauna școlii exemple de urmat în acest

sens și chiar istoria literară — cu unele excepții, cum este cea a lui Călinescu sau a lui Iorga — nu urmărește suficient de riguros relieful literaturii pe dimensiunea sa diacronică. În sfîrșit, sarcina e dificilă pentru că nu toți profesorii au știut să învețe acest lucru de la maestrul lor în facultăți, iar cu instrumente nesigure e riscant să te apropii de o operă literară și e imposibil să-i înveți pe elevi să o facă ei în mod ponderat, echilibrat și cu justificarea necesară.

O altă dificultate legată de dimensiunea critică a lecției constă în aceea că, dacă latura istorică este mai unitar prezentată în majoritatea lucrărilor de istorie literară, la baza cărora stă o concepție relativ unitară, în critică lucrurile se schimbă (de la Cartoian la Călinescu, Piru... nu e o diferență atit de mare ca de la Maiorescu și Lovinescu la structuralism și semiotică). Manualele merg deocamdată pe o linie oarecum tradițională, clasică, în timp ce critica literară oferă o diversitate de teorii, concepții, metode, care creează deseori dileme profesorilor începători: e cazul să procedez în mod „clasic”, structuralist, semiotic? Dacă pregătim elevii pentru înțelegerea reală a fenomenului literar sint oare metodele moderne mai adecvate decit cele clasice? Dacă îl pregătesc pe elevul meu pentru concursuri, nu va fi oare dezavantajat în raport cu altul a cărui formare se întimplă să corespundă mai bine criteriilor examenatorului? Manualele, deseori și pe drept criticate, pot fi privite ca un îndreptar relativ, dar ne întrebăm: cit de relative au dreptul să fie? Desigur, manualul ar trebui să reflecte, poate nu ca structură fundamentală, ci în lecțiile care permit aceasta, citeva principii reprezentative ale criticii literare contemporane, iar profesorul, fără a fi neapărat un adept fervent al unei anumite orientări critice, fără a fi un impresionist, fără a fi nici dogmatic sau riguros clasic, ar trebui să dovedească receptivitate la nou, să dea deci lecții sale o deschidere spre actual, menținînd însă școala la menirea ei de a transmite cunoștințe verificate critic, constituite într-un bun al patrimoniului cultural contemporan. În ceea ce privește achizițiile moderne, ne întrebăm însă unde le putem găsi sistematizate și apreciate la rindul lor critic, cînd fenomenul este încă în plină desfășurare. Vrem să spunem prin aceasta că dimensiunea critică a lecției de literatură este mai dificil de realizat datorită unor incertitudini care persistă în critica literară din cadrul istoriei literaturii și diversității de direcții critice contemporane. Nu negăm necesitatea confruntărilor diverse din sfera criticii contemporane, care ni se par, în principiu, rodnice, vrem doar să subliniem că, pentru nevoile școlii, s-ar impune elaborarea unor sinteze cu implicații didactice, care să dea o imagine mai clară asupra achizițiilor metodologice din critica literară contemporană, necesare mai ales nouă, profesorilor de limba și literatura română, aflați chiar la început de drum.

Prof. MIOARA-LACRIMA DOBRE
Școala din comuna Tomesti, județul Timiș

Pentru a înlătura modul defectuos în care se prezintă lectura unor elevi din ciclul gimnazial, folosesc permanent la toate lecțiile de limba și literatura română „momentul lecturii” (la început, pe parcurs sau la sfîrșitul orei, după caz).

În acest timp, fac cu elevii exerciții de lectură conștientă, fluentă, cu voce tare (uneori și în gînd) atit din textele din manual, cit și la prima vedere a oricărui text ce nu cuprinde un număr prea ridicat de cuvinte necunoscute. În toate cazurile, cînd elevii nu stăpînesc încă tehnica cititului, realizez, în mod obligatoriu, lectura „model” integrală sau selectivă a operelor. Folosesc, ori de cite ori este nevoie, exerciții speciale de sinteze fonetice ale unor cuvinte pronunțate greșit, exerciții de respirație verbală și de educare a auzului și a rostirii semiculate. Apoi acord pondere și claritate frazei, insistînd nu numai pe corectitudinea, logica și expresivitatea ei, ci și pe realizarea cursivității și rapidității în lectură. Fără să consider această activitate ca fiind secundară sau rezolvată de la sine de elevi în procesul autoînstruirii, folosesc permanent momente din oră, pentru exersarea unei citiri supravegheate, care să le formeze gustul pentru lectură, să le creeze și să le stimuleze dorința de a citi și de a se informa prin lectură. În ace-

lași scop, am dotat, cu participarea elevilor, cabinetul de limba și literatura română cu o serie de mijloace de învățămînt: o colecție de texte pentru lectură, cu dificultăți gradate, din stiluri variate (literar, științific, publicistic, administrativ), benzi de magnetofon pentru înregistrarea lecturii elevilor, planșe cu reguli de ortografie, dicționare, precum și o fonotecă a modelelor, cu imprimări de texte în lectura unor scriitori sau mari actori.

Pentru a urmări evoluția citirii elevilor, periodic întocmesc un bilanț al muncii, citii elevi citesc foarte bine, bine, satisfăcător și citii n-au reușit să învețe actual cititului. Această evidență o întocmesc împreună cu profesorii de alte specialități, implicați în optimizarea însușirii conștiente a citirii, eveniment decisiv în asimilarea cunoștințelor de la toate disciplinele.

Rezultatele bune și foarte bune obținute de elevii mei în exersarea citirii corecte reprezintă argumente ce pledează pentru ideea că profesorul de limba română are un rol hotărîtor în formarea unor buni, pasionați și competenți cititori.

Prof. ENACHE MÎNDRESCU
Școala Nr. 5 din Focșani, județul Vrancea

BIBLIOTECA ȘCOLARĂ ȘI RELAȚIA INTERDISCIPLINARĂ A CUNOȘTINȚELOR

În mai multe rînduri am pus în discuția colectivelor de catedră din școala noastră aspectul realizării interdisciplinarității în predare, ca obiectiv fundamental al procesului instructiv din școala generală și căile cele mai eficiente de realizare.

Pe lîngă aspectele speciale specifice predării fiecărei discipline din planul de învățămînt, s-a impus ca deosebit de utilă activitatea bibliotecii școlare. În acest sens, ea realizează, prin intermediul lecturii suplimentare, legătura dintre discipline și facilitează elevilor conexiuni însușite consolidate prin lecții. Evident că aceasta înseamnă nu o minimalizare a potențialului informativ-formativ al lecției, ci activitate didactică fundamentală, ci aprofundare extrascolară, îndrumată competent și controlată de profesor.

Realizarea acestui obiectiv duce la descoperirea unor optiuni, la cultivarea și îndrumarea lor, la profilarea unui orizont de cunoaștere, care să poată atinge performanțe.

Problema s-a bucurat în rîndul colectivului de cadre didactice al școlii noastre de multă receptivitate și ajutorul bibliotecii școlare a intrat în acțiune. Mai întii au fost întocmite liste pe specialități cu cărțile existente în fondul bibliotecii și acestea au fost puse la dispoziția colectivelor de catedră spre consultare și selectare, în vederea alcătuirii unor bibliografii minimale pe fiecare disciplină din planul de învățămînt. Cu foarte multă convingere s-a acționat la istorie, geogra-

fie, matematică, limbi străine și mai apoi la biologie, fizică, chimie etc. Deci modelul limbii și literaturii române a fost extins și la celelalte obiecte.

Aspectul bibliotecii noastre, precum și funcționalitatea ei au fost adaptate noilor cerințe. Cărți care altădată nu erau decit prezente inoperante își găsesc astfel cititorii. Literatura marilor călători și descoperiri geografice, literatura de anticipație, jurnalele de front sau literatura politică accesibilă elevilor, dicționarele, culegerile de exerciții și probleme au devenit evidente preocupări bibliografice ale elevilor noștri.

Fișele de imorunat ale elevilor reflectă acum preocupări bibliografice noi, iar în condițiile unui fond de carte de pină la patru mii de volume, munca bibliotecarului a cunoscut forme noi de sprijin bibliografic al elevilor. Pentru că cei mai mulți cititori solicită apariții recente din cele mai diferite domenii și pentru că în comună nu există o librărie, ci numai o papetărie, bibliotecarul a devenit și difuzor voluntar de carte al cooperativei de consum sau a adoptat colaborarea cu librăria „Cartea prin poștă”. Biblioteca a pus la dispoziția cadrelor didactice și a elevilor spre consultare planurile editoriale pe anul în curs, aceștia procurîndu-și astfel cărțile noi care li interesează.

Prof. CHIVU IULIAN
Școala Nr. 1, comuna Drăgănești de Vede, județul Teleorman

GHID PENTRU EXPRIMAREA CORECTĂ

Formarea deprinderilor de exprimare corectă, orală și în scris, se înfăptuiește prin exersare organizată, dar, mai ales, printr-o continuă exersare, în împrejurări numeroase și variate. Greșeala în exprimare reprezintă fie lipsa de reacție la o regulă, fie o deprindere negativă. Este cunoscut principiul conform căruia este mai ușor să previi decit să vindec. „Problema” exprimării corecte se poate rezolva nu atit printr-o pedagogie terapeutică, ci, mai ales, prin una preventivă.

De regulă, în fiecare școală se stabilesc în acest scop planuri de acțiune, care cuprind obiective, metode, termene etc. Este important însă nu numai ca profesorii să aibă bune intenții, ci, mai întii, să cunoască greșelile tipice ale elevilor lor, ca, apoi, să ia măsuri concrete pentru înlăturarea lor.

Mulți vād în această îndatorire doar obligația de a corecta greșelile de ortografie.

În scopul clarificării dopline a întregului personal didactic din școala noastră asupra stadiului de însușire corectă a limbii române de către elevi, am alcătuit un Ghid de corectare a greșelilor tipice constatate în exprimarea elevilor, pe care l-am făcut cunoscut întregului personal didactic. Acest „ghid” este structurat pe următoarele compartimente: Greșeli de citire; Greșeli de scriere; Greșeli în vorbire. De exemplu, pe cele de scriere, urmărite în mod deosebit, le-am înregistrat ca greșeli de: redactare, fonetică, vocalic, gramaticale, ortografie și de punctuație.

Astfel, în rubrica „Greșeli de vocabular” se notează, de exemplu, scrierea greșită a unor neologisme ca: influență, epocă, întreprindere etc. Dintre greșelile gramaticale se menționează scrierea defectuoasă

a formelor verbale: a crea, a scrie, greșeli de acord, ș.a.m.d.

Izvorit din experiența personală a profesorilor de limba română, ca și din consultarea lucrărilor normative, „ghidul” înregistrează numai greșelile tipice, oferînd, totodată, modele și exemple, începînd de la notarea etichetelor de pe caiete și manuale, pină la greșelile de punctuație, fără formulări generale sau amănunte nesemnificative. Mulți profesori au recunoscut utilitatea acestui ghid, ca o modalitate concretă de realizare a aceluia front comun al cadrelor didactice de diferite specialități, necesar pentru prevenirea și înlăturarea greșelilor de exprimare ale elevilor. În același timp, respectarea lui asigură unitate în aprecierea corectitudinii, în exprimarea elevilor din școala noastră, înlăturînd arbitrarul sau empirismul, uneori prezent, în apreciere.

Desigur, întocmirea acestui „ghid” va fi sarcina profesorului de limba română din școală, care va avea în vedere anumite constante cu caracter general, dar și nivelul ortografic al claselor, apreciat cu mijloacele specifice disciplinei sale.

Un rol important în formarea deprinderilor de exprimare corectă a elevilor revine directorului, care, prin munca sa de îndrumare și control, poate și trebuie să urmărească mereu felul cum se îndeplinește această sarcină.

Printr-o bună cunoaștere a punctelor slabe din exprimarea elevilor se fixează, totodată, cu precizie, direcțiile de efort maxim din activitatea colectivului didactic al școlii, pentru a-i ofișni pe elevi să respecte normele ortografice și să vegheze ei înșiși la acuratețea limbii române.

Prof. TRAIAN COSMA
Școala Nr. 3 din Tirgu Neamț

CITITUL — UN MIJLOC AL CUNOȘTERII

Unul dintre principalele mijloace de educație literară, prin care acționăm în sens formativ asupra elevilor, este cititul operațional.

Actul citirii constituie primul contact al elevului cu textul, prima percepție a imaginii artistice și izvorul primelor impresii. Exersarea lecturii implică o anumită tehnică, anumite strategii, deprinderi de organizare, asimilare și control, ce se formează prin imitația unor modele vii, prin îndrumări, exerciții.

Instrument de educație, informație, distracție, „iscusita zăbavă a cărților”, cum li spune Miron Costin, stă la baza muncii intelectuale independente a elevilor. Prin lectură, elevul înțelege, descoperă mesajul, adoptă o atitudine potrivită, își dezvoltă gustul artistic și spiritul critic. Adevărata citire este aceea care face lectura un eveniment al cunoașterii, incitînd operațiile gândirii. Absența deprinderilor de citire, insuficiența stăpînire a tehnicii cititului sint, în bună măsură, sursele unor eșecuri ale elevilor și la celelalte obiecte de învățămînt.

Literatura de specialitate e bogat reprezentată prin numeroase îndrumări,

recomandări, sugestii privind metoda și tehnica propriu-zisă de lectură, pe care, în raport cu propria noastră pregătire culturală și lingvistică, trebuie să le consultăm și să le valorificăm în munca de la catedră. Așa cum sesizează și noua programă de limba română de la clasele V—VIII, în activitatea directă de la clasă se resimte lipsa unor exerciții de lectură corectă, conștientă, cursivă, expresivă, critică a unor texte în proză, dar, mai ales, a poeziilor.

Cele mai frecvente greșeli de citire sint determinate de: sciicieri sau trunchieri de cuvinte, silabisirea cu voce tare, transformarea hiatului în diftong, minimalizarea triftongului, vulgarizarea acustico-fiziolgică a frazei, tendința de a „cînta” textul, de a neglija „semnele de punctuație. De multe ori, citirea conștientă, exploratorie este înlocuită cu o atitudine lipsită de respect față de text, prin respectarea tonului fundamental, a pauzelor mari sau mici, a accentelor diferențiate, a intonației și a ritmului. Toate aceste erori de citire fac textul neinteligibil și favorizează o atitudine de dezinteres pentru lectură, din partea elevilor.

65 DE ANI DE LA FAURIREA STATULUI NAȚIONAL UNITAR ROMÂN

„UNIRE-N CUGET ȘI-N SIMȚIRI“

„Cetatea istorică a neamului românesc“

Locuitorii orașului Alba Iulia și cei ai județului cu această reședință au convingerea că pe meleagurile lor fiecare piatră poate fi socotită un fragment de istorie descrisă. Și nu e o metaforă, dacă ne gândim că moderna cetate a Albei actualiste a anului 1963 este clădită pe vestigiile unei istorii milenare, despre care grăiesc elocvent numeroase descoperiri arheologice sau alte documente de civilizație materială și spirituală, începând cu străvechiul neolitic și traversând veacurile până în zilele noastre.

Istoria Albei Iulia, a întregii Transilvanii, unite într-o împănare a celei așezări speranțe și idealuri de libertate națională și socială cu istoria celorlalte tipuri de

nord — munții Slovaci, la sud — munții Balcani, la răsărit — întinderile vaste ale cîmpurilor roditoare, la apus — Cimpia Panoniei.

Civilizația dacică din secolele I e.n. — I e.n. este dovedită prin așezări civile și obiecte reprezentînd forme proprii de manifestare în toate domeniile de activitate economică și spirituală: agricultură, meșteșuguri, arhitectură, datini.

Una dintre cetățile construite în vatra de formare și afirmare a dacilor (corespunzătoare în mare măsură actualei Români) este cea durată pe înălțimile masivului Piatra Craivii (la 20 km. de Alba Iulia), în a doua jumătate a secolului I e.n., fiind identificată cu reședința dacilor apuli care dau numele așezării: Apulum (menționată de către geograful alexandrin Ptolemeu): la aceasta se

ral, nu stăvilește, însă, o continuă colaborare între cele trei țări române, bazată tocmai pe organizarea similară a vieții de stat, pe identitatea instituțiilor feudale, diplomatice, culturale, pe interesele economice comune — deseori pecetluite și de legături dinastice sau de existența unor feude și ctitorii ale domnitorilor de peste munți în Transilvania (așa se explică desoperirea, aici, a unor discuri ornamentale sau cahlă decorate cu motive moldovenești, a stemei Moldovei — la Timăveni — obiecte prezente în expoziția muzeului). Cele mai dezvoltate contacte erau cele cu caracter economic.

O hartă ilustrînd schimbările economice dintre statele feudale românești în secolele XIV-XVI ne dă posibilitatea să legăm localitățile așezate în puncte geografice opuse, prin intermediul unei dese rețele de drumuri comerciale existente în acele timpuri. De la Oradea — prin Rodna, apoi Vama Jicov, se poate ajunge la Rădăuți, și de aici, la Suceava. Din București, prin Rucăr și Bran — la Brașov și, mai departe, la Făgăraș, Sibiu, Alba Iulia, Cluj, Ciceu, Oradea. Trecînd vămile Birladului și Vasluiului, marfa din Galați putea fi vîndută la Iași sau Dorohoi.

Unitatea economică realizată prin intermediul schimburilor comerciale contribuie la cunoașterea reciprocă a românilor din Moldova, Țara Românească și Transilvania, la formarea convingerii că aceasta trebuie întărită prin unitate politică. La aceeași concluzie conduce și unitatea de cultură, un aport însemnat la dezvoltarea ei constituindu-l tipăriturile în limba română și ctitoriile ortodoxe.

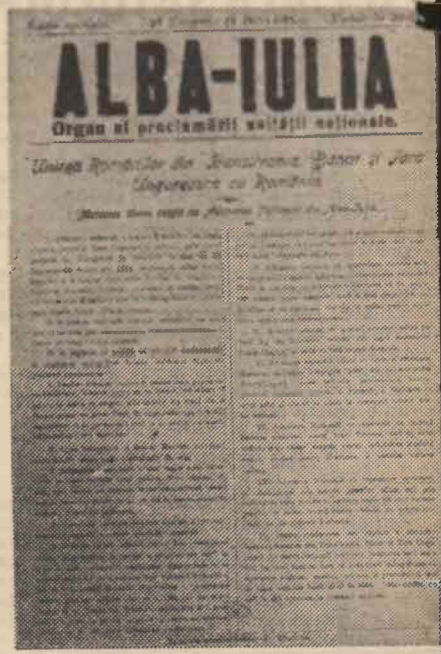
Dar nu trebuie trecut cu vederea pericolul otoman, apărut în a doua jumătate a secolului al XIV-lea, care a determinat uniunea de forțe și arme a românilor pentru apărarea omogenității etnice, geografice și economice, sub conducerea unor adevărați domnitori-eroi, evidențiînd necesitatea unirii politice ca premisă hotărîtoare în câștigarea și asigurarea independenței.

Era firesc ca această conștiință a comunității de neam, de limbă, de cultură și de scop să depășească hotarele țărilor române, să influențeze — odată cu faptele și cu documentele istorice — opera și gândirea umanistilor și cronicarilor străini, care alături de cea autohtonă, susțin cu sinceritate originea daco-română a poporului român și perenitatea sa în spațiul carpați-danubiano-pontic.

Facsimile sau fotocopia grațioasă reîscopă opiniile lui Flavius Blondus (sec. al XV-lea): „Valahii pe care i-am cunoscut arată originea lor prin limba cu care se mîndresc ca de o podoabă și pe care o proclamă română“; ale lui Ioan Honterus și Nicolae Olahus (sec. al XVI-lea). Johannes Tröser și Martin Opitz (sec. al XVII-lea): cităm din poemul „Zlătina“ — aparținînd acestuia din urmă — al cărui original face parte din colecția muzeului: „Si-atunci! Esperida și Galia vecină / Pe cit de puțin ele cu Roma se unesc / Pe stîl de mîl unit e poporul românesc / În fiice colihă cu paie acoperită / Un singe mîlî spune că limba moștenită / Și azi e tot aceeași, că datinile sînt / Păstrate cu credință, e-al vostru-îmbrăcămînt / Și jocul chîr e martor e-aveți tulpină veșnică“.

Prima unire politică a țărilor române

Dintr-o scrisoare semnată de Martinuzzi, adresată episcopului de Kalocsa (1542), se extrage următorul fragment semnificativ: „Din vechime se frămîntară transilvănenii cu gîndul să se desfacă de acest regat al Ungariei și să trăiască după exemplul Moldovei și Munteniei și nu vor întîrzi a face pasul acesta“. Privită din perspectiva veacurilor, afirmația lui Martinuzzi, la 1542, s-a dovedit de bun augur. Peste jumătate de secol de la această dată, Mihai Viteazul, strălucită personalitate politică și iscusit militar și diplomat — continuă tradiția de luptă a predecesorilor săi, Iancu de Hunedoara, Mircea cel Bătrîn, Ștefan cel

Ediția specială a ziarului „Alba Iulia“ cuprinzînd moțiunea Marii Adunări Naționale de la 1 Decembrie 1918

Mare, pentru apărarea independenței și ființei de stat — va ieși biruitor și campania antiotomană, va desfășura amplă și neobosită activitate pentru consolidarea puterii sale politice în Principatul Transilvaniei. După victoria de la Șelimbăr (semnalată în muzeu prin documentul de la Pilsen — 1599), Mihai pregătește expediția de la est de Carpați (printre măturii se prezintă cereați, pentru arme și provizii adresate orașelor Tirgu-Mureș și Bistrița) și anunță, prin documentul din 16 mai 1600, cucerirea Moldovei. Reîntors în Transilvania, găsește verzează, din Alba Iulia, cele două țări românești unite într-un singur stat. (Următorul tablou al intrării lui Mihai Viteazul în Alba Iulia — prima capitală unirii — este însoțit de harta țărilor române pe care sînt marcate drumurile, bătăliile și acțiunile politice și diplomatice ale marelui voievod).

Deși de scurtă durată, epocă de înflăcîntare a lui Mihai Viteazul are o mare mîbiă valoare pentru istoria noastră națională, demonstrînd împlinirea idealului multisecular al unirii tuturor românilor străvechile granițe moștenite de la Dacia babiloniană, așa cum îl exprimă, lapidar în emoționanta însemnare reproducută în fașomul, însuși viteazului domnitor, mîndru de a-și vedea voința realizată: „și hotarul Ardealului... poarta ce-are poartă Moldova și Țara Românească“.

O excepțională moștenire culturală și artistică din vremea voievodului român constituie Mitropolia Transilvaniei, rectorită de Mihai și devenită, în secolul al XVII-lea, principal centru tipografic, în care au apărut o seamă de cărți în limbă română cu un rol deosebit, prin circulația lor pe întregul teritoriu locuit de români, pentru exprimarea unității de limbă și gîndire a acestora (Noul Testament de la Bălgrad — 1648, Molitvele — 1689, care se numără printre expozite de carte veche românească din sălile muzeului).

Secolul al XVII-lea exprimă țelurile politice ale domnitorilor români și primii pilori ardeleni de refacere a unirii lui Mihai Viteazul, acțiune legată indisolubil de continuarea luptei comune antiotomane pentru independență. Iar integrarea Transilvaniei în Imperiul Habsburgic, la sfîrșitul acestui veac, înăsprînd opririle românilor, a declanșat o puternică reacție împotriva tuturor celor care încercau să dezbine sau să-i învrăjbească (prin discriminări naționale și intensă politică de răspîndire a catolicismului), stimulînd în și mai mare măsură dorința de unificare a Transilvaniei cu celelalte două țări române.

Conștiința de sine a națiunii române

Formarea și afirmarea conștiinței naționale românești militante este legată indisolubil de activitatea Școlii ardeleni în

Pictură reprezentînd intrarea lui Mihai Viteazul în Alba Iulia

mănești care înconjoară actuala Capăt, este cunoscută ca intr-o străduință făcută în Muzeul Unirii din Cetatea Unirii.

În actuala concepție — care demonstrează permanenta românescă în spațiul carpați-danubiano-pontic — muzeul a fost inaugurat în anul 1975. La aniversarea a 375 de ani de la cea dintîi unire politică a țărilor române sub Mihai Viteazul și a 2000 de ani de așteptare documentară a orașului Alba Iulia, în prezența secretarului general al Partidului Comunist Român, președintele Republicii Socialiste România, tovarășul Nicolae Ceaușescu. Evidențînd măruntașele și piatră sau înscrise pe biruz, care dovedesc nobila origine daco-română a poporului român, continuitatea sa pe teritoriul țării românești, lupta sa neîntreruptă pentru dezbindirea și păstrarea libertății și a unității naționale, a dreptății noastre de neîncălecat asupra pămintului strămoșesc, Muzeul Unirii se constituie într-un fapt de cultură cu vădită valoare educațională. Aici se poate învăța acea lecție fundamentală pentru demnitatea omului popor liber și stăpîn pe destinația sa — poporul român: dragostea de libertate, de dreptate, iubirea pentru pămîntul natal. O poate învăța oricine știe să descifreze înțelesul adevărului istoric din lăutul ictivelor sau din metalul uneltilor și al armelor, din fapte descrise sau din cugetările celor ce le-au trăit, din zvonul luptelor sau din bucuria marilor izbîni ale acestui neam dîrz și înțelept.

Aici, profesorii de istorie pot găsi cadrul firesc pentru susținerea unor interesante și bogat documentate lecții de istorie a patriei, mai ales în aceste zile care preced aniversarea a 65 de ani de la înfăptuirea Marii Uniri, a statului național unitar român, la 1 Decembrie 1918.

La o astfel de lecție am participat alături de elevii clasei a VIII-a C, de la Școala Nr. 2 din Alba Iulia, expusă cu claritate și multă căldură de către profesoara Doina Feneșan. Cu cit se înainta, de la o sală la alta a muzeului, simțea curiozitate, determinată de ineditul expozitelor, era înlocuită de interesul pentru ideile majore, pentru adevărurile istorice, pe care le exprimă acestea.

Gîndindu-ne la valențele formative ale unei asemenea lecții, ne-am propus să o recomparam — prezentînd și materialul documentar cu care se poate ilustra — cu scopul de a oferi și altor cadre didactice posibilitatea de a urmări, în timp, împreună cu elevii lor, unitatea de gîndire, voință și fapte a românilor, încă de pe vremea cînd se numeau geto-daci sau daco-romani și trăiau pe aceleași meleaguri din care se alcătuiește, azi, România.

„Cei mai viteji și mai drepi dintre traci“

Începem cu sălile care conservă măturile civilizației geto-dace, amintindu-ne de statul centralizat al lui Burebista — expresie politică a unității lumii geto-dace — a cărui hartă, reproducă într-una din sălile muzeului, ne indică hotarele acestei străvechi uniuni politice a unui neam cu obiceiuri și credințe comune: la

asupra fertilității descoperite la Clăjșiu. După și Cetatea de Băltă, precum și numeroase așezări cu caracter rural, sale ale dacilor.

Limba — popoare autohtone,

statul și Transilvania

Peste două secole, cuceririle romane vor edifică — pe teritoriul actualului municipiu Alba Iulia — două așezări civile sub aspect demnitar, Apulum (care o constituie pe cea a danielului Apulensis) și municipiul Aesedunus Apulensis, devenită colonia Aesedunus Apulensis și Municipiul Septimianus Apulensis, așezări cetate nova Apulensis. Dintre cele care au avut importanță centrală militar, economică, administrativă și, de bună seamă, politică, din secolele II și III e.n., revizuita Dacia Apulensis.

După retragerea administrației romane de pe teritoriul Daciei, continuitatea populației autohtone este incontestabilă; o atestă și bunurile arheologice din secolele IV-VI, care argumentează importanța orașului Apulum în epocă, precum și alie descoperiri arheologice din secolele VI-X și următoarele, de pe întreg teritoriul Transilvaniei (Seaca Mică, Mureș, Parosbanu Mică, Halmajd, Tirnava, Măgura Cluj, Turda, Hunedoara etc.). Sînt dovezile peremptorii ale existenței unui popor de mîl format, care, în ciuda avăntului popoarelor migratoare, a rămas stabilă pe acest teritoriu. Este poporul român, continuatorul legitim și de drept al poporului dac, format în secolele I-III e.n. prin împietirea celor două civilizații coexistente, dacică și romană.

De la români transilvăneni ai secolelor IV-XII muzeul păstrează obiecte din piatră, ceramică, bronz și sticlă, arme sau vase, unelte sau podoabe, găsite printre vestigiile cetăților din această perioadă, îngăduindu-ne să le deducem organizarea, înfăptuirile și obiceiurile.

Deși izvoarele istorice confirmă existența formațiilor statale românești din Transilvania în secolul al IX-lea, continuitatea românilor în „leagănușul poporului nostru“ (cum o numește Sextil Pușcariu) și descoperiri arheologice de felul celor amintite mai sus ne îndeamnă să plasăm apariția primelor formațiuni politico-administrative — aici și pe întreg cuprînsul pămîntului românesc — cu multe secole în urmă.

Arheologii ne conving de existența unui mare voievodat al Albei, cu centrul în Alba Iulia, care se alătură celor cunoscute din secolele IX-X — ale lui Menumorut (în Crisana), Gelu (în podișul Transilvaniei), Glad (în Banat) — și de mai tîrziu — Țările Maramureșului, Oașului, Sălajului, Hațegului, Lăpușului, Făgărașului, Vrancei, Cimpulungului Moldovenesc, Cimpulungului Muscel, Loviștei, Severinului, Mehedinților etc.

Aceste voievodate și „țări“ sînt argumente politice ale manifestării libere a vieții de stat specifice românilor, ale caracterului unitar etnic și structural politic al viitoarelor state feudale centralizate românești.

Pluralismul statal românesc, conjunctu-

Delegația satului Galtiu pregătită pentru a participa la adunarea de la Alba Iulia

La jumătate a secolului al XVIII-lea și începutul celui de-al XIX-lea secol. Oala a muzeului este rezervată acestui noul iluminist din cultura românească, iar expoziția închinată sărbătorii a 65 de ani de la înfăptuirea Marii Uniri — organizată în Sala Unirii — oferă vizitatorilor o suită de documente originale care oglindesc mișcarea națională pusă în lujba statului național român din secolul premergător istoricului eveniment de la 1 Decembrie 1918. Astfel, sint remarcate figura luminoasă a lui Inocențiu Micu Cloan, deschizător de drumuri pentru afirmarea drepturilor naționale ale omânilor transilvăneni, și rolul de excepție al marilor cărturari Samuil Micu, Gheorghe Șincai, Petru Maior, Ion Bulai-Deleanu „cei dintii apostoli ai românilor” — cum îi numește Nicolae Bălănescu — care prin sebi, prin cultivarea limbii și a istoriei pusese stâlpii de temelie și a naționalității române și propagăra ideea unității sale. Urmărim cu emoție edițiile originale ale operelor cofeilor Școlii ardeleni, ca „Istoria pentru neputul românilor în Dacia” (1812) de Petru Maior și „Istoria românilor și a mai multor neamuri” (1844) a lui Gheorghe Șincai, cu consemnarea binecunoscutului citat ce accentuează originea comună a românilor, care, „oricum s-au numit sau se numesc și acum, tot de o viață i porodiți sint, adică români de singe, precum firea și virtutea îl mărturiseste”. Un manuscris de epocă ne înlesnește contactul cu *Supplex Libellus Valachorum Transilvaniae* — programul politic al Școlii ardeleni, această cartă a recunoașterii drepturilor românilor transilvăneni le a participa ca națiune liberă la viața social-politică de pe poziții de egalitate cu celelalte națiuni.

Noi vrem să ne unim cu țara

Urmărim ideea unirii românilor, de-a unghiul veacurilor, idee pe care se axează organizarea tematică a expoziției muzeu-

precum și proeminenta personalitate a domnitorului Alexandru Ioan Cuza; citate din operele unor scriitori ardeleni și din presa vremii apărută în Transilvania redau puternicul ecou pe care l-a avut Unirea din 1859 asupra românilor de aici: „Români din Transilvania — scria Al. Papiu Ilarian — numai la Principate privește... iar cind s-a ales Cuza domn, entuziasmul la românii din Transilvania era poate mai mare decit în Principate”.

In continuare, in deceniile următoare, lupta românilor pentru libertate și unitate națională cunoaște un avânt asemănător cu cel din anul 1848, dicta de la Sibiu (1863—1864) votind legile prin care „națiunea română se recunoaște întocmai ca și celelalte națiuni și patru grupesiuni recunoscute”, iar limba română „alături de limba germană și maghiară, ca limbă oficială”. Pactul dualist austro-ungar din 1867 le anulează, permițind, din nou, oprimarea națională a românilor, dar, deopărtind, în același timp, revolta justificată a acestora, care se concretizează, constructiv, în formarea primelor partide politice românești din Transilvania și Banat (în anul 1899) sau a societății culturale „Astrea”.

Pentru lupta românilor din Transilvania din a doua jumătate a secolului al XIX-lea, deosebit de importantă este mișcarea memorandistă, prezentată amănunțit, pe baza a numeroase plăci metalice, referitoare la creșterea Limbii Culturale, la prezenta delegaților români, în mai 1892, la Viena, la solidaritatea românilor din Transilvania și din țară cu fruntașii mișcării, în culpați în procesul de la Cluj din mai 1894.

O pagină din jurnalul unui dintre militanții înflăcărați ai mișcării — Rubin Pațiuș — păstrează și astăzi căldura sentimentelor pe care le-a încercat atunci, cind un grup de memorandisti a vizitat capitala României: „Departa văzurăm lumina cea strălucitoare peste orașul București, care ne însufleți și ne încălzi inimile plâpînde, apropiate de centrul vieții

slujba Marii Uniri; documentele de constituire, la 31 octombrie, a Consiliului Național Român Central — numit apoi Marele Sfat Național — și de formare, în zilele următoare a consiliilor și gărzilor naționale române locale; textul convocator al Marii Adunări Naționale, publicat în ziarul „Românul” din 8—21 noiembrie. Și, în sfârșit, memorabilul eveniment de la 1 Decembrie 1918! Re trăim coplesitorul sentiment de mândrie și bucurie care a cuprins pe participanții la marea adunare populară de la Alba Iulia, sub impresia imaginii panoramice a celor peste 100 000 de oameni, purtind în inimi dorința de a fi martorii istoricului act alit de mult așteptat. Vitrinele din Sala Unirii conservă documentele fundamentale — mărturii ale procesului de înfăptuire a unității naționale care se încheie la 1 Decembrie 1918. Din cele șase volume legate în coperti tricolore, cuprinzind peste 2 000 de acte și 6 000 de pagini, trei conțin mandatele celor 1 228 de delegați oficiali — credenționale —; celelalte trei includ adresele de adeziune colectivă la decizia de la Alba Iulia, sub sute și mii de semnături, dovedind caracterul democratic al alegerii delegaților care au votat Unirea. Cele mai multe din aceste adeziuni se intitulează „Hotărârea noastră”: „In această hotărâre a noastră asternem tot ce au dorit strămoșii noștri, tot ce ne încălzește pe noi cei de față și tot ce va înalța pururea pe fiii și nepoții noștri”.

Între documentele fundamentale ale marelui eveniment înscrیم și cuvântarea lui Vasile Goldiș, principalul raportor al Marii Adunări Naționale de la Alba Iulia. Originalele sint însoțite de numeroase fotocopii și facsimile care oferă o gamă largă de reproduceri din paginile acestor volume. La ele se adaugă și alte valori documentare, precum steagurile tricolore purtate de mulțime, fotografiile evocatoare — realizate de Samoilă Mirza — și aparatul cu care au fost executate; exemplare rare din presa locală, a județului Alba, precum sint ziarul „Alba Iulia”, organ al proclamării unității naționale din 18 noiembrie—1 decembrie 1918, sau numărul din 10 decembrie, descriind sub titlul „Cea mai mare sărbătoare națională a românilor” felul în care s-a desfășurat impresionanta acțiune.

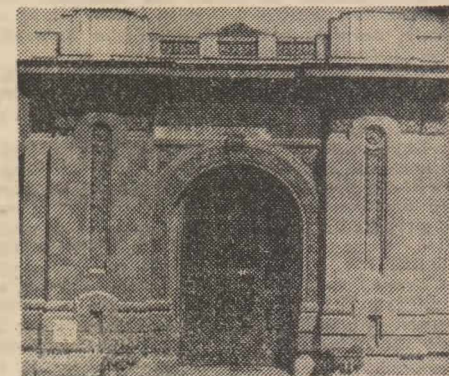
Monumentală, însăși Sala Unirii — denumită astfel din ziua întrunirii celor 1 228 de deputați aleși pentru a exprima voința întregului popor — constituie una dintre dovezile epocalului eveniment sintetizată în inscripția în limba latină încrustată în marmura părții de sus a portalului de la intrare, care amintește că în 1918 „LA 1 DECEMBRIE, ÎN ACEST LOC A FOST PROCLAMATĂ PENTRU TOTDEAUNA SI ÎN MOD IREVOCABIL, PRIN VOTUL SOLEMN SI UNANIM AL POPORULUI, UNIREA TRANSILVÂNIEI ÎNTEGRI CU DACO-ROMÂNIA, ETERNĂ FIE MEMORIA ACESTUI FAPT”.

Aspectul actual al Sălii Unirii implinindu-i valoarea simbolică datează din anul 1968: în vestibul, densuora intrării în sală ne întâmpină chipurile lui Traian și Decebal; pe arcul de boltă interioară din partea stîngă a sălii se află galeria domnitorilor care au avut un însemnat rol în lupta pentru neam și unitate națională a poporului nostru, începind cu Basarab și terminind cu Al. I. Cuza la mijloc dominind Mihai Viteazul; față în față, în partea dreaptă, se află galeria cărturarilor patrioți, militanți pentru unirea, ce se deschide cu Gheorghe Șincai și se închide cu Nicolae Iorga și Emil Iacu. La mijloc — Nicolae Bălănescu, Simion Bărnuțiu, Mihail Kogălniceanu. În nișele interioare sint prezentate figurile de seamă ale conducătorilor unora dintre cele mai însemnate mișcări sociale și naționale din Transilvania — Horia, Cloșca și Crișan, Gheorghe Doja, corifeii Școlii ardeleni, Avram Iancu. Pe pereții din stînga și, simetric, din dreapta intrării în sală, două basorelieve imortalizează Adunarea Națională de

a poporului nostru pentru apărarea ființei naționale, pentru realizarea unirii țărilor române într-un stat național unitar”, încheindu-se cu acest îndemn:

„CINSTIREA MEMORIEI ÎNAINTAȘILOR SA CONSTITUIE ASTĂZI, PENTRU TOȚI OAMENII MUNCII DIN PATRIA NOASTRĂ, UN PERMANENT ÎNDEMN DE A MUNCII ȘI LUPTA PENTRU DEZVOLTAREA CUCERIRILOR REVOLUTIONARE ALE POPORULUI, PENTRU ÎNFĂPTUIREA MĂREȚULUI PROGRAM AL PARTIDULUI COMUNIST ROMÂN DE EDIFICARE A SOCIETĂȚII SOCIALISTE MULTILATERAL DEZVOLTATE ȘI ÎNAINȚARE A ROMÂNIEI SPRE COMUNISM, PENTRU INDEPENDENȚĂ, LIBERTATEA, PROSPERITATEA ȘI FERICIREA NAȚIUNII NOASTRE SOCIALISTE”.

Să nu uităm că toate importanțele cuceririi sociale, naționale și politice ale

Portalul de la intrarea în Sala Unirii (Muzeul Unirii din Alba Iulia)

românilor nu s-ar fi putut dobindi în afara maselor țărănești, a maselor populare, pentru care statornicia în vatra strămoșească, unitatea de gândire și simțire, împotrivirea față de oprimare, năzuința de libertate, robustețea și echilibrul spiritual se confundă cu însuși modul lor de viață de-a lungul milenarelor noastre istorii. Țărănimea — accentuează tovarășul Nicolae Ceaușescu — „alcătuia oastea vitează a lui Decebal — marelui erou al dacilor, principala forță a armatei lui Mircea cel Bătrîn, Ștefan cel Mare, Mihai Viteazul, Tudor Vladimirescu, Avram Iancu; ea a dus greul bătăliilor pentru unirea țărilor române, pentru cucerirea independenței, pentru încheierea statului unitar național român”. Alături de țărănimea, „clasa noastră muncitoare a manifestat o puternică forță revoluționară a progresului, ca exponent al intereselor vitale și ale celor mai înaintate aspirații ale oamenilor muncii, ca luptătoare pentru îndeplinirea cerințelor obiective ale dezvoltării societății românești — făurirea și dezvoltarea statului național unitar, cucerirea și apărarea independenței sale, afirmarea liberă a națiunii noastre”.

Întreaga secție contemporană a muzeului reprezintă o reușită ilustrare a luptei continue a maselor populare pentru o viață mai bună, pentru democrație și socialism, prezentind rolul istoric al mișcării muncitorești din România, lupta revoluționară a clasei muncitoare sub conducerea Partidului Comunist Român pentru înlăturarea exploatării, pentru stăvîlirea primejdiei fasciste și apărarea suveranității și integrității patriei, pentru victoria revoluției de eliberare națională și socială antifascistă și antiimperialistă. După prezentarea actului de la 23 August 1944, a evenimentelor revoluției populare din anii 1944—1948, sălile muzeului demonstrează mărețele impliniri ale epocii socialiste care dă temelii noi unității noastre, forță de neînviat al statului nostru suveran și independent. Printre multiplele și mărețele construcții ale socialismului din ultimii ani se inscrie și cea ce conferă o nouă strălucire statului Alba și capitalei lui, strălucirea cetate a Unirii, faptele convingă-

Aspecte de masă de la grandioasa manifestare a voinței naționale, de la Alba Iulia

putem trece fără să ne oprim la sălile de la 1848. Așa cum se evidențiază într-un citat din opera tovarășului Nicolae Ceaușescu, scopul revoluției era „desființarea servitutiilor feudale și eliberarea țărănimii iobage, introducerea libertăților democratice burgheze, scuturarea dominației străine și realizarea unității și independenței naționale”. Muzeul coniacă spațiul convenit acestei uriașe „ridicări sociale și naționale” de pe pământul Transilvaniei, ilustrind, cu un mare număr de documente originale, pregătirea și desfășurarea sa în contextul mișcării revoluționare din Moldova și al revoluției burghezo-democratice din Țara Românească.

Atenția este acaparată de grandioasa adunare de pe Cimpul Libertății din Blaj, a 3/5 mai 1848, unde, peste 40 000 de participanți au adoptat un cutezător program de revendicări burghezo-democratice (cuprinzind abolirea fără despăgubiri a iobăgiei, proclamarea națiunii române ca „națiune de sine stătătoare”) și și-au manifestat dorința fierbinte de unire cu țăra de peste munți: „Noi vrem să ne unim cu Țara!” La istorica adunare au participat și revoluționari moldoveni și nunteni, printre care Vasile Alecsandri, Al. I. Cuza, Alecu Russo, Costache Negri. În colecția muzeului există originalul inspiratei acuarele a lui Ioan Petcu ce evocă această uriașă manifestare a hotărârii unei națiuni. Bogat reprezentată este și epocă revoluționară din Munții Apuzeni, avindu-l ca exponent pe Avram Iancu, care mărturisea în testamentul său „Ultima mea voință, unicul dor al vieții mele este să-mi văd națiunea mea fericită”. Muzeul posedă în manuscris mai mult de jumătate din scrisorile „Craiului Munților”, sarica, fluierul și șerparul vrului, armele principalilor fruntași ai uptelor de apărare din munți.

Cea mai mare sală din expoziția de bază a muzeului este rezervată unui alt moment crucial din istoria românilor: Unirea Moldovei cu Țara Românească și formarea statului național român modern. Visul de veacuri al românilor începe astfel să se împlinească, temelia pentru realizarea unității depline a lor fiind fonlată prin acest măreț eveniment. O serie de materiale originale, concludente reliefează etapele care au pregătit Unirea,

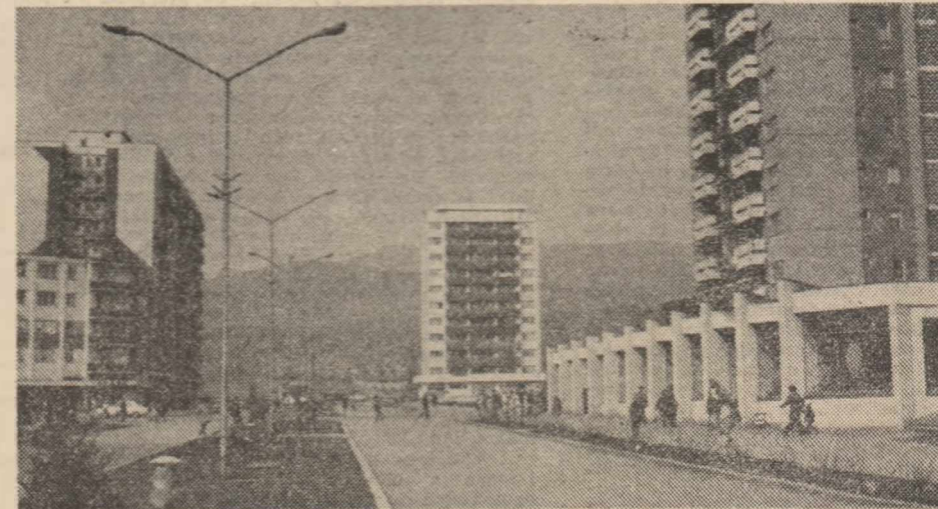
și culturii neamului românesc. Ce am simțit la intrarea în București nu se poate descrie. E taina inimelor și în cuvinte astfel de simțămînt nu-și află exprimare”.

Anii înfrunți

Anul 1900, începutul unui nou secol, delimitează și o nouă etapă în care se precipită evenimentele decisive în lupta pentru desăvîrșirea unității naționale românești, culminind cu primul război mondial. Colecția muzeului permite o amănunțită prezentare a acestora, mai ales pentru perioada dramatică a împlinirii din anii 1916—1918. Atrag atenția un număr din „Gazeta Transilvaniei” cu titlul în priet pe tricolor, celebrind eliberarea orașului Brașov; fotografiile care întregesc tabloul glorioaselor lupte de la Mărășești, Mărăști și Oituz (1917) aflate sub semnul legendarei devize „Pe aici nu se trece”; documente care vorbesc despre constituirea în Rusia și Italia a unor unități de voluntari, formate din prizonieri români ardeleni, care, în anii 1917—1918, au intrat în lupta împotriva Austro-Ungariei, pentru cauza unității naționale; facsimile care ilustrează înfăptuirea Marii Revoluții Socialiste din Octombrie și importanțele ei conșcințe pentru istoria întregii omeniri.

Statul național unitar român

Toamna anului 1918. Treptat, se succed momentele care pregătesc strălucita finalitate a unei lupte de veacuri — făurirea unui stat național unitar și independent. Le consemnează documentele prezente în expoziția de bază sau în cea organizată, jubiliar, în Sala Unirii — parte componentă a muzeului. Dintre acestea amintim: Declarația din 12 octombrie 1918 la Conferința de la Oradea, prin care fruntașii Partidului Național Român consfințeau dreptul românilor la autodeterminare; acele scrisse, prezente într-una din vitrine, care demonstrează recunoașterea de către guvernele Franței, Italiei și S.U.A. a dreptului românilor la desăvîrșirea unității lor naționale; fotografiile cu valoare de unicat care atestă susținuta activitate desfășurată peste hotare în

Cetatea Unirii — Alba Iulia, în anii socialismului

la Blaj, din 3—5 mai 1848 și proclamarea Unirii Transilvaniei cu România la 1 Decembrie 1918.

În semn de omagiu închinat conducătorului României socialiste, Cartea de aur a Muzeului Unirii se află deschisă la pagina care inscrie înalta apreciere acordată de președintele republicii, tovarășul Nicolae Ceaușescu, de către tovarășa academiciană doctor inginer Elena Ceaușescu Muzeului Unirii, în anul inaugurării sale, pentru felul în care reușește să oglindească „lupta de milenii

toare, de zi cu zi, certificind strinsa unitate a națiunii socialiste în jurul partidului, pentru realizarea mărețelor idealuri ale înaintașilor, pentru făurirea, cu încredere, a viitorului său comunist.

Pagini elaborate de VALERIA BACIU în colaborare cu prof. NICOLAE JOSAN șeful Secției de Istorie a Muzeului Unirii din Alba Iulia
Ilustrațiile sint realizate de VALERIAN BARBUȚA și LACRIMA RĂDULESCU

CALITATEA INSTRUCȚIEI ȘI EDUCAȚIEI, FUNDAMENT AL PREGĂTIRII TINERETULUI ȘCOLAR

— Convorbire cu prof. ȘTEFAN BENȚA inspector școlar general al județului Mureș —

În școlile județului Mureș, începând cu grădinițele pînă la licee, predau sute de educatoare, învățători și profesori și învață mii de elevi de toate vîrstele, români, maghiari și germani, într-o deplină egalitate, într-o atmosferă de înțelegere, de dragoste și respect reciproc, avînd toți dorința de a se alătura, prin rezactelele muncii lor, progresului școlii românești. Condițiile de muncă și de viață ce le-au fost create reliefează grija pe care partidul nostru, secretarul său general, o poartă naționalităților conlocuitoare, tuturor celor ce trăiesc pe pămîntul patriei noastre.

Deschis în condiții superioare anilor anteriori, datorate responsabilității cu care toți factorii ce se îngrijesc de instruirea și educarea forței de muncă a județului Mureș au pregătit fiecare unitate de învățămînt, tot ce concure la asigurarea unui înalt nivel de predare, de învățare și de instruire tehnico-productivă, noul un școlar a adus atît cadrelor didactice, cît și elevilor primele succese. Pe scurt, ele se reflectă în prezența și punctualitatea tuturor la ore cu maximă rigurozitate, în lecții bine pregătite și predate, în notele din cataloage, în interesul și rivna cu care se muncesc în ateliere pentru însușirea meseriei, în spiritul de disciplină și atmosfera de seriozitate, de exigență care domnesc în școli, în cancelarii, în clase, în întreaga activitate instructiv-educativă.

Discuția pe care am avut-o recent cu tovarășul Ștefan Bența, inspectorul școlar general al județului Mureș, s-a referit la măsurile pe care le-a luat inspectoratul școlar pentru a asigura noului an, de la început, un înalt nivel.

Red.: Experiența dv. care numără ani buni în această instituție, permite ierarhizarea celorva condiții ce duc la succese sigure în desfășurarea anului de învățămînt, în pregătirea viitorilor muncitori și specialiști. Care sint, după opinia dv. aceste condiții?

Prof. Ștefan Bența: Fără a le ierarhiza, pentru că sint mai multe, dar numai toate împlinite pot duce la rezultate optime, consider că una din condiții este să organizeze procesul instructiv, astfel încît să constituie fundamentul în pregătirea profesională și morală a tînarului, de a lua aolele măsuri care să-l asigure un conținut și un nivel cît mai ridicat. Mă voi referi la cîteva dintre ele.

Voi porni de la o idee fundamentală: dreptul la învățatură al tuturor copiilor din județul nostru. În cele 924 de unități de învățămînt învață, în deplină egalitate, frăție și prietenie, peste 153.000 de preșcolari și elevi la curs de zi și seară, de a căror instruire se ocupă un puternic colectiv de cadre didactice. În numeroase unități de învățămînt sint organizate clase, pentru români, maghiari și germani, fiind asigurat accesul la învățatură tuturor copiilor, în raport cu opțiunea părinților și elevilor. Întreaga structură a școlilor din județul nostru reflectă specificul județului în care trăiesc și muncesc împreună români, maghiari și germani.

O primă cerință de a asigura buna desfășurare a procesului de învățămînt o constituie cuprinderea unui număr sporit de copii și elevi, asigurarea școlarizării tuturor copiilor. Pentru aceasta, preocuparea importantă a inspectoratului a fost de a crea condiții copiilor din cele mai îndepărtate cătune ale județului să frecventeze grădinița sau școala. În acest scop, în 50 de localități au fost normate 25 de posturi de educatoare care să asigure desfășurarea activităților alternative (trei zile într-o localitate și trei zile în alta) venind astfel în sprijinul cuprinderii tuturor copiilor în rețeaua școlară. Localități cum sint: Band Finațe, Valea Mare, Beica de Jos, Beica de Sus, Beica, Căcuți, Bichis, Ozd, etc. în care au existat efective mici (sub 15 copii) am organizat astfel de programe alternative de școlarizare. Măsura se aplică de doi ani și dă rezultate foarte bune, concretizate, mai ales, în modul în care se prezintă acești copii în clasele primare. Același lucru l-am organizat și pentru clasele I—IV, în localitățile unde nu sint cît puțin șapte copii. S-au normat posturi de învățători care predau prin alternanță cîte trei zile într-o localitate.

Red.: Presupun că o astfel de măsură e necesită și o pregătire specială a cadrelor didactice.

Prof. Ștefan Bența: Într-adevăr, asemenea organizare a necesită adaptarea unui program conceput astfel încît copiii să aibă asigurată o activitate permanentă, să-și însușească cerințele programelor și manualelor. Ea a dus, în același timp, și la școlarizarea unui număr mai mare de copii în localitățile de domiciliu, la o mai bună supraveghere de către familie și la menținerea în aceste localități a cadrelor care, pe lingă activitatea didactică, au un rol deosebit și în viața social-politică și culturală a localităților. Structura aceasta a impus, de asemenea, măsuri care vizează pregătirea directorilor și a cadrelor didactice ce predau în această situație, menite să asigure toate condițiile realizării cerințelor programelor și manualelor. Am efectuat numeroase controale în aceste unități, analize, schimburi de experiență. Anul acesta școlar am organizat pregătirea tuturor directorilor de școli care au asemenea structură, discutînd îndeaproape cadrul organizatoric ce trebuie asigurat, strategii și tehnici de muncă specifice unei astfel de predări, formulînd principalele direcții de acțiune. De altfel, în cadrul județului există o bună experiență privind organizarea procesului de învățămînt la clase simultane, precum și în predarea prin alternanță. Anual, inspectoratul școlar instrucește directorii de școli de la aceste unități și care participă și directorii de școli de 8 ani care vor prelua elevii unităților în cauză.

Atenție deosebită am acordat, de la începutul anului, și școlilor cu treapta I și a II-a de liceu. Mai ales a celor din mediul rural. Avem organizate 73 asemenea clase în mediul rural, din 91 de școli cu clasele I—VIII. În urma măsurilor ce s-au întreprins pentru orientarea

școlară și profesională a elevilor din aceste școli, a încadrării cu personal didactic de predare și a asigurării unor condiții materiale corespunzătoare, am reușit să ridicăm simțitor atît numărul claselor la aceste școli dar, mai ales, nivelul predării, fapt care a făcut ca ele să se consolideze, să determine din ce în ce mai mulți elevi să continue treapta I de liceu în școlile din comunele în care locuiesc. Astfel de rezultate s-au obținut la școlile din Pănet, Singiorgiu de Mureș, Bahnea, Sînpetru de Cîmpie și altele care au condiții de studiu și de pregătire similare cu cele ale liceelor.

Cîteva lucruri aș dori să spun, pe scurt, și în ceea ce privește măsurile pe care le-am luat pentru învățămîntul liceal. Aș sublinia grija pentru ca rețeaua liceelor să fie corelată cu dezvoltarea economico-socială a județului nostru, cu necesarul de forță de muncă local și național. Liceele noastre dispun de toate condițiile materiale pentru un proces de învățămînt eficient și, mai ales, pentru pregătirea temeinică în meserie. Sint numeroase liceele noastre — aș aminti Liceul Industrial Nr. 2, 3, Electromureș din Tg. Mureș, Liceul Industrial Nr. 1 și 2 din Reghin, Liceul Industrial din Ierlut sau din Luduș, a căror producție industrială a atelierelor este de milioane de lei, producție care, în multe din aceste licee, este destinată exportului, elevii obținînd, încă acum, pe băncile școlii, aprecieri dintre cele mai bune pentru calitatea înaltă a produselor lor.

Despre temeinicia pregătirii elevilor noștri în meserie vorbesc și numeroasele premii pe care le-au obținut la etapa județeană și finală a concursurilor pe meserii. Din cei 71 de elevi participanți, mai mult de jumătate au obținut premii și mențiuni. De asemenea, rezultate deosebite s-au înregistrat și în activitatea de creare a mijloacelor de învățămînt, multe dintre acestea fiind în prezent omologate și introduse în activitatea didactică.

Red.: Îmi vorbeai la început despre faptul că nici una din măsurile întreprinse de inspectorat nu ar fi putut prinde viață fără sprijinul și mai ales fără pregătirea profesională și răspunderea deosebită cu care muncesc cadrele didactice din județul dv. Aceasta este cu siguranță un criteriu esențial al evaluării procesului instructiv-educativ. Ce ați întreprins în acest an pentru a sprijini cadrele didactice din acest punct de vedere?

Prof. Ștefan Bența: Nivelul de pregătire a cadrului didactic, este un criteriu esențial al calității învățămîntului. Ținînd cont de aceasta am organizat un sistem eficient de studiu, de pregătire politică, ideologică și profesională. Am acordat atenție deosebită afirmării puternice a spiritului revoluționar, condiționat de ridicarea permanentă a nivelului politic și ideologic, prin participarea fiecărui cadru didactic la întreaga activitate politică și educativă, prin îmbunătățirea activității cercurilor și cursurilor învățămîntului de partid, măsuri menite să ducă la combaterea cu hotărîre a mentalităților înapoiate de muncă și viață, a fenomenelor de poluare morală și intelectuală, a manifestărilor de naționalism, reliefînd modul just în care s-a rezolvat în țara noastră problema națională, exercitarea deplinei egalități în drepturi între toți cetățenii patriei, fără deosebire de naționalitate.

Pe plan profesional, în toate unitățile de învățămînt s-au instituit teme unitare de studiu și cercetare, de la comisia metodică, pînă la cercurile pedagogice. Teme ca: Educarea patriotică militant revoluționară a elevilor prin integrarea documentelor de partid și de stat în întreg procesul de învățămînt; Formarea tehnicienilor de muncă intelectuală a elevilor; Modalități de educație științifico-materialist-dialectică a elevilor, au fost dezbătute în comisiile metodice, cu directorii de școli, în majoritatea colectivelor didactice. De asemenea, pe centre metodice, am organizat întîlniri cu diriginții în care s-au dezbătut aspecte specifice ale activității politico-educative. Asemenea întîlniri am avut în acest an și cu profesorii de științe sociale, cu cadrele didactice inscrite la cursurile de perfecționare.

Red.: Scopul suprem al școlii este acela ca, prin instrucție, prin tot ceea ce

oferă elevilor să se ajungă la formarea personalității lor de viitorii comuniști revoluționari, la educarea lor multilaterală. Ținînd seama de acest deziderat, ce aspecte esențiale ale educării elevilor vă preocupă în acest an școlar?

Prof. Ștefan Bența: Principala noastră preocupare a fost de a valorifica, sub toate aspectele, conținutul procesului de învățămînt, astfel încît cadrele didactice să înțeleagă că scopul suprem al școlii este, dincolo de formarea unor specialiști, educarea unor oameni cu înalte virtuți morale, buni patrioți și revoluționari. Valorificarea formativă a conținutului tuturor obiectelor de învățămînt, măsura în care, prin fiecare lecție se urmărește aceasta, a constituit conținutul fiecărei acțiuni organizate fie de inspectorat, fie de conducerile școlilor. Am acordat deosebită atenție asigurării, în toate unitățile școlare, unui climat de muncă, răspundere și exigență, unui spirit de disciplină, respectării riguroase a regulamentelor de ordine interioară. În toate școlile am analizat starea de disciplină, am reinnoit regulamentele de ordine interioară, le-am prelucrat în școli, cu familia, în întreprinderile în care lucrează părinții elevilor, le-am afișat, le-am popularizat în adunările organizațiilor de tineret. Am efectuat numeroase controale, pe străzi, în internate, în locuri publice, la care au participat profesori, membri ai comitetelor cetățenești de părinți, spre a cunoaște modul în care și petrec elevii timpul liber și spre a preveni eventualele abateri. Aș dori să subliniez preocuparea noastră de a implica mai mult în asigurarea unei discipline și a unui comportament corect al elevilor, pe părinții acestora, pe care îi vom angaja mai des în acțiunile noastre educative. De asemenea, vom lărgi colaborarea noastră cu alți factori: miliția, procuratura ș.a.

Ne-am propus ca periodic să analizăm starea disciplinară din unitățile școlare și să popularizăm experiența bună pe care o dobîndesc școli cum sint Școala Nr. 5, 10, 12, 15 din Tg. Mureș, cele din Sovata,

din Miercurea Nirajului, Solovăstru, Albești, Acațari, Deda, Ghindari sau Simbriasi care, datorită frontului comun al cadrelor didactice și părinților, a intranșigvenței față de orice fel de abatere, au reușit să asigure un bun climat de muncă și învățatură.

Red.: Ați adus ca dovezi concrete la tot ce mi-ați spus pînă acum o documentație impresionantă, argumente scrise, constatări, sinteze, analize, tabele, scheme, diagrame, dovedind toate nu numai o extrem de riguroasă organizare a activității inspectoratului, dar și un mod exigent de a vă prezenta propria activitate de îndrumare și control. Este o oglindă a muncii inspectoratului, a calității celor ce lucrează aici.

Prof. Ștefan Bența: Pentru un neavizat, această mare cantitate de „argumente” scrise cum le-ați numit, ar putea fi catalogată scriptologie. Dar nu este așa. Tot ceea ce v-am pus la dispoziție pentru documentare însumează luni, săptămîni și zile de muncă pe care inspectoratul o desfășoară în unitățile școlare ale județului. Este absolut necesar ca tot ceea ce facem noi, să consemnăm cu rigurozitate în documentele pe care le-ați văzut, pentru a le putea valorifica în acțiunile noastre viitoare. Munca de organizare, îndrumare și control a inspectoratului, vizează îndeosebi conținutul procesului instructiv-educativ, valorificarea experienței pozitive întîlnite și întreprinderea de măsuri operative atunci cînd unele situații o cer. Am elaborat, de asemenea, un bogat plan de perspectivă anual, trimestrial și chiar săptămînal care asigură înlăptuirea obiectivelor ce revin unităților școlare. Beneficîm în activitatea noastră de sprijinul deosebit pe care-l primim din partea Ministerului Educației și Învățămîntului, a Comitetului Județean al P.C.R. care acordă dezvoltării și bunului mers al învățămîntului din județul nostru o mare atenție.

MONICA ROBEA

ASPECTE METODICE ALE PREDĂRII LIMBILOR STRĂINE ÎN ANII I — IV DE STUDIU

(Urmare din pag. a 7-a)

gini (I—II) sau unui cuvînt (definiții, sinonime) (III—IV); confirmarea sau negarea unor enunțuri/întrebări referitoare la text (răspunsuri da/nu); răspunsuri la întrebările referitoare la text (I—IV); corectarea unor afirmații greșite în legătură cu textul; rezumatul textului (II—IV); extragerea ideilor principale din lecturile literare (III—IV). d) formarea deprinderii de exprimare în scris, poate fi urmărită în capacitatea: de a scrie corect din punct de vedere ortografic cuvinte și propoziții copiate din manual sau dictate de profesor; de a răspunde în scris la întrebări (I—IV); de a formula întrebări pe marginea unor situații (II—IV); de a rezuma textul citit; de a redacta compuneri dirijate pe baza vocabularului și structurilor indicate în manual (III—IV); de a descrie o situație simplă, prezentată grafic (I—IV), simulată sau reală (III—IV).

CONȚINUTUL MANUALELOR DE LIMBI STRĂINE

Familiarizarea profesorilor cu obiectivele instruirii pentru fiecare an de studiu și cu conținutul manualelor de limbi străine, înaintea începerii anului școlar, face posibilă o planificare eficientă a lecțiilor, prin fixarea obiectivului fiecărei ore și stabilirea activităților (exercițiilor) celor mai adecvate atingerii acestui obiectiv. Materialul didactic corespunzător (flash-cards, planșe etc.) poate fi de asemenea elaborat din timp. Pe parcursul anului se vor face ajustările necesare, acordîndu-se mai multă atenție unui aspect sau altuia al materialului de limbă, în funcție de nivelul de cunoștințe al elevilor și de dificultățile pe care acestea le întîmpină în însușirea materialului nou.

În anii 1981—1983 au fost elaborate manuale noi pentru toate limbile străine (anii I—IV de studiu), care reflectă progresele înregistrate în ultimele decenii în predarea-învățarea limbilor moderne (necesitatea dezvoltării competenței comunicative, însușirea gradată și sistematică a cunoștințelor de limbă, participarea constantă a tuturor elevilor la procesul de învățare etc.). Tematica unică a manualelor asigură atît însușirea vocabularului de bază al fiecărei limbi și a structurilor gramaticale celor mai frecvente cît și educația patriotică a elevilor, prin textele referitoare la frumusețile patriei noastre. La realizările obținute de poporul român în anii socialismului,

Fiecare manual conține un număr de 15—20 lecții de comunicare de noi cunoștințe, precum și lecții de recapitulare (la începutul anului, la sfîrșitul fiecărui trimestru și la sfîrșitul anului școlar). Anii III și IV se încheie cu un test minimal de cunoștințe. În primul an de studiu sint prevăzute 6—8 ore/lecții introductive orale, iar structurile ce urmează a fi predate cu ajutorul imaginilor se află la sfîrșitul manualului, înaintea vocabularului pe lecții și alfabetic.

PLANIFICAREA LECȚILOR

Manualele de limbi străine elaborate în ultimii ani au o structură unitară. Fiecare lecție este alcătuită din patru părți distincte: prezentarea și exersarea vocabularului; prezentarea problemei de gramatică și exerciții pentru însușirea ei; textul propriu-zis urmat de exerciții de înțelegere a lecturii, de fixare a cunoștințelor de lexic și gramatică; exerciții de dezvoltare a deprinderilor de exprimare orală și în scris.

Numărul de ore afectat de programă limbilor străine este de 68 (în clasa V-a: 96). Dintre acestea, 55—60 sint repartizate lecțiilor de comunicare de noi cunoștințe și formarea deprinderilor de exprimare orală și în scris, iar 8—13, lecțiilor de recapitulare.

Pentru recuperarea unor eventuale rămîineri în urmă, fiecare manual conține un număr de lecții/exerciții cu caracter facultativ, care sint de regulă specificate în programă/manual. La limba engleză, de exemplu, sint opționale lecțiile B¹ (anii I—II), lecțiile 12—13 (anul III) și lecțiile 26—27 (anul IV).

În anii I—II de studiu punctele c) și d) ale fiecărei lecții au o întindere mai mică decît în anii II—IV. În consecință, o lecție se parcurge de obicei în 2—3 ore de curs în care se vor face; exerciții de fonetică și vocabular, predarea și exersarea gramaticii, lectura textului și exerciții de exprimare orală și în scris. În anii III—IV sint afectate de regulă 4—5 ore pentru fiecare lecție, o oră de curs pentru fiecare parte a lecției. Împărțirea detaliată a materiei pe număr de ore este specificată în noile programe de limbi străine, la care m-am referit.

Profesorii se vor orienta în alegerea exercițiilor din manual în funcție de nivelul și necesitățile clasei, sau le vor folosi în mod diferențiat, în cadrul colectivelor de elevi.

DETERMINAREA ȘI ALEGEREA METODELOR DE ÎNVĂȚĂMÎNT

Cercetarea actuală a metodelor de învățămînt insistă asupra abordării lor sistematice, asupra determinării complexe de către celelalte elemente ale instruirii: obiective, condiții, conținut, principii, organizare, evaluare.

Deși faptul aparține logicii didactice, realizarea practică întâmpină greutăți legate de rutină, de abordarea ca problemă distinctă sau ca fiind „de la sine înțeleasă”, de aplicarea neadecvată la condițiile concrete a unor experiențe sau indicații metodice, de orientările speciale asupra unor metode la un moment dat etc. Or, tocmai sporirea eficienței actului instruirii impune aprofundarea științifică a determinării, cit și a alegerii sistemului de metode, în contextul proiectării, al antrenării directe a elevilor, în special.

Dar se constată că problema este intim determinată, în primul rînd, de atitudinea cadrelor didactice față de locul și rolul acestora, de conceperea acțiunilor de predare-învățare, de minuțiozitatea și adaptarea la condițiile materiale și umane, de capacitatea de evaluare continuă și de autoperfecționare. Mai mult, în contextul activității, participării elevilor, aceeași problemă se pune și pentru ei, în trecerea de la instruirea dirijată la autoinstruire, în mod progresiv.

1) Cum în învățarea unui capitol (lecții) se propune un set de **obiective operaționale**, ele se pot rezolva eficient nu numai dacă se precizează corect acțiunile, conținutul, condițiile și performanțele, ci și grupul de metode, procedee, tehnici. Cum? Fie global, pentru întreg setul de obiective și rezultă strategia (algoritmă, euristica, de evaluare sau combinată), fie chiar pentru fiecare obiectiv în parte: cunoștințe, deprinderi, priceperi, capacități, atitudini.

Astfel, pentru cunoștințe (definire, reamintire, identificare de termeni), faptele, elemente etc.) sînt mai utile expunerea, conversația, dar și problematizarea, dezbaterile, studiul individual. Pentru deprinderi intelectuale (exprimare, interpretare, explicare, analiză, dezvoltare de semnificații, exemple, relații, implicații etc.) gama metodelor poate fi mai largă: lectura explicativă, conversația, observația, experimentul, descoperirea, exercitiul problematizat, demonstrația, lucrările practice. Mai dificil de format, atitudinile (ascultare, acceptare, participare, afirmare, apreciere) impun solicitarea, chiar în lecție, a unor metode specifice: studiul de caz, jocul de rol, simularea, dezbaterile, pe lângă cele clasice ale formării morale.

Dacă se ia în considerare și faptul că aceste obiective se realizează progresiv, ierarhic, de la cunoștințe simple, deprinderi la atitudini, chiar pe parcursul întregii școlarități, atunci și grupurile de metode determinate de obiective se aplică în mod specific, ordonat de la dirijare către participare, de la o lecție la alta, de la o clasă la alta. Astfel, explicația, povestirea pot fi înlocuite cu expunerea, prelegerea, dezbaterile. La fel, conversația clasică poate deveni problematizare, studiu de caz, sinectică. Sau metodele de verificare și evaluare treptat capătă un pronunțat caracter activ: chestionare problematizate, teste formative, probe practice.

Una din consecințele imediate ale acestei abordări o constatăm în facilitarea formulării, precizării, ordonării sarcinilor didactice concrete, și în urmărirea lor pînă la instaurarea comportamentului observabil, dar utilizînd acum procedeele ale acestor metode. Astfel, expunerea problematizată poate lua ca forme: combinarea cu mijloace de învățămînt, cu comentariul, cu dezbaterile, cu dramatizarea, cu demonstrația, cu munca independentă etc.

2) Dacă **conținutul învățămîntului** cuprinde o varietate de noțiuni, fapte, caracteristici, procese, fenomene, legi ce sînt selectate după criteriile logicii didactice, atunci învățarea lor poate fi facilitată și printr-o mai bună alegere a metodelor, procedeele. Astfel, dacă datele, elementele, reprezentările devin accesibile utilizînd explicația, observația, simularea, descoperirea, atunci noțiunile, regulile cer studiu independent, cercetarea, exercitiul, demonstrația. Sau înțelegerea fenomenelor, proceselor, faptelor, acțiunilor antrenează metodele cercetării, dar și ale creativității, metodele activ-participative, fie propriu-zise, fie din cele clasice cu valențe participative: observația științifică, conversația euristica, studiul individual.

Practica proiectării lecțiilor arată că dacă determinarea conținutului nu ridică probleme deosebite, alegerea metodelor corespunzătoare acestuia implică o preocupare majoră. Mental se propun mai multe variante, dar nu prin raportare numai la conținut, ci și la celelalte elemente ale instruirii, nu atît în mod particular pentru fiecare element al conținutului, ci prin grupare sau global. Decurge că o bună alegere a metodelor depinde de modul de selectare, ordonare a noțiunilor, faptelor, proceselor esențiale după logica științei, dar și psihopedagogia învățării activ-participative.

Mai mult, chiar aceleași elemente de conținut cer alte metode, procedee și în funcție de specificul disciplinei școlare. Și cercetarea pedagogică, metodică acordă un larg spațiu determinării metodelor în acest context, utilizării prioritare a unor procedee, dar nu numai de la obiect la obiect, ci chiar de la un ciclu de învățămînt la altul.

3) Dacă în proiectare alegerea metodelor depinde fundamental de precizarea finalităților, elementelor esențiale de conținut, atunci aplicarea practică depinde, mai ales, de nivelul învățării realizate anterior, de **posibilitățile de angajare ale elevilor**. Aceste coordonate sînt definitorii, cel puțin în stadiul inițial al învățării pentru conturarea strategiei globale și delimitarea internă a metodelor, procedeele, în însușirea cunoștințelor. Sau nivelul deprinderilor intelectuale anterioare poate permite abordarea unor metode ale cercetării și creației. Dar aplicarea lor pe un fond nepregătit suficient poate duce la generalizarea opiniei că aceste metode nu pot fi utilizate decît în situații speciale, numai la anumite discipline.

Apoi, psihologic, elevii ar trebui să parcurgă întreaga ierarhie a învățării, de la cea prin condiționare simplă la cea creatoare, cu metodele corespunzătoare, or, posibilitățile intelectuale îi limitează la un prag de maximă realizare: însușirea de noțiuni sau de reguli sau rezolvarea de probleme sau creație. Cunoștință acest lucru, se pot alege mai bine metodele pentru categoriile de elevi, nu numai după nivelul global (buni, slabi), rezultînd și o diferențiere bazată pe un specific al obiectivelor, al sarcinilor, al formelor de învățare, al metodelor adecvate. Astfel, în rezolvarea sarcinilor date, în același timp, unii lucrează pe bază de programare, recuperare, exercitiu, iar alții, prin metodele descoperirii, creativității.

4) Alegerea metodelor este încă determinată de **formele de organizare** ale instruirii, de tipurile și variantele structurale ale lecțiilor, de forma antrenării elevilor în învățare. Practic, în proiectul lecției, în preambul se indică un grup de metode, rămîind ca aplicarea lor în funcție de organizare să rezulte din desfășurarea învățării. În același context, rareori găsim precizată chiar varianta tipului de lecție ales. De ce? Tocmai din necorelarea organizării cu metodele adecvate, țînd cont și de criteriile de mai sus. Chiar cea mai frecventă lecție — lecția combinată — arată că în variante metodologice se poate desfășura și verificarea și dirijarea învățării și fixarea, aplicarea.

Dacă desfășurarea propriu-zisă a lecției arată modul de imbinare a elementelor instruirii, atunci se impune, ca și în cazul obiectivelor, o detaliere, cu un anumit grad de probabilitate, și a metodelor, procedeele, deși pot interveni adaptări, prin conexiune inversă. Și dacă s-a meditat anterior la variantele metodologice, atunci adaptarea, creativitatea cadrului didactic se va manifesta mai cu siguranță, mai ales cînd acordăm prioritate lecțiilor bazate pe un înalt grad de acțiune, participare a elevilor.

Imbinarea abordării frontale cu cea independentă a învățării permite o mai bună activizare a elevilor, doar dacă nu este o limitare la metodele clasice — conversația, expunerea, exercitiul, demonstrația. În noua orientare se pot impune: problematizarea și descoperirea dirijată, expunerea și exercitiul problematizat, demonstrația, simularea și lucrările practice etc.

5) **Rezultatele**, performanțele realizate conform obiectivelor sînt nu numai determinate de alegerea și minuțiozitatea metodelor, dar arată valoarea, rolul lor în raport cu creditul acordat în proiectarea inițială, de unde și îmbogățirea procedeele. Situațiile de renunțare la utilizarea unor metode mai dificile nu pot reflecta decît o nedeterminare corectă, o folosire sporadică și izolată, o neintegrare adecvată între elementele instruirii, o minuire stereotipă, o neraportare la datele psihologice ale învățării active, o corectă combinare cu alte metode. Apoi, după cum rezultatele bune nu se obțin numai prin metode de tip algoritmic, tot așa, nici numai prin cele de tip euristic. Înșiși activizarea nu rezultă decît dintr-o eficiență imbinare a categoriilor de metode, procedee, pe fondul corelării lor cu celelalte elemente ale instruirii.

Desigur, metodele de învățămînt nu sînt determinate numai de elementele analizate, dar acestea au o pondere mai mare în practică, rămîind ca un al treilea aspect al problemei — combinarea variată a lor — să se realizeze în funcție de situațiile concrete, de creativitatea învățătorului și profesorului.

Prof. dr. ELENA JOIȚA
Liceul Pedagogic din Craiova

EDUCAREA ȘI DEZVOLTAREA GÎNDIRII ECONOMICE A ELEVILOR LA OBIECTELE DE SPECIALITATE

Prin conținutul lor, disciplinele economice au un rol deosebit de important în vederea înarmării elevilor cu un sistem de cunoștințe legate de realitatea concretă a fenomenelor economice, oferă posibilitatea să formăm la elevi deprinderi pentru o gîndire independentă, creatoare, prin care să fie capabili să sesizeze concret și la timp schimbările și modificările ce au loc în structura acestor fenomene.

În cele ce urmează, mă voi referi la unul dintre principalele obiective, urmărite în predarea obiectelor statistice, organizare și cunoștințe economice și anume la formarea unei gîndiri economice la elevi.

În predarea lecțiilor la aceste obiecte am urmărit să asigur, în primul rînd, o dozare corespunzătoare a conținutului de idei, în scopul evitării supraîncălzirii elevilor și pentru a asigura fiecărei lecții un conținut bogat de noțiuni economice. De exemplu, la obiectul statistic, prin predarea lecției „Reprezentările grafice”, am urmărit să creez la elevi priceperi și deprinderi privind tehnica de construire a diferitelor tipuri de grafice. Cu această ocazie, elevii au putut urmări care sînt avantajele graficelor în urmărirea îndeplinirii planului de producție (desfășurare), compararea datelor în dinamică, popularizarea rezultatelor activității economice etc. În același timp, am fixat unele idei precizate în lecțiile anterioare, arătînd elevilor că unul din elementele importante care stă la baza construirii graficului este sistemul de indicatori și indici, ale căror valori le reprezintă. Pentru a imprima lecțiilor de statistică și organizare un profund caracter educativ, am pus un accent deosebit pe folosirea documentelor de partid și de stat.

Prin predarea lecțiilor de organizare, majoritatea elevilor au reușit să-și însușească temeinic noțiunile economice, să-și dezvolte capacitatea de a le surprinde în coerența lor interioară. Astfel, la clasa a X-a, profil economic, din cei 120 elevi chestionați, aproximativ 92% au reușit să-și însușească temeinic cunoștințele despre pierderile de mărfuri și măsurile necesare a fi luate în vederea înlăturării acestora, căile de reducere a cheltuielilor de circulație etc.

Ca ocazia predării lecției „Principalii indicatori ai statisticii stocurilor de mărfuri”, elevii clasei a XII-a au reușit să înțeleagă nu numai modul de calcul al indicatorilor, dar, mai ales, conținutul economic al acestora, necesitatea reducerii stocurilor de mărfuri, în vederea creșterii numărului de rotații, cauzele care au influențat pozitiv sau negativ planul de desfășurare, structura sortimentelor de mărfuri etc.

La obiectul merceologie, folosind diferite metode ca: problematizarea, compararea, descoperirea etc. s-a urmărit cunoașterea de către elevi a factorilor ce influențează calitatea produselor, modalitatea de obținere, tehnica de depozitare și ambalare a acestora. Folosind aparatele pentru analize și încercări, existente în laboratorul de merceologie al liceului, dar, mai ales, pe cele din laboratoarele unităților economice, profesorii de specialitate din cadrul liceului nostru au reușit să îmbogățească bazașul de cunoștințe al elevilor cu noțiuni tehnico-economice, să consolideze unii termeni de specialitate predați în anii anteriori.

La lecțiile de merceologie nu trebuie pierdută ocazia de a arăta elevilor ce înseamnă raționalizarea muncii, folosirea eficientă a timpului de muncă, organizarea rațională a locului de muncă, posibilitatea reducerii unor cheltuieli de circulație sau de economisire a resurselor materiale și bănești etc. Educarea gîndirii economice în acest fel are o importanță deosebită pentru rezolvarea situațiilor practice, economice cu care se vor confrunta viitorii lucrători în activitatea lor.

În cadrul obiectului finanțe, profesorii au posibilități mari de realizare a legăturii interdisciplinare, de adîncire a procesului de înțelegere a fenomenelor economice, de consolidare a gîndirii economice a viitorilor lucrători din comerț. Aici, elevii sînt solicitați să stabilească pirghiile economico-financiare, prin care finanțele unităților economice acționează activ în realizarea sarcinilor de plan, prîvind producția netă și producția fizică.

Un rol important în înțelegerea termenilor de specialitate revine obiectului **cunoștințe economice**.

Din activitatea practică desfășurată la catedră, am ajuns la concluzia că prezentarea unor aspecte în mod demonstrativ și logic trezește interesul elevilor, le dezvoltă pasiunea pentru obiectul respectiv. De exemplu, la lecțiile „Politica P.C.R. de industrializare socialistă a țării noastre” și „Politica P.C.R. în domeniul agriculturii”, unde am adus un bogat material intuitiv, precum: scheme, grafice, date statistice comparative din prezentul și trecutul economiei țării noastre sau diferiți indici și indicatori ce oglîndeau dinamica industriei și agriculturii noastre socialiste, am reușit să imprimăm elevilor interes față de noțiunile economice însușite și să realizeze un dialog viu cu aceștia.

Lecția „Costurile de producție” am axat-o pe elementele componente ale acestora și pe căile principale de reducere, precizînd efortul deosebit, necesar a fi depus de fiecare elev în poziția lui de muncitor, în vederea economisirii de materii prime și materiale, pentru înlăturarea oricărui rebut.

Prin predarea acestor lecții am pornit de la ideea că una din caracteristicile producției moderne este eficiența economică: ne interesează nu numai ce se produce (ce calitate), dar și cu ce costuri de producție se realizează bunurile materiale. Într-o epocă a competitivității, valorile de întreținere obținute în procesul de producție sînt neconținut raportate la costurile de producție. De aceea, am considerat necesar să arăt elevilor că viziunea economică asupra producției și rezultatelor acesteia constituie o componentă fundamentală a gîndirii tuturor lucrătorilor, care-și desfășoară activitatea în diferite sectoare ale economiei naționale.

Materialul didactic utilizat și modul cum acesta este integrat în lecție prezintă deci o importanță deosebită în educarea și dezvoltarea gîndirii economice a elevilor. Un material didactic bine selecționat, atît din punct de vedere cantitativ, cit și calitativ, conform sarcinilor educative ale lecției, înlesnește înțelegerea și asimilarea cunoștințelor economice de către elevi.

Folosirea documentelor de partid și integrarea acestora în lecție asigură accesibilitatea cunoștințelor transmise elevilor, stimulează participarea lor în dezbaterile problemelor, creîndu-le convingeri privind politica economică a partidului și statului nostru. În același timp, documentele de partid și de stat reușesc să țînă la curent cu actualitatea din economie, atît pe profesor cit și pe elevi.

Folosirea documentelor de partid și de stat în cadrul lecțiilor ne ajută să-i facem pe elevi să înțeleagă justetea politicii partidului nostru în ridicarea nivelului de trai al oamenilor muncii, să le formăm convingeri de muncă, dragoste față de partid și popor, față de realizările obținute în patria noastră. Acestea se cer folosite nu atît sub forma expunerii unor citate sau a prezentării unor date statistice la sfîrșitul orei de curs, ci prin integrarea organică în cadrul lecției, explicînd conținutul și semnificația celor prezentate.

Prof. C. IONICA
Liceul Economic din Craiova

DIN CASELE DE COPII

Succesele unei orchestre

Casa de Copii Școlari „9 Mai” din Bușteni, județul Prahova, dispune de o valoroasă orchestră de mandoline, în componența căreia intră 50 de copii. Formația este condusă cu multă pasiune de prof. Gheorghe Stan și a devenit cunoscută atît în orașul Bușteni, cit și în localitățile învecinate. Ea susține cu regularitate spectacole — cu prilejul unor evenimente social-politice și cultural-sportive, precum și cu ocazia aniversării zilei de naștere a copiilor din această instituție.

La ediția precedentă a Festivalului național „Cîntarea României”, orchestra noastră de mandoline s-a clasat pe locul I la faza județeană.

La actuala ediție orchestra vizează un loc și mai bun.

Prof. AUREL MANEA
Casa de Copii Școlari „9 Mai”
din Bușteni, județul Prahova

Cercetări psihopedagogice

Recent, la Casa Personalului Didactic din București, prof. Marioara Popescu și

prof. Elena Stănescu de la Casa de Copii Școlari Nr. 11 cu școală ajutătoare din București au prezentat lucrarea: „Profilaxia tulburărilor de comportament la elevii deficienți mental din casele de copii”.

Cele două harnice profesoare ne-au mai prezentat, tot la Casa Personalului Didactic, alte lucrări doar cu cîteva luni în urmă, ceea ce demonstrează preocuparea colectivului didactic de la această unitate pentru cercetarea psihopedagogică, stabilind luarea unor măsuri eficiente pentru prevenirea sau anihilarea tulburărilor de comportament ale copiilor.

Prof. GLEB STATNIC
directorul Casei de Copii Școlari Nr. 3
din București

Schimb de experiență

Educatoarele din municipiul Tulcea au participat la un fertil schimb de experiență pe teme de pedagogie generală și psihologie a vîrstelor mici, găzduit de Casa de Copii Preșcolari Nr. 1 din acest oraș. Schimbul de experiență s-a bucurat de participarea activă a lectorului univ. dr. Alexandru Popescu-Mihăești.

Prof. DORINA STAN
metodistă la Casa Personalului Didactic
a județului Tulcea

ABONAMENTE PENTRU ANUL 1984 —
Între 1 și 15 decembrie a.c.

Abonamentele la revista „Tribuna școlii” și la celelalte publicații de învățămînt, pentru anul 1984, se fac în perioada 1—15 decembrie a.c. La revista „Tribuna școlii” costul unui abonament este de 30 lei anual, prețul unui exemplar fiind de 2,50 lei.

Abonamentele se fac prin oficiile poștale, factorii poștali sau difuzorii voluntari de presă din școli, întreprinderi și instituții.

Redacția nu poate satisface nici o cerere de numere din revistă care au apărut și nici nu va asigura pentru toate aparițiile difuzarea prin vînzare la chioșcurile de ziare.

FRONT COMUN ÎMPOTRIVA MEDIOCRITĂȚII

— Convorbire cu prof. ILEANA BURDUȘEL, director al Școlii Nr. 120 din Capitală —

Red.: Școala Nr. 120, situată în sectorul 4 al Capitalei, are un efectiv de 650 de elevi — repartizați în opt clase I-IV, nouă clase gimnaziale și patru clase X-A — și a înregistrat în anul școlar trecut un procent de promovabilitate de 95,5% și o bună orientare școlară și profesională a elevilor. Vă rog, tovarășe directoare Ileana Burdușel, să vă referiți la principalele măsuri adoptate în acest an de învățământ, în vederea ridicării nivelului calitativ al predării.

Prof. Ileana Burdușel: Doresc să precizez de la început intenția colectivului didactic al școlii noastre de a spori calitativ nivelul pregătirii fiecărui elev. De aceea, anul acesta am constituit la toate disciplinele de învățământ un front comun de înlăturare a mediocrității. Din primele zile ale trimestrului I, fiecare învățător și profesor a aplicat la clasă obiectivele înscrise în planul privind creșterea eficienței predării și învățării, adoptat de consiliul de conducere al școlii. Menționez câteva dintre măsuri: perfecționarea zilnică a pregătirii politice, pedagogice și de specialitate, folosirea cu randament maxim a celor 50 de minute ale orelor de curs și aplicarea metodelor active și participative, precum și a celui mai adecvat material didactic, verificarea valențelor educative ale fiecărei lecții și a temei pentru acasă în transmiterea și consolidarea cunoștințelor, controlul periodic al caietelor la toate disciplinele pentru formarea și consolidarea deprinderilor de scriere și exprimare corectă. O atenție deosebită am acordat-o alcătuirii judicioase a orarului școlii — ținând seama de curba de efort și de planificarea meditațiilor și a programului prelungit — realizării unei bune cunoașteri psihopedagogice a fiecărui elev (în raport cu interesele, aptitudinile, posibilitățile intelectuale, starea sănătății și mediul familial) și păstrării legăturii permanente cu familiile elevilor, recomandându-le să vegheze și acasă la condițiile de studiu ale copiilor.

La nivelul fiecărei clase, în prima săptămână de școală am dat lucrări de control și, pe baza rezultatelor înregistrate, fiecare cadru didactic și-a stabilit concret modalitățile cele mai eficiente de transmitere a cunoștințelor. De asemenea, la clasele terminale — a VIII-a și a X-a — am asigurat o continuitate în predare la toate disciplinele de învățământ. Tot pentru perfecționarea predării vom organiza și în școala noastră schimburi de experiență pe această temă și interesanțelor, evidențiind experiența valoroasă, metodele și procedeele specifice fiecărei etape din realizarea unei temeinice pregătiri a elevilor.

Red.: Dar cum intenționați să-i sprijiniți pe elevii rămași în urmă la învățatură?

Prof. Ileana Burdușel: În primul rând, prin activitate diferențiată până la individualizare, potrivit particularităților de vîrstă și individuale. Deosebit de eficiente sînt fișele de lucru, folosite la toate clasele și la toate disciplinele de învățământ. Fiecare învățător și profesor are un caiet în care consemnează rezultatele elevilor — începînd cu lucrările de control din primele zile de școală și apoi cu notările în cadrul lecțiilor — progresele și lacunele din pregătire, precum și posibilitățile de remediere. Important este să-i determinăm pe elevii noștri să învețe conștient, oferindu-le un sistem propriu de lucru de care să beneficieze permanent. Pentru fiecare clasă organizăm meditații pe grupe diferențiate, stimulînd trecerea elevilor dintr-o grupă într-alta. Clasele terminale fac săptămînal meditații la limba și literatura română, la matematică și fizică. Am stabilit o bună conlucrare cu Comitetul Cetățenesc de Părinți, cu familiile elevilor rămași în urmă la învățatură, atît prin consultațiile săptămînale, cit și prin vizite la domiciliu. Uneori, luăm legătura — bineînțeles, în cazuri izolate — cu conducerea întreprinderilor în care lucrează părinții acestor elevi, pentru ca împreună să-i determinăm pe aceștia să colaboreze cu noi în educarea și pregătirea corespunzătoare a copiilor lor.

Red.: Ce ați întreprins, tovarășe directoare, pentru a realiza actualul nivel de disciplină al Școlii nr. 120?

Prof. Ileana Burdușel: Apreciînd drept bună disciplina din școala noastră, sint de părere că la aceasta a contribuit cunoașterea și dezbateră cu elevii și cu părinții acestora a Regulamentului școlar și a Ordinului 1085-22 septembrie 1976 al Ministerului Educației și Învățămîntului. În clase avem afișate extrase din aceste acte normative și am inițiat întreceri privind ținuta reglementară, frecvența, disciplina, curățenia și păstrarea avutului obștesc. În școală există echipe de ordine, formate din cadre didactice, elevi și părinți, care au sarcini bine stabilite în păstrarea ordinii și curățeniei. Supraveghem permanent elevii în toate acțiunile școlii și în afara acesteia și organizăm dezbateri în cadrul detașamentelor de pionieri și al organizației U.T.C., analizînd în careul bilunar nivelul disciplinei și comportării elevilor. Am întocmit un program de acțiuni — la care participă cadre didactice, părinți și elevi — realizat împreună cu reprezentanții ai organelor de mînie și procuratură. De asemenea, pentru educația sanitară a elevilor, cu sprijinul medicului școlii, analizăm săptămînal aspecte de igienă și sănătate și dezbaterem teme de educație rutieră cu reprezentanții ai Direcției Circulație a Municipaliității București.

Red.: Vă rugerez să vă referiți și la alte acțiuni cu caracter educativ inițiate recent în școală.

Prof. Ileana Burdușel: Desfășurăm munca educativă în școală pe baza Programului unitar și activității politico-ideologice, tehnico-științifice, cultural-artistică și sportive elaborat pentru acest an școlar. Amintesc cîteva dintre acțiunile cu caracter educativ planificate: „Tovarășul Nicolae Ceaușescu, părintele iubit al copiilor patriei”, aniversarea a 66 de ani de la nașterea statului național unitar român și a 125 de ani de la Unirea Principatelor Române, în cadrul cercului de istorie, prin sesiuni de comunicări științifice prezentate de elevii claselor a VIII-a și a X-a, excursii tematice „Pe urmele istoriei” organizate la Doftana, Tirgoviște și Bran, întâlniri cu scriitorii veterani de război, seri cultural-distRACTIVE pentru clasele a X-a, vizite la muzeul din Capitală și din țară, participarea, alături de întregul colectiv al școlii, la manifestările împotriva războiului. O preocupare specială avem pentru eficiența activității elevilor în cercurile existente în școală: tehnico-aplicative (foto, lucrări în lemn, artizanat), de creație (literatură și poezie), științifice (de ateism: „Prietenii adevărații științifice” și „Om-natură-viață”), în formate noastre artistice (cor de cameră, grup folk, dansuri populare și tematice, brigada montaj și teatru) și sportive, ca și a acțiunilor de muncă patriotică la serele Berceni și de inframusețare a școlii și cartierului.

Red.: Desigur, valoroasa muncă depusă de fiecare învățător și profesor nu concretizează și în rezultatele deosebite obținute de elevii școlii în diferite prilejuri. Vă propun să enumerați cîteva dintre realizările mai importante și să ne prezentați ce preiește atepi pentru viitor.

Prof. Ileana Burdușel: Semnaliez cîteva dintre rezultatele de prestigiu ale școlii noastre: la Festivalul Național „Cîntarea României” — locul II pe țară la dansuri; corul de cameră a obținut locul al III-lea pe sector, iar pentru brigada și montaj am primit mențiun. În cadrul „Dactadei” echipa de volei are locul II pe sector. Tot locul II pe sector l-am ocupat și la Complexul P.T.A.P. Patrularele noastre școlare și „Sanitarii preșcolari” au locul I pe sector. Proiectele colectivului nostru didactic se rezumă de fapt în înfăptuirea indemnului secretarului general al partidului, tovarășul Nicolae Ceaușescu, „educația și formarea omului nou, pentru crearea unui cetățean cu o înaltă conștiință revoluționară și patriotică, înarmat cu tot ce este mai nou în toate domeniile — constructorul societății comuniste, al unei României libere și independente”.

V. APOSTOL

MUNCA METODICĂ, LA NIVELUL COLECTIVULUI DE CATEDRĂ

Colectivul de catedră a pledat pentru o continuă afirmare a lecției de istorie, fiecare coleg afirmîndu-se ca un adevărat experimentator și cercetător, punîndu-și neconștient probleme legate de bunul mers al activității didactice și educative, acționînd ca un inovator și creator dornic de originalitate, căutător de soluții la problemele cu care s-a confruntat zi de zi. Acesta este un drum care duce la succese și la satisfacția unei adevărate împliniri de sine.

Este pozitiv că în mintea colegilor din colectivul de catedră s-a conturat o altă imagine asupra lecției, că ei devin din ce în ce mai conștienți de neajunsurile unei practici mai vechi.

În activitatea noastră am păstrat armonia necesară între laturile informative și educative ale lecției, stărînd asupra deschiderii lecției la cunoașterea lumii și a

pregătirii pentru viață prin valorificarea experienței de viață a elevilor; prelungirea lecției în activități complementare; transferarea lecțiilor în cadrul vieții reale precum și asupra accentuării caracterului activ, participativ al lecției, cheia învățării, a reușitei fiind: trăirea deplină a experienței de învățare; angajarea autentică a elevului; implicarea lui plenară, cu toate forțele în procesul învățării; participarea activă, intensă, la desfășurarea procesului de instrucție și educație.

Lecția activ-participativă s-a distins prin caracterul ei solicitant, ceea ce presupune implicarea personală și deplină a subiectului, stilul de conducere fiind cel democratic, de cooperare și conlucrare vie, activă între toți subiecții. Pentru reușita lecției am ținut seama de trei serii de operații: o categorie, de natură intelectuală, orientativă, de proiectare propriu-

zisă; alta de ordin practic, executivă, de realizare afectivă a lecției și în fine, una atitudinală, de evaluare a eficienței lecției odată ținută cu deschideri spre viitoare perfecționări.

Depășind o atitudine conformistă față de manual, fiecare coleg nu și-a permis să preia totul mecanic, ci să adopte o poziție critică și inovatoare, aplicînd un tratament personal informației date.

Sub aspect calitativ am acționat în direcția extinderii sau restrîngerii volumului de informație, în așa fel încît să ajungem la un optim cantitativ accesibil elevilor și suficient, în același timp, pentru asimilarea datelor fundamentale. În această privință am adăugat un spor de informație în scopul: reactualizării experienței anterioare; imbogățirii sau completării celor cuprinse în manual (cu date susținute din publicațiile specializate, reviste de istorie, ziare, din experiența personală); lărgirii bazei explicative prin exemplificări, concretizări suplimentare și amplificării sferei aplicative (operaționalizarea cunoștințelor); actualizării conținutului, prin raportare la cele mai recente interpretări, la concretul vieții cotidiene și al practicii construcției socialismului; întăririi argumentației necesare influențării atitudinilor, opiniilor, convingerilor.

Lecțiile prezentate în cadrul colectivului de catedră au fost supuse „analizei critice” adică evaluării calității și gradului ei de eficiență. Estimarea retrospectivă atenția ne-a ajutat să dezvăluim adevărata lui valoare programatică. Șirul de lecții deschise la clase diferite, supuse unei evaluări constante, a permis „pași” esențiali pe calea perfecționării procesului specific de predare a istoriei.

Aplicarea diverselor modele de evaluare (după rezultate, centrală pe procese

axate pe comportamente, după caracteristicile de bază ale lecției, centrată pe variabilele lecției) a avut marea avantajă că a prevenit rutina, schematismul și formalismul, încurajînd efortul de autoevaluare lucidă și riguroasă a aceluia care au conceput, organizat și condus nemijlocit desfășurarea lecțiilor, contribuind la sporirea exigenței și răspunderii personale a colegilor față de propriile lor lecții, stimulînd o înnoire a practicii școlare experimentată din proprie inițiativă ca reflex al unei conștientizări a ceea ce este pozitiv sau negativ în experiența didactică personală.

Pentru determinarea nivelurilor cantitative și calitative, pentru aprecierea randamentului școlar înregistrat, pentru relevarea succeselor sau insucceselor am folosit o diversitate de forme. Am pus accent mai mare pe evaluarea continuă, formativă care ne-a arătat unde se află acțiunea față de obiective. Acest tip de evaluare a stabilit un diagnostic asupra cauzelor eșecului, precum și al factorilor care au asigurat reușita, identificînd mecanismele care au determinat un anumit aspect al activității.

Evaluarea continuă s-a prezentat ca un mijloc prin care s-a prevenit amplificarea neajunsurilor, apariția unor situații de „criză”. Determinarea aspectelor care au avut nevoie de ameliorări și adoptarea la timp a măsurilor ce s-au impus pentru remediarea situațiilor nesatisfăcătoare, adică „acționarea înainte de criză” a constituit o trăsătură care demonstrează eficacitatea strategiei evaluării continue. Rezultatele obținute în ansamblu de către elevi au fost bune și foarte bune.

Prof. VIORICA SAUCIUC
Școala Nr. 5 din Bacău

ORGANIZAREA SIMULTANĂ A ACTIVITĂȚILOR ÎN GRĂDINIȚĂ

Urmare din pag. a 4-a

s-a desfășurat cu ambele subgrupe de copii, dar în care i-a solicitat mai mult pe preșcolarii de grupă mare, cei de grupă mică enunțînd mai puține caracteristici ale autobuzului sau repetînd enunțurile celor de la grupa mare. Astfel, enunțul (de la grupa mică): „Autobuzul este o mașină; cu două (sau patru) roți; cu care merg mai mulți oameni”, devine, la grupa mare: „Autobuzul este un mijloc de transport rutier; folosit pentru transportul în comun al oamenilor; este o mașină care folosește combustibil”.

În schimb, cînd se programează o activitate de dezvoltare a vorbirii la una din subgrupe, este absolut obligatoriu ca ea să fie cuplată cu o activitate de modelaj, de joc de construcții, desen sau cu orice activitate manuală la cealaltă subgrupă. Pentru activitățile matematice, se adoptă aceeași soluție. Există încă un revers „pozitiv” al organizării simultane a muncii: pe lângă faptul că preșcolarii se obișnuiesc mai constant cu activitatea independentă, preiau, adesea, în mod constructiv „modelele preșcolariilor cu un nivel mai avansat — aceasta deoarece se lucrează mai intens cu grupa mare — sau memorează involuntar, de pildă, în timp ce desenează, o poezie recitată de educatoarea celeilalte subgrupe de copii.

Tot o activitate de tip „grupă combinată” am urmărit și în Grădinița cu Program Normal Nr. 2 din comuna Geoagiu, comună aflată în stadiul preurbanizării. Tehnica fiind tot a tratării diferențiate, în cadrul temei comune — desenul „Vaza cu crizanteme” — patru copii de grupă mică și patru de grupă mare lucrează, ajutîndu-se reciproc, în așa fel repartizați de educatoare încît doi sau trei „neajutorăți” de la grupa mică să poată primi stimuli, prin cooperare, de la alți doi sau trei „experimentați” de la grupa mare. În jocurile de dimineață se dezvoltă exercițiile de vorbire sau jocurile „de-a familia”, pe baza aceluiași principiu al „inițierii” celor mai mici.

Pentru toate acestea, un singur amendament: sînt necesare mai multe repetiții, dat fiind că educatoarea și transmite noi cunoștințe, și verifică vechile cunoștințe ale copiilor. Am reținut, din discuția cu directoarea Valentina Golea și educatoarea Ana Radu, că preșcolarii vizitează adesea Stațiunea de Cercetări Pomicole Geoagiu (locul de muncă al majorității părinților), fermele de la C.A.P., de la liceul agroindustrial din localitate. Grădinița dispune de un televizor primit odată cu premiul la Festivalul „Cîntarea României”, de albume cu țesături artizanale sau cu vederi din țară și din județ, de o inspirată propagandă vizuală care i-a atras pe părinți în a descoperi că la grădiniță nu se învață numai „poezii” — și argumentul esențial îl constituie serbările trimestriale ținute în fața părinților, determinați, astfel, să cunoască complexitatea programei și adevărata personalitate în formare a copiilor lor. Receptivi, părinții au răspuns cu sprijinul lor real în cumpărarea de jucării, în amenajarea unui nou grup social sau a curții grădiniței.

Această activă propagandă vizuală la Grădinița cu Program Normal Nr. 1 sezonieră din comuna Geoagiu. Meritul directoarei Lucia Rusu, președinta comisiei comunale de îndrumare a organizației „Șoimii patriei”, și al educatoarei Ana Suciu, este, în primul rînd, acela de a da clasei I, printr-o activă muncă diferențiată, preșcolarii apti să se întrezire cel puțin la nivelul minim al cerințelor muncii școlare. Iar Clasa I — cartier,

care funcționează în același local și care îi preia, este tot o clasă cu caracter special, am aflat de la învățătoarea lor, Simina Samoilăscu, clasă care funcționează astfel încă din anul 1940.

Un alt tip de grădiniță este cea cu program prelungit I.A.S. Gelmar, din același județ. Aici, fluctuația părinților nu împiedică frecvența bună a copiilor, deoarece unitatea este plasată exact pe locul de muncă al părinților, majoritatea muncitori la stațiunea de creștere și îngrijire a porcilor. Întreprinderea posedă și o livadă de meri, pe care preșcolarii o observă pe parcursul întregului an; de asemenea, observă și munca părinților lor la construirea noilor grajduri. Directoarea Ana Chigu și educatoarea Sabina Măriuțiu le formează copiilor deprinderi de muncă, precum cultivarea și stringerea legumelor de pe lotul grădiniței, deprinderi de autogospodărire, le corectează defectele de vorbire, în mod individual și pe grupuri mici.

Responsabila comisiei pedagogice a educatoarelor, directoarea coordonatoare Lucia Pavel, de la Grădinița Întreprinderii Chimice Orăștie, prezintă în periplul nostru, a evidențiat cîteva reușite ale organizării muncii metodice, astfel încît să cuprindă și problematica activităților în grupa combinată. De asemenea, pentru grupele combinate contează și accentul pus în cadrul procesului instructiv-educativ pe cunoașterea locurilor natale, a obiectivelor economice ale localităților de către toți preșcolarii, pe buna colaborare cu școala în eliminarea minusurilor din pregătirea copiilor, pe cuprinderea tuturor șoimilor patriei în acțiunile pionierilor de la școli. Astfel, la excursiile planificate ale școlilor (la Tebea, Hunedoara, Alba Iulia, Costești, Sarmizegetusa, Casa memorială „Aurel Vlaicu” din satul Bințișii, comuna Geoagiu) au fost cooptați și preșcolarii de la grupele mari, care și-au manifestat apoi, în activitățile organizate la grădiniță, interesul pentru meseriile de șofer, pilot, aviator...

O grupă combinată mixtă am întâlnit și la Grădinița cu Program Normal din satul Sinicliuș, comuna Șona, județul Alba. Caracterul mixt (copii români și maghiari) creează necesitatea formării unei exprimări corecte a copiilor în ambele limbi. Grădinița este deosebit de frumos ornată cu desenele și picturile talentatei educatoare Bodoczi Ana, o pasionată creatoare de material didactic. Există și o sală de educație fizică: ne-o arată directoarea Viorica Șimon. Activitățile din cadrul organizației „Șoimii patriei” se țin cu toți copiii. Iată și activitatea combinată care se ținea în ziua vizitei noastre: în timp ce la grupa mică copiii erau invitați să răspundă la întrebarea: „Ce știi să spui despre mulțimea ta”, la grupa mare se desfășura jocul matematic „Păcăleli”.

În satul Sinicliuș mai funcționează și Grădinița cu Program Prolungit I.A.S. Și aici, colectivul didactic (Georgeta Boanea, directoare, Aurelia Lazăr, Maria Bogdan) e preocupat de atragerea părinților în realizarea unei foarte bune frecvențe a copiilor. La grupa mare se repeta poezia „Balada unui greier mic” de G. Topirceanu, la grupa mijlocie — poezia „Toamna”. Copiii se pregătesc de acum pentru serbarea pe care o vor ține în fața părinților, la 30 Decembrie.

Organizarea simultană a activităților — lată un permanent cîmp de creație didactică, de la metode, procedee și forme de manifestări, pînă la materiale didactice originale, care se deschide educatoarelor ca o invitație directă la pasiune, la dăruire și efort.

ARGUMENTE PREȚIOASE ÎN PREDARE

În activitatea didactică am pornit de la ideea că în condițiile unor cerințe tot mai exigente ale predării istoriei, în care metoda „de a spune lecția” de către profesor este insuficientă, colecțiile muzeistice din școli își fac tot mai simțită utilitatea. Mai ales în școlile sătești, lipsite de muzeele din marile orașe ale țării, asemenea colecții, dacă au expozate valoroase și sint judicios organizate, pot constitui un important instrument de lucru pentru profesor. Prezența unui asemenea muzeu în școală este necesară din mai multe considerente, pe care le-am luat în seamă atunci când am hotărât organizarea unui muzeu în școala noastră. În primul rând, materialul muzeistic este un prețios auxiliar în predarea lecțiilor de istorie, contribuind la o prezentare plastică, vie a faptelor istorice, în al doilea rând, dezvoltând interesele elevilor, pasiunea pentru cunoașterea și cercetarea istoriei locale, încadrată în contextul istoriei naționale, muzeul școlar reprezintă un puternic factor de educare patriotică, revoluționară, a tineretului. Răspunzând unor importante principii ale procesului de învățământ, acel al educării prin acțiune, prin muncă și pentru muncă și având o contribuție deosebită la cultivarea sentimentelor și convingerilor patriotice, muzeul școlar se înscrie, în același timp, și ca mijloc modern al instrucției și educației.

Participând la acțiunea „căutătorii de comori”, elevii Școlii din Mineciu-Prahova au răspuns la importanta îndatorire patriotică a salvării și conservării patrimoniului național. Înființat cu două decenii în urmă, Muzeul școlar de istorie și etnografie de la Mineciu conservă cu grijă adevăruri istorice, documente de necontestat despre vechimea și continuitatea poporului nostru pe Valea Teleajenului, cum o dovedesc virfurile de seceri de piatră și topoarele din bronz descoperite pe aceste locuri. Urme daco-romane găsite aici, ca cele de la Homorici, Drajna ori Mineciu, prezente în muzeu, ca, de pildă, ceramica de tip Monteoru sau dacică și romană, cărămizile cu ștampila Legiunii I Italica și monedele cu efiimpăraților Hadrianus și Antonius

Pius, stau chezașie autohtoniei noastre, a faptului că ne-am așezat aici „dintru început” menținându-ne ca popor, cu toată vitregia condițiilor istorice.

Utilizând exponatele muzeului în procesul de predare-învățare, am reușit să crez la elevi o stare emoțională deosebită, necesară trăirii faptelor istorice și înțelegerii lor. Astfel, prin vizitarea „Colțului eroilor”, amenajat în muzeu, elevii au înțeles mai clar permanența vitejei strămoșești, lupta pentru apărarea ființei naționale pe meleagurile noastre: buzduganul de oțel cu care strămoșul unui locuitor din comună a luptat în oastea lui Stroe Buzescu, în bătălia de la Teșani, arme, diplome și medalii ale unor eroi localnici, participanți la războiul de independență sau la războiul antifascist.

Înfăptuirile din anii revoluției și construcției socialiste sint redade în muzeu prin satul de fotografii-document, înfățișând unele obiective de interes național, existente pe teritoriul comunei Mineciu: Stația de Sol Cheia, „Experimental Coandă”, Stația de producere a energiei eoliene și Barajul de pe Teleajen.

Pentru educația patriotică a școlărilor, muzeul a fost de un real folos. Între timp, am alcătuit, tot pe baza documentelor muzeului, monografia istorică a localității, dezvoltând în rindul elevilor interesul pentru munca de cercetare, de investigație. De câțiva ani, în cadrul muzeului funcționează și cercul de istorie „Micii muzeografi”, ai căror membri găsesc aici tere, deosebit pentru activitatea de cercetare: organizăm excursii pentru cunoașterea locurilor istorice, studiem expozate de muzeu și întocmim fișe de lucru, prezentăm referate cu cele constatate.

Cele de mai sus sint doar cîteva considerente pentru care exponatele muzeului școlar, coroborate cu celelalte mijloace de învățământ constituie prețioase argumente pentru cunoașterea și înțelegerea istoriei patriei, conferind autenticitate faptelor și fenomenelor istorice.

Prof. ALEXANDRU BARBU
Școala din Mineciu, Jud. Prahova

MATERIALE AUDIO-VIZUALE ÎN SPRIJINUL PREDĂRII ISTORIEI

În etapa pe care o străbatem, progresul tehnic ca și aprofundarea cercetărilor în domeniul istoriei și al arhivisticii, în măsură să asigure o continuă diversificare a materialelor ce pot sluji cunoașterii istoriei. Astfel, în ajutorul celor care predau această disciplină stau reproducerea alb-negru de pe surse istorice (xerografii și fotocopii), albume documentare, cataloage și ediții de izvoare selectate, în legătură cu principalele teme ale programelor școlare, imprimările pe discuri și benzi, diapozitivele viu colorate, filmele documentare abordând principalele momente ale istoriei românilor, mapele tematice etc. De curind, la acestea s-au adăugat mulatele sigilare din ceară și material plastic, ca și unele facsimile.

Prin intermediul acestor materiale audio vizuale, profesorul de istorie poate transpune în practică principalele obiective ale muncii instructiv-educative: trezirea interesului elevilor asupra diferitelor teme prevăzute în programele școlare; sporirea capacității tinerilor de a înțelege procesele sociale din trecut, de a pătrunde mai bine semnificația fenomenelor istorice, care, deseori, în concepția elevilor, se reduc la cifre și denumiri greu de fixat; educarea interesului elevilor pentru cercetare, identificarea și înțelegerea izvoarelor istorice, primul pas spre formarea viitorilor cercetători; formarea gustului estetic al tinerilor.

Din gama variată a materialelor audio vizuale ne oprim asupra a două categorii ce se disting prin puterea de expresivitate: izvoarele heraldice și sigilare.

Apreciate a fi „martorii privilegiati ai curentelor istorice”, izvoarele la care ne referim reconstruie, prin intermediul reprezentărilor, aspecte ale vremurilor trecute, permit lărgirea investigației asupra

evoluției comunităților sociale. Astfel, sigiliile și stemele probează, în limbaj specific științific și artei heraldice, ponderea pe care au avut-o în structura economică a țărilor române diferitele activități (cultura plantelor, creșterea animalelor, viticultura, pomicultura, mesele, extragerea minereurilor) etc. amintesc formele de relief și bogățiile specifice anumitor zone, reflectă evoluția unor procese tehnologice, gradul de dezvoltare a tehnicii în diferite domenii.

Nenumărate sint datele transmise de aceste izvoare în legătură cu viața politică. Cu ajutorul unor imagini gravate în cimpul sigiliilor putem aduce în atenția elevilor unele aspecte privind lupta dusă de înaintași pentru apărarea gleei strămoșești (stau mărturie în acest sens cetățile și turnurile de apărare, luptătorii, brațele implătoșate ori semnele de luptă gravate în emblema unor sigilii). Cu ajutorul compozițiilor heraldice și al impresiunilor sfragistice se poate evoca chipul domnitorilor, care de-a lungul deceniilor și veacurilor, au stat de strajă apărând statul și frontierele sale.

Imaginile gravate pe suprafața altor sigilii ca și reprezentările heraldice atestă lupta de eliberare socială și națională, reliefează aspirațiile fiecărei generații, concepțiile innoitoare nutrite de unele personalități ai căror nume a rămas înscris cu litere de aur în analele românilor.

Avem datoria ca, prin prisma acestor prețioase izvoare, parte integrantă a patrimoniului spiritual și național, să transmitem tinerilor mesajul patriotic al înaintașilor, învățându-i totodată pe elevi să descifreze limbajul simbolic — mijloc de exprimare sintetică a idealurilor.

MARIA DOGARU

LECȚII ÎNSOȚITE DE BOGATE SURSE DOCUMENTARE

Istoria universală și, în mod special istoria patriei, pot fi mult mai temeinic înșuite, înțelese, iubite și respectate de către elevi dacă însoțim fiecare lecție de „argumente” concrete, de „probe” pe care le putem găsi în muzee, în documente, în tot ceea ce atestă dezvoltarea și devenirea unui popor. Ținând seama de aceasta eu, ca profesor de istorie, am căutat să asociez cunoștințele transmise cu prezentarea documentelor istorice. Majoritatea lecțiilor le organizez fie în colțul muzeistic pe care l-am alcătuit în școala din comuna Măgura, în care funcționează, fie la Muzeul de Istorie al județului, fie pe șantierele arheologice pe care le vizitez cu prilejul numeroaselor drumeții și excursii inițiate.

Colțul muzeistic al școlii la alcătuirea cărui s-au adus contribuția multe ge-

nerații de elevi ai mei, mi-a oferit posibilitatea să desfășor interesante lecții de istoria patriei pentru că am avut la dispoziție un bogat material documentar cules de la bătrînii satului, care a demonstrat: larga circulație monetară și a schimburilor comerciale din această zonă, indeletnicirile și obiceiurile locuitorilor atestate de fragmente de ceramica, de vase de lut. La acestea se adaugă un bogat material documentar scris referitor la evenimentele istorice petrecute pe meleagurile județului Teleorman, material pe care l-am adunat într-un dosar cu titlul „Istoria Teleormanului”.

Deosebit de prețioase au fost, de asemenea, vizitele noastre la Muzeul de Istorie din Alexandria, unde am urmărit evoluția vieții social-economice din aceste locuri, din cele mai vechi timpuri.

Puternice sentimente patriotice au trezit în rindul elevilor și vizitele la ruinele cetății geto-dacice de la Zimnicea, la numeroasele șantiere arheologice care împinzesc județul, la monumentele închinete numeroșilor eroi, sau care omagiază momente de răscruce ale istoriei județului nostru.

Excursii care să îmbogățească cunoștințele de istorie și să trezească în elevi înălțătoare sentimente de mândrie patriotică am organizat și în afara județu-

lui: la Muzeul de Istorie al Republicii Socialiste România, la cel din Pitesti, la ruinele Curții domnești de la Curtea de Argeș și Tirgoviste, la Casa Memorială din Golești, la Castelul Bran, la Doftana. Peste tot am trăit clipe emoționante care vor rămîne de neuitat pentru elevii mei.

Prof. FLOAREA S. FLOREA
Școala Nr. 2 din comuna Măgura
Jud. Teleorman

CINSTIM MEMORIA STRĂMOȘILOR NOȘTRI

Satul Rădinești se află la confluența județelor Gorj, Dolj și Vâlcea, într-o zonă deosebit de pitorească, dar tot atât de bogată în vestigii istorice. Cu zece ani în urmă, prin strădania unor inimoase cadre didactice și a elevilor lor, aici a luat ființă un muzeu în care sint adăpostite importante documente ce atestă permanența poporului nostru pe aceste meleaguri. De curind, muzeul a fost reorganizat și, prin grija Consiliului Popular Comunal el este amenajat într-un local propriu. Muzeul cuprinde secție de istorie, numismatică, secție etnografică, științe naturale și un interior de cameră țărănească tradițională. Toate exponatele vorbesc despre modul de viață a oame-nilor de pe aceste locuri, din cele mai străvechi timpuri, despre obiceiurile lor. Între acestea, menționăm actul de danie al domnitorului Vlad Călugărul pentru satul Rădinești, datat 4 Iulie 1489, o hartă a satului din anul 1870, documente referitoare la viața social-economică a satelor Rădinești, Bibulești și Obirșia, din secolele XVIII și XIX, diferite arme feudale, interesante obiecte etnografice, roci, minerale și oase pietrificate, descoperite de elevi și de săteni. Un exponat interesant îl reprezintă piciorul de lampă din argint, cu diferite scene mitologice,

găsit tot aici și o ploscă din ceramică smălțuită, realizată cu prilejul sărbătoririi a 10 ani de la unitatea noastră națională, avind încrustată inscripția: „1918—1928 — MAREA UNIRE”.

Beneficiind de un asemenea cadru încercat de importante documente, dar și de valente formative, numeroase lectii de istorie, de limbă română, ore de dirigenție sau activități ale organizațiilor de tineret se desfășoară în sălile muzeului. De curind întreaga noastră comună a sărbătorit zece ani de la înființarea muzeului. La această emoționantă festivitate au participat locuitorii satului, cadre didactice și elevi. Vizitarea muzeului a constituit pentru toți momente de mândrie națională, lecție de înalt patriotism. Ne pregătim pentru aniversarea a 500 de ani de atestare documentară a satului Rădinești, care va fi încă un moment pentru omagierea tuturor celor care, de-a lungul acestor ani, au depus mărturie prin faptele și munca lor pentru acest prezent luminos.

Prof. MARIN POPESCU
Școala din com. Obirșia
Județul Gorj

CREATIVITATE ȘI EFICIENȚĂ

(Urmare din pagina 1)

de cercetare subordonate Ministerului Educației și Învățămîntului și Comitetului Uniunii Sindicatelor din Învățămînt, Știință și Cultură;

b) Învățămîntul preuniversitar (grădinițe, școli cu clasele I—VIII și I—X, licee și școli profesionale).

Acțiunea a început odată cu acest an de învățămînt și urmează să se desfășoare în cadrul unei etape de masă în cursul anului școlar 1983—1984, al unei etape județene, care se va desfășura în cursul anului de învățămînt 1984—1985 și al unei etape naționale, ce va avea loc în cursul anului 1985, după încheierea etapei județene.

De cea mai mare însemnătate este ca, în cadrul actualei ediții „Creativitate și eficiență în învățămînt”, un loc deosebit să-l ocupe atragerea masei largi de educatoare, învățători, profesori și cercetători la această acțiune, orientată spre educația științifică și tehnologică a elevilor și studenților, urmărind afirmarea hotărâtă a noului în toate domeniile de activitate de învățămînt, a spiritului creator și a tuturor resurselor și disponibilităților gemenilor școlii, menite să deschidă un cimp nelimitat perfecționării și autoperfecționării cadrelor didactice.

În centrul întregii acțiuni situăm mobilizarea și stimularea cadrelor didactice, a maistrilor instructori, a specialiștilor din producție și a cercetătorilor pentru transpunerea în practică a concepției partidului nostru, a secretarului său general, tovarășul Nicolae Ceaușescu, privind afirmarea și dezvoltarea învățămîntului românesc, pe baza celor mai noi cuceriri ale științei și tehnicii, prin aplicarea hotărâtă a direcțiilor afirmării creației originale și a științei românești, în perspectiva activității de înalt nivel științific a tovarășei academiician doctor, inginer Elena Ceaușescu, savant de renume mondial.

Ne propunem ca, în actuala ediție, să punem în valoare și să popularizăm, în vederea generalizării cit mai eficiente, preocupările și experiențele pozitive ale cadrelor didactice și cercetătorilor, în spiritul hotărîrilor Congresului al XII-lea și Conferinței Naționale ale partidului, pe baza „Programului-directivă de cercetare științifică, dezvoltare tehnologică și de introducere a progresului tehnic în perioada 1981—1990 și direcțiile principale până în anul 2000” și a măsurilor adoptate de cel de al II-lea Congres al educației politice și al culturii socialiste, privind dezvoltarea conștiinței, creșterea nivelului pregătirii profesionale, științifice și tehnice al cadrelor din toate domeniile de activitate. De asemenea, căutăm să asigurăm un cadru optim și necesar de afirmare a resurselor creatoare ale tuturor lucrătorilor din învățămînt și cercetare în ansamblul realizării unei cit mai strînse legături între învățămînt, cercetare și producție, ca modalitate de sporire a eficienței muncii prin dezvoltarea bazei materiale proprii fiecărei unități de învățămînt și ca o contribuție la dezvoltarea bazei materiale aparținînd altor unități socialiste.

Una din preocupările spre care e necesar să se îndrepte atenția cadrelor didactice în această nouă ediție a acțiu-

nii „Creativitate și eficiență în învățămînt” o constituie un mai mare aport al lor la elaborarea unor tehnologii didactice menite să sporească randamentul școlar și ridicarea nivelului de pregătire teoretică și practică a elevilor, o participare mai intensă la promovarea unor metode și tehnici noi de lucru cu elevii, care să stimuleze spiritul creativ al acestora, precum și interesul lor pentru munca de cercetare și de investigație, o prezență mai dinamică la îmbunătățirea sistemului de evaluare a randamentului și progresului școlar și, în general, la tot ceea ce poate conduce la optimizarea activității didactice în scopul formării temeinice a forței de muncă, a cadrelor necesare construcției noastre socialiste.

Se impune ca, încă din fazele incipiente ale acțiunii, tot ceea ce se realizează valoros, toate ideile și inițiativele originale care se concretizează și se materializează în practica didactică să fie larg popularizate și generalizate. Aceasta, în beneficiul cit mai multor cadre didactice, și implicit, al nivelului de pregătire al elevilor și studenților. Să nu așteptăm sesiuni științifice de referat și comunicări, dezbateri sau alte modalități de confruntare de idei și de schimb de experiență, ci imediat ce ne-am convins de valoarea creației realizate în acțiunea „Educația științifică și tehnologică a elevilor și studenților” să și trecem la aplicarea și generalizarea acesteia.

Experiența dobîndită pînă în prezent, din edițiile precedente ale acțiunii „Creativitate și eficiență în învățămînt”, ne arată că de fiecare dată se realizează cîteva sute de manuale originale, de metodici și articole publicate, alte cîteva sute de lucrări științifice și beletristice, un mare număr de invenții brevetate și altul de inovații și lucrări originale cu caracter deosebit, precum și cîteva mii de instrumente sau alte obiecte reprezentînd noi mijloace de învățămînt. Este un bilanț, pe cit de sintetic exprimat, pe atît de bogat în încorporarea creativității cadrelor didactice, al pasiunii și dăruirii cu care slujesc imperativele pregătirii elevilor și studenților, al formării forței de muncă din țara noastră.

Ne exprimăm convingerea că, în actuala ediție, sindicatelor din învățămînt, urmărind ridicarea continuă a conținutului muncii lor, în spiritul eforturilor generale pe care le depun toate celelalte sindicate din țara noastră și, în primul rînd, sindicatelor din economia națională, își vor mobiliza toate forțele, își vor perfecționa activitatea politică-organizatorică și vor acorda o deosebită atenție actualei ediții a acțiunii „Creativitate și eficiență în învățămînt”, care se desfășoară pe tema generală „Educația științifică și tehnologică a elevilor și studenților”. Organele sindicale din școli, membrii de sindicat din toate unitățile de învățămînt și din unitățile de cercetare aparținînd Comitetului Uniunii Sindicatelor din Învățămînt, Știință și Cultură au îndatorirea să participe cit mai activ la această nouă ediție pentru creșterea continuă a nivelului calitativ al învățămîntului românesc, pentru asigurarea celor mai bune rezultate în pregătirea elevilor și studenților corespunzător sarcinilor ce revin învățămîntului în etapa actuală.

LICEUL DE MATEMATICĂ — FIZICĂ „SPIRU C. HARET” DIN TULCEA LA 100 DE ANI

În această lună, oamenii școlii de pe meleagurile dintre Dunăre și Mare au celebrat aniversarea centenarului primei școli secundare românești a Dobrogei, actualul Liceu „Spiru C. Haret” din Tulcea. În ziua de 14 noiembrie 1883, la Tulcea, a fost creat Gimnaziul real de băieți, dat în grija directorului — profesorul Ștefan Dobrescu — absolvent al Facultății de litere și al Școlii normale superioare din București, care a stăruit din răsputeri, cu toată dăruirea, pentru a oferi orașului și regiunii o școală ce avea să dăinuie peste veacuri. Începutul a fost anevoios, plin de greutate, dar gimnaziul a prosperat an de an, pentru că tulcenii doreau să-și vadă copiii luminați și folositori orașului și țării.

La data de 1 septembrie 1907, gimnaziul a fost transformat în liceu. Prima sa promoție, din anul 1909, a fost de numai patru absolvenți. În această perioadă de

1 se datorește extinderea curții liceului, înzestrarea școlii cu mobilierul necesar, organizarea primei fanfare (1912), reînființarea bibliotecii elevilor și a Societății „Barbu Delavrancea” și altele. Alt director, din galeria marilor cititori ai acestei școli, care s-a remarcat printr-o fructuoasă muncă depusă, de-a lungul a peste zece ani, a fost profesorul de geografie Nicolae Gulea, bun organizator și gospodar, devotat om al școlii.

Astăzi, Liceul „Spiru Haret”, ca întreaga școală românească, a intrat pe un făgaș nou, învățământul fiind tot mai legat de viață, de producție și cercetare.

În școală funcționează în prezent 65 de clase cu peste 2.400 elevi, care au condiții optime de învățură, de instruire temeinică în profilurile: matematică-fizică, mecanică, economică, chimie industrială, cu deosebite posibilități de pregătire practică în producție. Liceul dispune de o

procedură bună materială, de numeroase aparate și mașini, de material didactic și mijloace tehnice moderne, de 21 săli de clasă, 9 laboratoare și cabinete (matematică, fizică, chimie, biologie, științe sociale, limbă română, tehnologie), 10 atenee, sală de festivități, sală de gimnastică, bibliotecă cu 21.000 volume, un muzeu, un internat cu 205 locuri, un club. Corpul profesoral număără, în momentul de față, peste 100 cadre didactice, din care 48 au gradele didactice I și II. Procesulul instructiv — învățământul în liceul nostru, de-a lungul existenței sale centenare, o tradiție bogată, metodică și tradițională activitate cultural-educativă-artistă, prin organizarea de societăți științifice, culturale, înființate cu ocazia 100 și până la actuala „Societate cultural-științifică „Constantin Moisiu”. Elevii noștri s-au manifestat în toate planurile talentului lor, prin activități literare, cercetări științifice și tehnico-aplicative, formate activități, lucrări, prize și alte de distincție, medalii, diplome, certificate etc.

Școlii noastre îi datorăm, în special, în domeniul științelor matematice și fizice.

Amintim pe câțiva dintre aceștia: scriitorul popularist, colaborator la „Viața românească”, profesorul de matematică, Spiridon Popescu, director în anul școlar 1900/1901; Constantin Moisiu, sociolog și numismatic de valoare, care a lucrat la Tulcea între 1899 și 1946 și a fost directorul liceului în perioadele 1907-1910 și 1925-1927; Cristea N. Tupa, folclorist, colaborator la „Gura Târnavei” și „Căminul”; Gr. Tocilescu, colaborator la „Materiale folclorice” și „Căminul”; profesorul Nicolae Dunăreanu, care a lucrat în Tulcea între 1907 și 1946 și a fost directorul liceului în perioadele 1907-1910 și 1925-1927; Cristea N. Tupa, folclorist, colaborator la „Gura Târnavei” și „Căminul”; Gr. Tocilescu, colaborator la „Materiale folclorice” și „Căminul”; profesorul Nicolae Dunăreanu, care a lucrat în Tulcea între 1907 și 1946 și a fost directorul liceului în perioadele 1907-1910 și 1925-1927.

O rodnică activitate culturală în liceu s-a condus, timp de 14 ani, a profesorului de matematică Constantin Moisiu, care a slujit școala tulceană până la sfârșitul vieții. Realizările obținute prin strădanii și munca acestui vrednic director, vor sta scrise cu litere de aur în istoria liceului. În primul rând, el a înălțat în viață ideea unei clădiri școlare și impunătoare, pe care a înălțat-o la 1927 și a terminat-o în 1927 (criza de muncă și corpul central al actualei clădiri). Tot el

profesorul bun materială, de numeroase aparate și mașini, de material didactic și mijloace tehnice moderne, de 21 săli de clasă, 9 laboratoare și cabinete (matematică, fizică, chimie, biologie, științe sociale, limbă română, tehnologie), 10 atenee, sală de festivități, sală de gimnastică, bibliotecă cu 21.000 volume, un muzeu, un internat cu 205 locuri, un club. Corpul profesoral număără, în momentul de față, peste 100 cadre didactice, din care 48 au gradele didactice I și II. Procesulul instructiv — învățământul în liceul nostru, de-a lungul existenței sale centenare, o tradiție bogată, metodică și tradițională activitate cultural-educativă-artistă, prin organizarea de societăți științifice, culturale, înființate cu ocazia 100 și până la actuala „Societate cultural-științifică „Constantin Moisiu”. Elevii noștri s-au manifestat în toate planurile talentului lor, prin activități literare, cercetări științifice și tehnico-aplicative, formate activități, lucrări, prize și alte de distincție, medalii, diplome, certificate etc.

Școlii noastre îi datorăm, în special, în domeniul științelor matematice și fizice.

Amintim pe câțiva dintre aceștia: scriitorul popularist, colaborator la „Viața românească”, profesorul de matematică, Spiridon Popescu, director în anul școlar 1900/1901; Constantin Moisiu, sociolog și numismatic de valoare, care a lucrat la Tulcea între 1899 și 1946 și a fost directorul liceului în perioadele 1907-1910 și 1925-1927; Cristea N. Tupa, folclorist, colaborator la „Gura Târnavei” și „Căminul”; Gr. Tocilescu, colaborator la „Materiale folclorice” și „Căminul”; profesorul Nicolae Dunăreanu, care a lucrat în Tulcea între 1907 și 1946 și a fost directorul liceului în perioadele 1907-1910 și 1925-1927.

O rodnică activitate culturală în liceu s-a condus, timp de 14 ani, a profesorului de matematică Constantin Moisiu, care a slujit școala tulceană până la sfârșitul vieții. Realizările obținute prin strădanii și munca acestui vrednic director, vor sta scrise cu litere de aur în istoria liceului. În primul rând, el a înălțat în viață ideea unei clădiri școlare și impunătoare, pe care a înălțat-o la 1927 și a terminat-o în 1927 (criza de muncă și corpul central al actualei clădiri). Tot el

DIN NOU DESPRE RELATIILE EDUCATIONALE

Recenta apariție a cărții „De ce merg unii elevi „încruntați” la școală”, semnată de Stela Iancu, reprezintă un nou semnal, atât pentru părinți, cât și pentru profesori, menit să suscite atenția acestora. În direcția unor cauze care strică echilibrul de viață al copiilor și-i împiedică tocmai în etapa în care climatul familial ca și cel școlar ar trebui să fie întru totul propice dezvoltării lor armonioase.

Autoarea abordează una din problemele pedagogice de mare actualitate, relațiile educaționale: părinți-copii, profesor-elev, elev-elevi.

Lucrarea dobândește astfel valoare de mare utilitate și se impune prin varietatea de situații și fapte explicate și interpretate în lumina unor idei teoretice, mult dezbătute de pedagogia contemporană. Multe din aceste idei, fiind deja cristalizate, trimiterile la notele bibliografice stimulează interesul cititorilor. În ciuda faptului că studiul este de mică importanță, indicele bibliografic este considerabil, ceea ce sporește fundamentul teoretico-științific al cărții.

Conținutul, redat în două capitole, izbutește să surprindă un evantai de fenomene ce desemnează elocvent domeniul didactogeniei. În capitolul I, „Cauze generate de unele deficiențe ale familiei”, autoarea prezintă rezultatul unor investigații în climatul familial și ilustrează urmările unor greseli comise de părinți față de copii, fie prin lipsa de grijă față de o organizare anume a vieții de familie, fie printr-o grijă excesivă pentru „buna educație” a acestora. Cea mai mare categorie

de greseli educative se înregistrează în familiile dezorganizate sau aparent organizate.

În capitolul al II-lea, „Cauze generate de unele deficiențe ale școlii” sînt, de asemenea, redate, pe bază de exemple, numeroase situații negative determinate, pe de o parte de relația profesor-elev, pe de altă parte, de relația elev-elevi.

Lucrarea intitulată sugestiv „De ce merg unii elevi „încruntați” la școală?”, prin calitățile ce tin de conținut, ca și prin stilul plăcut, se recomandă pentru instruirea părinților, dar și pentru suscitarea interesului pedagogic al diriginților și profesorilor.

Prof. ELVIRA CREȚU

PĂRINȚI, EDUCATOARE, PROFESORI I

În curind

Veți găsi la chioscurile de difuzare a presei, „ALMANAHUL PĂRINȚILOR '84”, conținând un bogat și variat material educativ, informativ, literar, științific. ALMANAHUL, care se adresează deopotrivă părinților și cadrelor didactice din învățământul preșcolar, primar, gimnazial, liceal și superior, se prezintă ca o prestigioasă lucrare — utilă, plăcută și interesantă — deschizătoare de noi orizonturi spirituale și valori educative.

EFICIENȚA MATERIALULUI DIDACTIC CREAT ȘI CONFEȚIONAT DE EDUCATOARE

Necesitatea utilizării materialului didactic variat, bogat, este determinată de relațiile existente între cunoștințele copilului și limbaj, de interacțiune: obiect — imagine mentală — cuvânt.

Pentru a obține rezultate bune în educația multilaterală a copilului, mi-am propus să aleg cele mai potrivite metode și mijloace ca, prin imbinarea metodelor verbale cu cele intuitive, să activez copiii în procesul cunoașterii, să le stimulez gândirea, imaginația creatoare, să le cunosc mai bine personalitatea, capacitățile intelectuale, pentru a-i putea trata diferențiat.

Deoarece materialele didactice create și folosite de educatoare au o evidentă eficiență în dezvoltarea intelectuală a copiilor, iar crearea de materiale didactice originale, a sporit mult, în ultimul timp, mi-am propus să aduc o contribuție la completarea gamei de mijloace didactice existente, adaptându-le la obiectivele educative pe care le urmăresc, la specificul grădiniței noastre, precum și la specificul colectivelor de preșcolari pe care le îndrum. Astfel, pentru a capta și a menține interesul copiilor pentru activitate, am creat și confeționat un bogat sortiment de materiale didactice pentru toate capitolele din programă, pe care le-am folosit în momentul cel mai potrivit al procesului instructiv-educativ. Pentru capitolul „Cunoștințe despre om și natură” am desenat fructe, legume, flori, mijloace de locomoție, animale sălbatice și domestice, păsări, personaje din povești. Aceste imagini le-am folosit la transmiterea cunoștințelor, consolidarea și fixarea unor obiective cerute de activitatea respectivă. Pentru prezentarea desenelor respective am confeționat din carton duplex un dreptunghi cu dimensiunile de 25/10 cm în care am decupat un cerc cu diametrul de 4 cm. În acest cerc apare, rînd pe rînd, câte unul din desenele amintite (procedeu similar cu fișele de abac.

Acest material foarte ușor de minuit devine element de joc, ce dinamizează și întretine tonusul intelectual al copiilor, le deschide noi orientări în gândire, pentru a găsi cea mai eficientă soluție, le mărește stabilitatea în acțiune.

Pentru activitatea de consolidare a cunoștințelor privitoare la fructele de vară,

toamnă, legume, animale, mijloace de locomoție, acest material a fost de mare folos. În cadrul activităților de dezvoltare a vorbirii, pentru introducerea în activitățile de povestire, repovestire și joc didactic, am prezentat personaje din povești: „Floare-albastră la fereastră”, Spune, din povestea noastră, / Cine-i bun și cine-i rău? / Cu cine să semăn eu? Pentru caracterizarea personajelor, prezenta imaginii este grăitoare, copiii putînd ușor evidenția trăsăturile lor fizice și morale.

Cu mult succes folosesc, în cadrul povestirilor, flanelograme confeționate din polistiren, cu material din natură — personajele — siluetele eroilor — se pot mișca cu ajutorul magnetilor. Tot pentru activitatea de povestire am creat un televizor din polistiren, imaginea prezentată pe ecran fiind desenată pe un disc. În spatele desenului se aprinde un beculeț, iar prin mișcarea discului, imaginea de poveste apare în mișcare, ca pe pelicula de film.

Pentru activitățile matematice, am folosit diagrame desenate pe duplex (permis fixarea materialului mărunt cu ușurință, fiind fixe), iar materialul mărunt l-am decupat din plastic, fiind durabil și estetic. Pentru formarea mulțimilor după dimensiune, am folosit un suport din carton, iar materialele, fiind așezate în linie dreaptă, ușurează copiilor activitatea de ordonare, în ordine crescătoare sau descrescătoare.

De cele mai multe ori, i-am antrenat și pe copii la confeționarea unor seturi de povești cu material din natură, precum și a problemelor ilustrate cu conținut matematic.

Toate aceste materiale, folosite la orice fel de activitate, la momentul potrivit, au mărit în mod real randamentul activităților, prin mobilizarea interesului copiilor în introducerea în activități, toate au fost o sursă informațională suplimentară în predarea cunoștințelor și au contribuit, în final, la o mai eficientă valorificare educativă în consolidarea și sistematizarea cunoștințelor.

Educ. ANIȘOARA CHIRILĂ,
Grădinița cu Program Săptămînal
I.A.S. Panciu, județul Vrancea

„CE ȘTIM DESPRE ÎNVĂȚARE?”

În prestigioasa colecție „Știința pentru toți” (Nr. 208, Editura Științifică și Enciclopedică, București, 1982) a apărut, recent, lucrarea „Ce știm despre învățare?”, aparținînd col. univ. dr. Pantele Golu de la Universitatea din București.

Astăzi face o scurtă trecere în revistă a celor mai importante dintre răspunsurile pe care științele contemporane le-au dat unor întrebări ca: „Ce este învățarea?”, „Ce și cum putem învăța?”, „Cum și unde se desfășoară învățarea?”, „Ce sunt aspectele hotărîtoare ale învățării?”, „Ce sunt mecanismele învățării?”, „Ce sunt mecanismele învățării?”, „Ce sunt mecanismele învățării?”, „Ce sunt mecanismele învățării?”. Ne aflăm în fața unor lucrări care explică într-un limbaj de o largă accesibilitate teorii științifice și concluzii metodologice cu caracter practic — îndeosebi pentru munca de învățură școlară — deosebit de utile cititorului, indiferent de domeniul activității sale.

Aflînd în ce constă învățarea, care este conținutul acesteia, cine sînt cei „care învață”, de ce trebuie de informație care constituie începutul învățării, lămurim și de ce se produce învățarea, pătrundem mult mai ușor în lumea substraturilor biologice și socio-culturale ale

învățării, ca element de mare interes pentru organizarea (și eventual, reorganizarea) propriului proces de învățare, cartea ce ni se oferă spre lectură fiind nu un manual de tipul „Cum se învață mai ușor?”, ci o lucrare științifică de clarificare și de imbogățire a propriilor noastre cunoștințe despre învățare.

O lucrare care, așa cum se prezintă ea însăși, ne ajută să ne răspundem și următoarelor întrebări: Cunoaștem oare cit de întinsă este aria conținuturilor învățării și reușim noi întotdeauna să utilizăm în folosul individului și al grupului resursele ei modelatoare, evitînd dificultățile și uneori consecințele nedorite pe care le poate avea o învățare greșit practică? Dispunem oare de criterii valide de selecție și apreciere a informațiilor, normelor și modelelor ce ne parvin prin multiplele canale ale învățării și în ce măsură reușim să ne creăm accesul la mecanismul producerii actului de învățare, pentru a-l lua în stăpînire? În ce condiții învățarea este profitabilă pentru devenirea moral-spirituală a copilului, a tînarului, a adultului?

Cu ajutorul lucrării vom afla mult mai ușor răspunsurile dorite.

C. TUDOR

ÎNDRUMĂRI METODICE PENTRU PREDAREA MUZICII

Continuînd preocupările sale dintotdeauna în domeniul predării muzicii în școala de cultură generală, profesoara emerită Ana Motora Ionescu, împreună cu prof. Anton Dogaru, compozitor și muzicolog, semnează o nouă lucrare metodică pentru predarea muzicii în ciclul gimnazial.

Față de „Metodica predării muzicii” a aceleiași autoare (apărută în urmă cu aproape două decenii), lucrarea de față — rod al unei experiențe pedagogice îndelungate — ni se prezintă ca un volum deosebit de prețios, pentru cei ce se preocupă de educarea și instruirea tineretului generații de elevi în dificila artă a sunetelor.

Spirit analitic, cu o deplină cunoaștere a capacității de asimilare a elevilor, autoarea își structurează lucrarea prezentînd mai întii obiectivele și sarcinile predării muzicii în școala generală, după care se intră propriu-zis în problematica volumului. Urmează, apoi, prezentarea anumitor principii didactice și metode de învățămînt, lecția ca formă de bază în predarea muzicii. Celelalte capitole referitoare la cîntarea vocală, la corul școlar, la solfegiarea și elementele discursului

muzical (ritm, melodie, armonie, interpretare etc.), întregesc admirabil primele două părți ale cărții referitoare la elementele tehnice și de expresie muzicală.

Ca o noutate extrem de valoroasă a volumului, față de toate metodele apărute pînă în prezent, o constituie îndrumările metodice în domeniul genurilor muzicii populare și istoriei muzicii universale și românești. Apreciatul compozitor și critic muzical, prof. Anton Dogaru, își demonstrează și însușirile pedagogice și metodice, sistematizînd imensul material pe care-l cuprind disciplinele abordate.

Tabele sinoptice rezumative ale cîntării vocale, corului școlar și solfegierii, pe ani de învățămînt, bogăția exemplarelor muzicale în susținerea unor principii didactice, bibliografia recomandată privind istoria muzicii universale și românești, împreună cu planurile de lecții (orientative) de la sfîrșitul cărții, fac volumul extrem de util pentru predarea muzicii în învățămîntul gimnazial, conferînd lucrării calități de excepție în literatura noastră de specialitate.

Prof. SILVIAN GEORGESCU

EDUCAȚIA PATRIOTICĂ, REVOLUȚIONARĂ A TINEREI GENERAȚII

Printre obiectivele fundamentale ale activității educative desfășurate de Organizația Pionierilor și Organizația Șoimii Patriei un loc primordial îl ocupă educarea copiilor în spiritul patriotismului socialist, al dragostei și devotamentului nemărginit față de poporul nostru, față de Republica Socialistă România, față de Partidul Comunist Român. În acest important demers social-politic, Organizația Pionierilor și Organizația Șoimii Patriei îi ajută pe toți copiii să cunoască tradițiile și trecutul glorios de luptă ale poporului și ale clasei muncitoare pentru eliberarea națională și socială, să îndrăgească frumusețile și bogățiile țării, le cultivă mîndria patriotică pentru realizările obținute în construcția socialismului și contribuie la întărirea prieteniei și frăției dintre copiii români și cei aparținînd naționalităților conlocuitoare. Totodată, Organizația Pionierilor îi educă pe copii în spiritul prieteniei cu toți copiii lumii sub semnul luptei pentru dezarmare și pace, înțelegere între popoare, pentru o lume mai bună și mai dreaptă pe planeta noastră, le dezvoltă sentimentul solidarității cu lupta popoarelor pentru libertate și independență națională, pentru progres social.

Organizația Pionierilor formează și dezvoltă la copii conștiința și sentimentul de apartenență, de prețuire și de atașament față de realizările și aspirațiile societății noastre, le cultivă încrederea în valorile socialismului, în perspectivele de dezvoltare economico-socială a patriei noastre și, totodată, hotărîrea de a acționa în spiritul acestor idealuri, respectiv de a participa activ, după puterile lor, la opera concretă de propagare a patriei socialiste, la dezvoltarea bogăției sale materiale și spirituale. Educîndu-i pe copii în spiritul patriotismului înflăcărat, Organizația Pionierilor și Organizația Șoimii Patriei cultivă la copii, în același timp, o serie de trăsături morale înaintate, precum principialitatea, devotamentul și dăruirea pentru o cauză dreaptă, hotărîrea, perseverența, cetezanța, cinstea, dorința de autodepășire, spiritul de disciplină și răspundere, exigența, combativitatea, militantisul ș.a., asigurînd astfel premisele modelării comportamentului acestora conform normelor și principiilor muncii și vieții comunistilor, ale eticii și echității socialiste.

Complexitatea acestui proces implică participarea activă, conștientă a pionierilor și școlărilor. De aceea, întreaga viață de organizație, de la intrarea în Organizația Șoimii Patriei și pînă la ieșirea din Organizația Pionierilor, trebuie folosită pentru conștientizarea de către copii a îndatoririlor ce le revin, în primul rînd situndu-se dragostea față de patria socialistă, hotărîrea de a o sluji cu devotament și de a contribui la apărarea ei, credința față de popor și Partidul Comunist Român.

Experiența de aproape 35 de ani a Organizației Pionierilor, desfășurată în climatul profundelor transformări inovatoare ale țării, pune la îndemîna activelor pionierești și a tuturor cadrelor care muncesc cu pionierii și șoimii patriei o gamă largă de căi, forme și mijloace de acțiune în această direcție.

Intensificarea activității de educare în vederea formării la copii a conștiinței și condeiului patriotice presupune, în primul rînd, cunoașterea și înțelegerea politicilor interne și externe a partidului și statului nostru. În acest scop, în ciclul primar este necesar să se realizeze lunar, în forme simple, accesibile, scurte convorbiri despre evenimentele politice la zi, conduse de comandanți-instrucători de detașamente. În ciclul gimnazial se impune perfecționarea modului de organizare și desfășurare a informării politice bilunare, cuprinse în orarul școlar, ca și a activității în cercurile de dezbateri politice ale pionierilor din clasele VII—VIII, prin recurgerea la forme atractive, precum dezbaterile, întîlnirile cu activiști de partid și de stat, dialogul gen întrebări și răspunsuri, prezentările de carte social-politică, pentru copii și tineret, vizionările de filme și diapozitive etc.

În centrul preocupărilor vizînd cunoașterea de către copii a realizărilor obținute în construcția socialismului, a eforturilor pe care le fac oamenii muncii din localitățile și județele țării pentru înfăptuirea sarcinilor de dezvoltare economico-socială, este bine să situăm, în continuare, explicarea faptului că toate realizările socialiste, condițiile minunate de care beneficiază tînăra generație sînt rodul muncii creatoare a întregului popor, că munca este singurul mijloc de realizare de noi valori.

O atenție deosebită este bine să fie acordată în continuare contactului direct al copiilor cu realitatea construcției socialismului, prin vizite în unități economice, întîlniri la locul de muncă al părinților și al fraților mai mari. Generalizînd: „De la comunisti învățăm cetezanța revoluționară”, „Programul partidului, programul nostru”, „Ne pregătăm să devenim demni urmași ai comunistilor” etc.

reunesc acțiuni organizate din perspectiva devenirii pionier-utecist-comunist, care sînt menite să contribuie la cunoașterea și popularizarea exemplelor de muncă și luptă, de abnegație a comunistilor, a tuturor oamenilor muncii.

Mai presus de toate, cunoașterea și studiul vieții și operei celui care întru-chipează cu valoare de model trăsăturile personalității revoluționare, a faptelor de eroism ale tovarășului Nicolae Ceaușescu, secretarul general al partidului, președintele republicii, în anii ilegalității, a activității pe care o desfășoară în fruntea partidului și statului pentru fericirea și înflorirea României socialiste, exercită o considerabilă influență asupra copiilor. Prin acțiuni sistematice organizate la nivelul grupelor de șoimi ai patriei, al detașamentelor și unităților pionierești și intitulate „Stejarul din Scornicești”, „Tovarășul Nicolae Ceaușescu — prieten și îndrumător al tuturor copiilor țării”, în al căror scrijlin vin volumele „Mulțumim din inimă partidului”, „Sub steagul falnicilor tradiții”, „Partid iubit, părinte drag, îți mulțumim”, „Tineretea revoluționară a tovarășului Nicolae Ceaușescu”, filmele „Omăgiu” și „Un fluviu nesfîrșit”, alte materiale de propagandă, copiii au prilejul să dea viață sentimentelor de dragoste, recunoștință și mîndrie patriotică față de cel care și-a dedicat întreaga viață telurilor revoluționare ale poporului.

În aceste zile în care întregul nostru popor aniversază împlinirea a 65 de ani de la făurirea statului național unitar român, în Organizația Pionierilor se desfășoară ample acțiuni politico-educative de masă organizate la nivelul detașamentelor, unităților, al localităților și județelor, sub genericul „Uniti în cuget și simțiri”: vizite, drumeții și excursii la locurile și monumentele istorice, medaloane literare, concursuri tematice, spectacole-evocări de cinste a faptelor de muncă, de jertfă și eroism. În aceeași direcție se cere corelată tematica excursiilor de mici istorici și mici arheologi, a cercurilor și ceneclurilor literare „Tinerete condeie”, cu calendarul aniversărilor importante ale anului. Este necesar ca fiecare moment și loc istoric să fie luat spre îngrijire permanentă de către o unitate de pionieri. În programul expedițiilor „Cutezători”, al acțiunilor „Asaltul Carpaților” și al tuturor acțiunilor turistice organizate vor fi cuprinse permanente vizite la monumente și locuri istorice, muzee și case memoriale, instituții de artă și cultură, întîlniri cu participanți la evenimente istorice, cu eroii muncii socialiste, cu activiști de partid, uteciști, cu specialiști din domeniul istoriei, al limbii și literaturii române, al etnografiei și folclorului ș.a.

Pregătirea și desfășurarea tuturor acestor acțiuni constituie un minutat prilej pentru șoimii patriei și pionierii de a-și largi repertoriul de cîntece și poezii patriotice și revoluționare, de a-și îmbunătăți participarea la activități culturale-artistice cu puternice valențe patriotice în Festivalul național „Cîntarea României”.

Acțiunea complexă de educație patriotică „Tot înainte” se dedică în fiecare an sărbătoririi unor evenimente importante din istoria partidului și poporului român și se desfășoară în trei etape (de masă, pe localitate, județeană). În acest an școlar aceasta este închinată aniversării a 40 de ani de la revoluția de eliberare socială și națională, antifascistă și anti-imperialistă și s-a declanșat printr-o adunare festivă de unitate la 30 octombrie 1983.

Obiectivele acțiunii se înfăptuiesc prin patru cicluri de activități care corespund de fapt cu domeniile fundamentale de acțiune educativă a Organizației Pionierilor. În ciclul de manifestări „Sintem urmașii unui popor eroic” sînt cuprinse vizite, excursii, concursuri: „Cine știe răspunde”, întîlniri vizînd cunoașterea evenimentului aniversat. Sub genericul „Pionieri în anii de lumină” detașamentele și unitățile de pionieri își asumă angajamente concrete în vederea obținerii unor rezultate deosebite la învățătură, creație tehnico-științifică, pregătire

politico-ideologică, în activitățile culturale-artistice, sportiv-turistice și de pregătire pentru apărarea patriei. Sugestiv intitulată „Ștafeta generațiilor” cuprinde acțiuni de muncă patriotică din care să rezulte un obiectiv concret realizat de către copii pentru viitor, care să devină un bun al comunității (plantații, sate de vacanță, trasee turistice, lucrări de artă monumentală sau murală, parcuri, baze sportive etc.). Genericul „Cîntăm patria, partidul și poporul” presupune realizarea la nivelul unităților și localităților a unor ample spectacole cu participarea de masă a șoimilor patriei, pionierilor și școlărilor, a altor manifestări literar-artistice dedicate evenimentului.

În vederea identificării activității de cunoaștere și cinstire a trecutului, Consiliul Național al Organizației Pionierilor, în colaborare cu Consiliul Culturii și Educației Socialiste, organizează începînd din anul școlar trecut, acțiunea-concurs „Patrie română, țară de eroi”, cea de a II-a ediție se declanșează în aceste zile, în împlinirea sărbătoririi a 65 de ani de la înfăptuirea statului național unitar român. La acțiune participă toate detașamentele și unitățile de pionieri, chemate să-și aducă contribuția la cunoașterea de către pionieri și școlari a marurilor materiale ale istoriei naționale, la realizarea de către aceștia a unor colecții istorice școlare, a colțurilor documentare, a unor pagini monografice ale localității și școlii. Pionierii sînt îndrumați să participe în mod organizat și sistematic la vizitarea muzeelor și monumentelor locale și județene, să organizeze expediții pionierești, arheologice, istorice, etnografice, concursuri de istorie, creație literară și plastică, să organizeze expoziții de artă plastică și culgeri literare cu tematică istorică etc.

Manifestarea concretă a sentimentelor patriotice ale pionierilor și școlărilor se exprimă prin atitudinea acestora față de muncă și învățătură. Consiliile și comandamentele pionierești sînt chemate să acționeze cu mai multă hotărîre împreună cu conducerea de școli în vederea creșterii răspunderii față de principala îndatorire patriotică a pionierilor — învățătura — și pentru instaurarea în toate unitățile de învățămînt a unui climat de ordine și disciplină, de respectare a regulamentelor școlare.

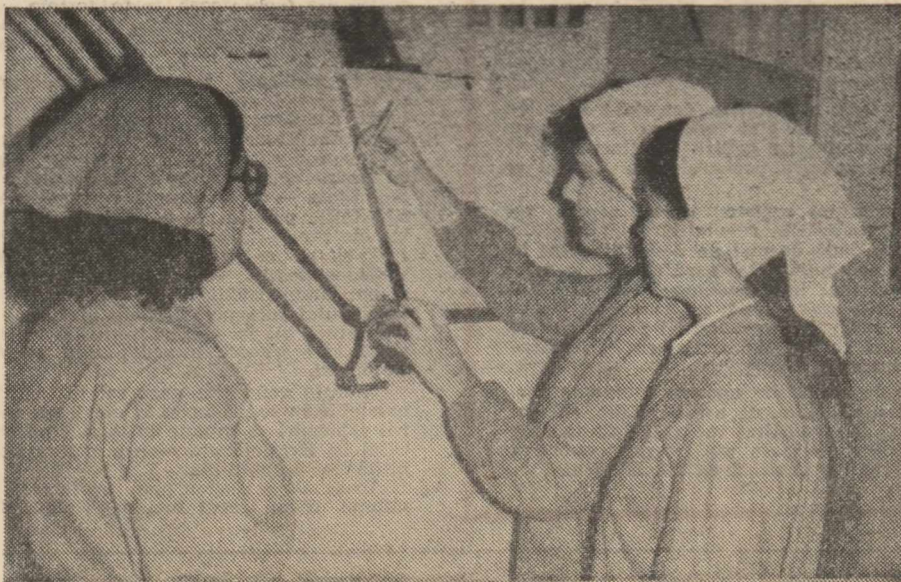
Alături de inițierea unei largi palete de acțiuni cu conținut patriotic, Organizația Pionierilor face an de an dovada forței sale mobilizatoare, antrenînd toți copiii țării la acțiuni de muncă patriotică, sub genericul semnificativ „Fiecare pionier o faptă de muncă pentru înflorirea patriei” este îndeplinit și depășit anual. Pionierii și școlarii sînt de asemenea, antrenanți la acțiuni de gospodărire și infumusețare a spațiilor de învățămînt, de amenajare și îngrijire a spațiilor verzi, a terenurilor sportive și a locurilor de joacă.

Într-o indisolubilă unitate cu educația patriotică consiliile și comandamentele pionierești acționează pentru dezvoltarea sentimentelor de prietenie și solidaritate cu toți copiii lumii. În fiecare unitate de pionieri și la casele pionierilor și șoimilor patriei este necesar să existe culturi UNICEF, precum și cercuri ale prieteniei internaționale.

Activitatea acestora trebuie axată pe cunoașterea, prin mijloace potrivite vârstei copiilor, a fenomenelor complexe cu care se confruntă lumea contemporană, a politicii externe consecvent pacifiste a partidului și statului nostru, al cărui strălucit promotor este tovarășul Nicolae Ceaușescu, secretarul general al partidului, personalitate preeminentă a vieții politice internaționale, a ampieților acțiuni și inițiative desfășurate de țara noastră pentru dezarmare, pace și colaborare. În acest context o preocupare actuală a organizațiilor de pionieri este cunoașterea și susținerea acțiunilor care se desfășoară pentru marcarea în 1985 a „Anului Internațional al Tineretului” sub deviza „Participare—Dezvoltare—Pace”.

În realizarea tuturor obiectivelor și sarcinilor educației patriotice a pionierilor și școlărilor se impune cu necesitate perfecționarea stilului și metodelor de muncă ale consiliilor și comandamentelor pionierești, ale consiliilor Organizației Șoimii Patriei, întărirea colaborării cu toți ceilalți factori cu atribuții în formarea comunistă revoluționară a tineretului generației.

OSCAR SZÖKE
vicepreședinte al Consiliului Național
al Organizației Pionierilor

PERMANENȚA MUNCII EDUCATIVE

(Urmare din pag. 1)

Făurirea societății socialiste multilaterale dezvoltate și apoi a comunismului este un proces complex, de durată și care nu se poate înfăptui de la sine, el implică cu necesitate participarea conștientă, competență și responsabilă a întregului popor. Dar pentru ca acesta să poată munci, să se dăruiască muncii pentru înflorirea țării, trebuie să fie pregătit ca forță de muncă și de creație. Aceasta este sarcina școlii și în înfăptuirea ei educatorii merg pe un drum sigur. Iată de ce îndemnul „Să facem din fiecare școală o cetate a educației revoluționare-patriotice” — adresat de secretarul general al partidului — constituie pentru noi toți o direcție de acțiune în nobila muncă plină de răspundere; pentru educarea tinerelor generații de elevi în spirit revoluționar și patriotic, cu o înaltă conștiință și o morală superioară, socialistă, capabili de supremă dăruire și putere de sacrificiu pentru apărarea cuceririlor revoluționare, pentru îndeplinirea exemplară a mărețelor obiective înscrise în Programul partidului.

Pentru realizarea integrală a acestui măreț deziderat avem în vedere — în cadrul procesului de învățămînt — preocuparea permanentă a cadrelor didactice pentru integrarea în conținutul fiecărei lecții, dar și al celorlalte activități a tezelor și orientărilor cuprinse în documentele de partid, în expunerile secretarului general al partidului; acționăm pentru promovarea în rîndul elevilor a concepției revoluționare, științifice despre lume și viață a partidului nostru; acordăm o atenție deosebită combaterii argumentate a manifestărilor retrograde, mistice, șovine, actelor de indisciplină, pentru formarea unui comportament civic înaintat.

Facem o permanentă din munca noastră, punînd un accent deosebit pe creșterea eficienței orelor de dirigiență, a celor de informare politică, făcînd din acestea o adevărată tribună a educației moral-politice, patriotice și estetice.

În acest an școlar, potrivit indicațiilor și orientărilor secretarului general al partidului, punem un accent deosebit pe studiul limbii și literaturii române, al istoriei unitare a patriei, pe perfecționarea studiului științelor sociale, în vederea creșterii rolului formativ-educativ al acestor discipline, al contribuției lor la educarea patriotică, revoluționară a elevilor.

Sub îndrumarea organelor și organizațiilor de partid, întîrim conclucrarea cu organizațiile de pionieri și U.T.C. în proiectarea și realizarea activității educative, inițînd acțiuni atrăgătoare, diversificate ca formă și conținut, de o înaltă înaltă, pentru cultivarea în conștiința tineretului a spiritului revoluționar, a dorinței de a-și însuși cele mai noi cuceriri ale științei și cunoașterii umane, a voinței de a se manifesta în toate împrejurările ca revoluționari, ca patrioți, de a-și servi în toată viața poporul, cauza socialismului, pacea. Acționăm, astfel, pentru realizarea integrală și la un bun nivel calitativ superior a sarcinilor formulate în Programul comun al activităților politico-educative, tehnico-științifice, culturale-artistice și sportive, în vederea creșterii nivelului politic și ideologic al elevilor pentru cunoașterea marilor valori ale culturii românești și universale.

În vederea asigurării unui proces educațional unitar și eficient, fiecare cadru didactic militează pentru valorificarea superioară a conținutului educațional al programelor și manualelor școlare, al fiecărei lecții și activități practice, corelarea armonioasă cu activitățile specifice organizațiilor de copii și tineret, ale familiilor.

O altă coordonată a activității noastre o constituie educarea prin și pentru muncă, creșterea rolului formativ-educativ al activităților de instruire practică, precum și al activităților patriotice, sporirea contribuției acestora la educarea elevilor în spiritul muncii, la formarea conștiinței muncii, a cultului pentru muncă, educarea științifică și tehnică a tineretului generației în scopul stimulării creativității lor, precum și pentru asigurarea unei baze temeinice în pregătirea de specialitate și calificarea tinerilor în meserii, potrivit exigențelor actuale ale dezvoltării economico-sociale a țării. Pe același plan și tuăm și preocupările pentru întărirea disciplinei și ordinii în rîndul elevilor, pentru prevenirea unor manifestări străine eticii noastre socialiste, pentru o atentă cunoaștere a copiilor și elevilor, prin angajarea lor în acțiuni care să-i conducă spre un comportament caracterizat prin corectitudine și demnitate.

„Școala de toate gradele are înaltă răspundere de a forma tînăra generație pentru muncă și viață, în spirit revoluționar” — sublinia secretarul general al partidului, tovarășul Nicolae Ceaușescu. În acest spirit, noi, toți slujitorii școlii, comunistii de la catedră, sîntem chemați să valorificăm la maximum condițiile pe care ni le-a creat societatea socialistă, să așezăm mai ferm sub semnul calității și al eficienței întreaga activitate educativă menită să asigure o pregătire temeinică viitoarelor cadre, făuritorii de mîine ai noii societăți. De prăcepe, puterea de convingere și consecvența cu care vom ști să acționăm vor depinde, în mare măsură, trînicia și eficiența activității formative și educative pe care sîntem invitați să o desfășurăm.

UNIAREA TRANSILVANIEI CU ROMÂNIA — FILĂ DE AUR ÎN ISTORIA POPORULUI ROMÂN

(Urmare din pag. 1)

stovacii, polonezii, croații, slovenii, letonii, estonii, lituanienii, finlandezii etc. și-au proclamat independența.

In această mișcare a popoarelor, care s-a desfășurat pe largi spații, s-a inserat și lupta românilor pentru desăvârșirea unității statale.

Procesul de formare a statului național unitar român a atins punctul culminant în marșul Adunării naționale a românilor de la Alba Iulia din 1 Decembrie 1918, care a proclamat unirea Transilvaniei și Banatului cu România.

Lupta milenară a poporului român pentru deplină sa unitate statale era înconștientă de succes deplin. Peste 100.000 de oameni — muncitori, țărani, intelectuali, reprezentanți ai tuturor claselor și păturilor sociale — au declarat cu entuziasm: „Unirea românilor de peste munți și a teritoriilor locale de ei cu România”. Proclamația adoptată atunci la Alba Iulia s-a constituit numai un act și un program politic, și a evidențiat plenar o altitudine, altitudinea aspirărilor, care a devenit stăpînă pe destinul său, în propria sa țară, față de asupritorul său. Se impune să fie subliniat faptul că istoricul act al Unirii Transilvaniei cu România a găsit sprijin efectiv și în rîndul reprezentanților progresiști ai poporului maghiar. Astfel, în manifestul din 3 noiembrie 1918, semnat de un mare număr de reprezentanți de seamă ai vieții culturale și obștești maghiare, printre care Ady András, Bartók Béla, Kodály Zoltán, Varga János, se sublinia: „Față de națiunile sursele nu avem nici o pretenție. Și noi ne considerăm o națiune spontană, o forță acum eliberată pe ruinele monarhiei. Ne trezim cuprinși la conștiința faptului că nu mai sîntem forțați să fim stîlpul asuprit. Nu trăim unul lângă altul în pace, cu națiuni libere, cu alte națiuni libere”. La rîndul ei, populația germană din Transilvania s-a alăturat ideii de unire a Transilvaniei cu România, trimițînd poporului român „salutul frătesc, cu urările cordiale de îndeplinire a idealurilor sale naționale”, considerînd că „hotărîrea de la Alba Iulia este o chemare pentru dezvoltarea etnică și culturală”. De asemenea, populația iberică din Transilvania a aderat și ea, în ianuarie 1919, la hotărîrea de unire și la făurirea statului național unitar român. Se reliefa astfel, fără putință de tăgadă, faptul că toți locuitorii Transilvaniei, animată de spiritul de dreptate și echitate, au luptat într-un fel sau altul pentru unirea acesteia cu România și au aderat la hotărîrea de la Alba Iulia și au fost acceptați în Marii Uniri. În spiritul sentimentelor de înaltă și tradițională omnie ce s-a caracterizat din îndreptarea, românii s-au înțeles să se rădăne, și, printr-o altitudine de înaltă înțelegere morală și umană, au lăsat o mică cărbunele naționalității și locuian de vracuri pe pămîntul capitalilor și Transilvaniei.

Marea Unire a dobîndit consecvența ireversibilă prin sistemul tratatelor de pace, care au pus capăt formal primului război mondial. Actul de autodeterminare săvîrșit de poporul român la întregirea lui, hotărîri să tratatului unit într-o țară unită, s-a impus opiniei publice internaționale și reprezentanților statelor interesate reunite în Conferința de pace de la Paris ca un drept istoric inalienabil al națiunii române. La 4 iunie 1920 reprezentanții Ungariei au semnat la Trianon tratatul de pace care a validat hotărîrea de unire a românilor transilvăneni cu România; anterior, la 10 decembrie 1919, tratatul de pace cu Austria, semnat la Saint-Germain sur Lay, a recunoscut unirea Bucovinei cu România.

În contextul evenimentelor care s-au succedat pe arena europeană, imediat ulterior încheierii primului război mondial și legal direct de istorice hotărîri de autodeterminare ale poporului român din 1 Decembrie 1918 de la Alba Iulia, în vara anului 1919 s-a declanșat agresiunea militară a Ungariei împotriva României. Scopul principal al acestei agresiuni era acela de a se întreprinde reanșurarea la Ungaria a teritoriilor locale de români care la 1 Decembrie 1918, prin voiaja spontană a maselor largi populare, se uniseră cu România.

În aceste împrejurări grave, în care, prin acțiuni de forță și prin presiuni diplomatice, se urmărea din nou scindarea poporului român și teritoriului său milenar, Marele Cartier General Român a hotărît trecerea la contraofensivă împotriva trupelor inamice. Desfășurate cu rapiditate, acțiunile armatei române s-au soldat cu intrarea unor unități românești, la 1 august 1919, în Budapesta, capitala Ungariei. Poporul român și-a arătat încă o dată opțiunea lui fermă de a nu permite nimănui să atenteze la integritatea patriei strămoșești.

Realizarea Marii Uniri, adevărat istoric vital al poporului român — se subliniază în Programul Partidului Comunist Român — „a fost rodul luptei maselor largi populare, a muncitorilor, țărănilor, intelectualilor, a cercetătorilor înaltate ale burgheziei, a principalelor clase și păături ale societății, opera întregului popor, a întregii națiuni. Istoria demonstrează că formarea statului național unitar român nu a fost rezultatul unui eveniment întâmplător, de conjunctură, al întrebărilor intervenite la masa transilvănenilor; tratatul de pace n-a făcut decît să consfințească o situație de fapt, creată de lupta maselor largi populare. Unirea Transilvaniei cu România a constituit înfăptuirea firească a năzuirii seculare a poporului nostru, a voinței pentru care nu luptat și s-au jertfit nemăsurate generatii de înalțate, împlinirea unei necesități obiective, a însăși dezvoltării istorice”.

Odată înfăptuită Marea Unire și formarea statului național unitar român, în politica internațională repetate făcute de către cercetările oficiale din unele țări de a se menține vechile și anacronicele stări de lucruri dinainte de anul 1918, după ample și controversate dezbateri, Conferința de pace de la Paris a recunoscut, voievo, notăm, statului politic și teritorial creat în Europa centrală și de sud-est, ca rezultat al autodeterminării popoarelor. Serialul de tratate ce se vor încheia în anii 1919—1920, care s-au bucurat de adunarea oficialităților din Anglia, Franța, S.U.A. și din alte țări, vor avea doar menirea să consfințească de fapt o realitate pentru poporul român: înfăptuirea firească a năzuirii sale seculare de unitate statale.

Înfăptuirea unității statului român a avut o însemnătate excepțională pentru evoluția României, pentru afirmarea plenară a poporului român în viața internă și internațională. Prin actul istoric de la 1 Decembrie 1918 s-a realizat cadrul național socio-economic pentru dezvoltarea României moderne. S-au creat astfel condiții favorabile pentru progresul general al societății românești, contribuind la consolidarea și lărgirea pieței interne, la concentrarea resurselor economice și spirituale ale poporului român. În același timp, s-au deschis perspective dezvoltării mai rapide a forțelor de producție ale țării, și, concomitent cu aceasta, intensificarea activității forțelor sociale progresiste, a mișcării muncitorești.

Înfăptuirea Marii Uniri a avut, totodată, o încluzare deosebită în afirmarea României pe arena internațională, ca un stat independent și suveran, animat de dorința sinceră de a milita în mod activ pentru menținerea păcii între state, pentru intensificarea colaborării între popoarele din Europa și din întreaga lume.

Actul istoric al Unirii, al făuririi statului național unitar român, ne apare în toată însemnătatea sa privind realizările revoluției socialiste din țara noastră, îndeosebi ale acestor ultime decenii de deosebit avînt în toate domeniile construcției noi noastre orînduirii. Fapt care constituie pentru toți slujitorii școlii cel mai nobil și mai înalt indemn de a da viață aprecierilor președintelui republicii noastre care a spus: „Avem un trecut glorios, care reprezintă cea mai de preț moștenire a poporului nostru. Avem datoria să ridicăm pe o treaptă nouă și să îmbogățim cu noi cuceriri materiale și spirituale această prețioasă moștenire”.

Este un adevăr neîntrerupt, atestat de realitățile noastre contemporane, că toate realizările poporului nostru de pînă acum, de astăzi și din viitorul imediat sau mai îndepărtat, constituie și vor constitui tot atîtea fapte care dau mereu mai multă strălucire tradițiilor glorioase ale istoriei poporului român, între ale cărui realizări Unirea rămîne înscrisă cu litere de aur.

Breviar

„Făurirea statului național unitar, idealul suprem al poporului român” și „Procesul de făurire a statului național unitar, Unirea Transilvaniei cu țara și desăvîrșirea unității naționale” — sint titlurile a două expuneri susținute la școlile din comunele Stejaru și Baia, județul Tulcea, cu prilejul apropiatei sărbătorii a Unirii de la 1 Decembrie 1918. La reușita celor două acțiuni și-a adus contribuția prof. Emil Dumitrescu, muzeograf la Muzeul de Istorie al Republicii Socialiste România. (Prof. D. Stan).

● Ediția din acest an a simpozionului, devenit tradițional, „Limba, literatură și istorie românească” de la Gurahonț, județul Arad, a fost dedicată aniversării a 65 de ani de la constituirea statului național unitar român. „Argumentele Unirii”: „Contribuția Zarandului la înfăptuirea Marii Uniri” — iată doar câteva dintre comunicările prezentate cu această ocazie. ● Din programul activităților pe luna noiembrie a.c. al Casei Personalului Didactic a județului Vrancea, trimis redacției noastre, spicium: „Sarcinile familiei în realizarea educației sanitare a copiilor în funcție de particularități și de vîrstă ale acestora” — un lectorat cu părinții, la care au participat toate cadrele didactice de la Școala Nr. 10 din Focșani (17 noiembrie); „125 de ani de la nașterea scriitorilor Al. Vlahuță și Duiliu Zamfirescu” (în cadrul Salonului Dragosloveni) — o sesiune de comunicări științifice la care vor participa toți profesorii de limba și literatura română, limbi moderne și istorie din municipiul Focșani (19 noiembrie); „65 de ani de la Unirea Transilvaniei cu țara” — o sesiune de comunicări științifice, unde vor fi prezenți profesorii de științe sociale din întreg județul (29 noiembrie). ● În 1988 se vor împlini 100 de ani de la construirea clădirii Liceului din Năsăud, despre care Nicolae Iorga spunea că este cea mai frumoasă clădire școlară din întreg cuprinsul Transilvaniei. (Prof. Iosif E. Naghiu). ● Programul sesiunii de comunicări și referate ale elevilor și cadrelor didactice de la Liceul Industrial Nr. 2 din Găești-Dimbovița (coordonator prof. ing.

Petre Bocu) s-a desfășurat în trei secțiuni: 1. Învățămînt-cercetare-producție; 2. Știință și cunoaștere; 3. Electrochimie generală. Au participat, cu lucrări, elevi și cadre didactice din liceu, precum și numeroși invitați de la instituții centrale din Capitală. ● Putini dintre cititorii noștri știu că Florica Ungur, cunoscută interpretă de cîntece populare de pe plaiuri bihorene, este profesoară de limba latină la un liceu din Oradea. De curînd, apreciatei profesoare-artistă i-a fost editat de Electrecord încă un disc cu medonii populare (al 8-lea!) intitulat „Face-te-ai griure bun”. (Correspondent: Ion Coțol).

● În vederea îmbunătățirii instruirii tehnologice și a pregătirii practice a elevilor, la Centrul Școlar Nr. 10 din Voluntari, Sectorul Agricol Ilfov a fost întocmit un program-cadru deosebit de cuprinzător. Să sperăm că el va fi și îndeplinit. (Prof. Marin Iancu). ● La Școala Nr. 150 din Capitală a fost organizată o dezbateri pe tema cunoașterii legislației muncii, la care au participat, ca invitate, dr. Maria Florescu, cercetător la Institutul de Cercetări Juridice, și Viorella Rus din Ministerul Muncii. (Prof. Cornelia Sirbu, director adjunct al Școlii Nr. 150 din București).

D. CICHIRĂ

ABONAMENTE PENTRU ANUL 1984 — între 1 și 15 decembrie a.c.

Abonamentele la revista „Tribuna școlii” și la celelalte publicații de învățămînt, pentru anul 1984, se fac în perioada 1—15 decembrie a.c. La revista „Tribuna școlii” costul unui abonament este de 30 lei anual, prețul unui exemplar fiind de 2,50 lei.

Abonamentele se fac prin oficiile poștale, factorii poștali sau difuzorii voluntari de presă din școli, întreprinderi și instituții.

Redacția nu poate satisface nici o cerere de numere din revistă care au apărut și nici nu va asigura pentru toate aparițiile difuzarea prin vizuare la chioșcuri de ziare.

PUTEREA CUVÎNTULUI

Ci poate de mult un cuvînt? Vă amintim desigur, copiii: „Ora, parcă ar avea spațiu de limbă?” Sînt cu toții puterea cuvîntului, dar în viața de zi cu zi ne acordăm prea mare importanță profesorilor noastre expresii.

Să privim din acest punct de vedere munca pedagogică. În gura fiecărui cadru didactic, cuvîntul este un mijloc puternic prin care se acționează. Nu rareori, copiii îi răspund învățătorului: „Iar Marta Ivanovici spunea...”, „Micolai Petrovici ține rău”. Sînt aprecieri ale copiilor, care pentru ei devin adevărate unități de măsură în viață.

Acești cuvînturi importante nu numai diriguie activitatea pedagogică cu elevul său, ci chiar și redica aparte, vorba aruncată în trecut. Se poate întîmpla ca o frază sără importantă pentru pedagog să rezunde o mare melancolie în sufletul tînar.

Iată, bănușă, în recreative aud o convingere: — Nu știu ce se-actipă cu Petrov, că parcă i s-au înecat corbăniile; plutește numai în jurul unei țele. (Nota redacției: în U.R.S.S., elevii primesc note de la 1—5, nota 5 fiind cea mai bună).

Elevul este chiar alături, supărat, umbrat. Și poate nici nu se îndoaie că așa stau lucrurile; o astfel de frază este aspră, total peindată. Cum să nu-și frămînte băuțelul mîinii, dacă învățătorul nu mai crede în posibilitățile sale?!

În psihofiziologie este cunoscută noțiunea de condiție — adică a fi dispus pentru o acțiune de scurtă sau de mai lungă durată. La adult, dispoziția pentru o anumită îndeletnicire este mai stabilă, neopusă schimbării. La copii, însă, altele stau lucrurile. Ei nu sînt destul de hotărîți și de stabili. Aici rolul profesorului este mare: dacă el crede în elevul său, acesta își mobilizează toate forțele de care dispune — din dorința de a-și dovedi lui însuși și tovarășilor săi de ce este capabil.

Etica medicală nu permite medicului să soună bolnavului, fie el chiar muribund, adevărul amar, ci, dimpotrivă, să-l determine să creadă în însănătoșire. Uneori se produce o adevărată mișcare. Omul își revine. Posibilitățile organismului sînt nelimitate — ca să nu mai vorbim de posibilitățile psihice ale omului. Multe dintre ele rămîn ascunse atît pentru sine însuși, cit și pentru oamenii din jurul său.

Este cunoscut faptul că un cuvînt, un singur cuvînt fragil, poate declanșa dorința elevului spre performanțe mai bune la învățătură și, în același timp, îl poate ajuta să-și crească încrederea în propriile puteri.

Chiar în condițiile unor relații optime existente între profesori și elevi, pot apărea izbucniri și traume psihice, cînd dascălul își exprimă aprecierile asupra posibilităților vreunui elev.

„În școală a sosit o nouă profesoară de chimie. N-au trecut nici două săptămîni

și uneia dintre cele mai bune eleve, „stabilizată la nota cinci”, i-a spus categoric: „La mine n-o să primești mai mult de patru!” Iar urmarea? În carnetul de note al elevei au început să apară nu numai note de patru, ci și de trei... Și toate acestea nu datorită faptului că profesoara ar fi fost nedreaptă cu elevea, ci pentru că elevei i-a pierit, cum s-ar spune, pofta de a mai învăța la chimie, nu mai avea la suflet această disciplină.

Este evident, deci, că un cadru didactic subtil și intransigent pune note elevilor nu numai pentru cunoștințele cu care se prezintă elevul la lecție, ci și pentru înșufletirea pe care o depune la obiectul respectiv. De aici emană unul din cele mai profunde sensuri ale pedagogiei.

Există, apoi, ceea ce științific numim „frustrare”, care poate duce la dispariția optimismului, la conficte și izbucniri nervoase, la pierderea bunel-dispoziții sufletești. Pentru tinerii din clasele superioare, care deja „chibzuiesc asupra vieții”, cînd profesorul spune despre cite unul „nu poate”, „nu se străduiește”, astfel de expresii pot să le sleiască forțele, să-l împînză spre un eventual impas.

De asemenea, nu arareori, există obiceiul de a-l caracteriza pe elevi numai în culori întunecoase sau numai în culori albe. Aceasta, de asemenea, se soldează cu un efect psihologic negativ, de mare forță asupra elevului. Știm cu toții că înțroducere la lecție poate influența asupra materiei predate în restul orei. Cum începe însă, uneori, explicarea lecției? Profesorul spune: „Stați drept și închideți cărțile. Petrov, nu te întoarce. Terminați cu discuțiile. Astăzi avem o temă deosebit de dificilă, cu un material complicat...”

Desigur, a „stringe” clasa, a capta atenția este o necesitate, dar după cuvintele „dificilă” și „complicat” mulți dintre elevi simt aroape fizic „greutatea” lecției — copiii fiind extrem de sensibili în asemenea cazuri.

Dascălul cu experiență cum se știe, începe altfel explicarea lecției: „Priviți, copii, cit este de simplu și de interesant! Cit de logic și de frumos se deduce această formulă!”

La auzul acestor cuvinte, chiar cel mai „slab” elev capătă încredere în forțele sale: se străduiește să desorîndă această concluzie frumoasă și logică. Elevii unui astfel de dascăl își însușesc cunoștințele mult mai ușor.

De cadrul didactic depînd, în cel mai înalt grad, atmosfera și climatul psihologic propice, atît de necesare lecției. Iar crearea acestora nu vor fi deloc „în zădar”. Cuvîntul blînd, binevoitor, sporește forțele elevului. Este un adevăr unanim cunoscut, dar nu întotdeauna ni-l aducem aminte.

S. NETOPINA

candidat în științe biologice, Moscova (Din „Ucietelskaia gazeta”)